

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Neziskové organizace ve zdravotnictví

Barbora Vítová

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Barbora Vítová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Neziskové organizace ve zdravotnictví

Název anglicky

Not for Profit Organizations in Health Care Sector

Cíle práce

Cílem práce je ověřit, zda mají české pobočky mezinárodních nestátních neziskových organizací Lékaři bez hranic a český Červený kříž podobné finanční výsledky, zejména s ohledem na strukturu příjmů a výdajů a vybraných poměrových ukazatelů. Dílčím cílem práce je zhodnotit, zda zvolené fundraisingové metody vybraných neziskových organizací jsou vhodným zdrojem jejich financování.

Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena do tří částí. První teoretická část je založena na studiu odborných dokumentů a jejich následné analýze. Tyto dokumenty pomohou s přiblížením dané problematiky a k sepsání literární rešerše. Jedná se především o odbornou literaturu, případně odborná periodika. Bude obsahovat vysvětlení dané problematiky jako je historie neziskového sektoru, specifikace neziskové organizace, způsoby financování a popis finančních ukazatelů. Praktická část práce bude obsahovat popis zvolených nestátních neziskových organizací, bude též provedena finanční analýza, včetně výpočtu vybraných finančních ukazatelů. Pro praktickou část práce budou data získána z výročních zpráv neziskových organizací.

Závěrečná část bude obsahovat shrnutí výsledků, které budou zjištěny pomocí provedené finanční analýzy.

Doporučený rozsah práce

30 – 50 stran

Klíčová slova

neziskové organizace, zdravotnictví, Lékaři bez hranic, Červený kříž, financování, fundraising, finanční analýza, horizontální analýza, vertikální analýza

Doporučené zdroje informací

- BOUKAL, P. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. Nestátní neziskové organizace : (teorie a praxe). Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.
- MACHÁLEK, P. – NESRSTOVÁ, J. Základy fundraisingu a projektového managementu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5518-6.
- MIHÁLIK, Jan et al. Fundraising bez hranic. Získávání darů pro humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci. Bratislava: PDCD, o.z., 2012. ISBN 978-80-89563-04-3.
- PELIKÁNOVÁ, A. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0339-3.
- RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3124-2.
- STEJSKAL, J. – KUVÍKOVÁ, H. – MAŤÁTKOVÁ, K. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky : se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.
- ŠEDIVÝ, M. – MEDLÍKOVÁ, O. *Public relations, fundraising a lobbying : pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4040-9.
- VLČEK, J. *Makroekonomie a ekonomická analýza*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-794-3.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Bc. Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci Neziskové organizace ve zdravotnictví jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2022

Poděkování

Ráda bych touto formou poděkovala vedoucímu předkládané bakalářské práce panu Bc. Ing. Jiřímu Čermákovi, Ph.D. za čas, který mi věnoval při odborných konzultacích, poskytnutou pomoc, předání cenných zkušeností i rychlé jednání.

Neziskové organizace ve zdravotnictví

Abstrakt

Vazby neziskových organizací ve veřejném sektoru jsou natolik rozmanité a rozšířené, že si veřejnost nemusí ani uvědomovat, jak je činnost neziskových organizací v běžném životě důležitá. Neziskové organizace lze vnímat v kultuře, při poskytování sociálních služeb, ve vzdělávání nebo právě ve zdravotnictví. V mezinárodním měřítku humanitární neziskové organizace poskytují zdravotnickou pomoc v oblastech válečných konfliktů nebo místech zasažených epidemií.

Cílem této bakalářské práce je nahlédnout do finančních výkazů českých poboček mezinárodních nestátních neziskových organizací Českého červeného kříže a Lékařů bez hranic v letech 2015–2020 a ověřit tak podobnost finančních výsledků na základě jejich struktury příjmů a výdajů a vybraných poměrových ukazatelů. Společně s tím budou zhodnoceny fundraisingové aktivity těchto neziskových organizací, u kterých bude posouzeno, zda jsou vhodným zdrojem jejich financování.

Z provedené finanční analýzy struktury příjmů a výdajů obou zvolených mezinárodních nestátních neziskových organizací vyskytujících se na českém území vyplývá, že v průběhu let výnosy více rostly Českému červenému kříži, a naopak Lékařům bez hranic se více dařilo snižovat jejich náklady. Na základě poměrových ukazatelů, bylo zjištěno, že se oběma organizacím daří hradit své závazky. Platební schopnost Lékařů bez hranic je stoprocentní. Českému červenému kříži se v průběhu let nedařilo plně pokrývat náklady z dosažených výnosů z hlavní činnosti. Oběma organizacím se v průběhu let podařilo navýšit obrat kapitálu, ovšem Lékařům bez hranic vícekrát. Vhodněji zvolené fundraisingové aktivity mají Lékaři bez hranic, kterým se podařilo skoro až pětinasobně zhodnotit investované finanční prostředky do péče o dárce.

Klíčová slova: Neziskové organizace, zdravotnictví, Lékaři bez hranic, Český červený kříž, financování, fundraising, finanční analýza, horizontální analýza, vertikální analýza

Not For Profit Organizations in Health Care Sector

Abstract

The ties of non-profit organizations in the public sector are so diverse and widespread that the public may not even realize how important the activities of non-profit organizations are in everyday life. Non-profit organizations can be perceived in culture, in the providing of social services, in education or in health care. Internationally, humanitarian non-profit organizations provide medical assistance in areas of war or epidemics.

The aim of this bachelor thesis is to investigate the financial statements of Czech branches of international non-governmental organizations Czech Red Cross and Doctors Without Borders in 2015-2020 and verify the similarity of financial results based on their income and expenditure structure and selected ratios. At the same time, the fundraising activities of these non-profit organizations will be evaluated, and it will be assessed whether they are suitable source of their funding.

The financial analysis of the structure of revenues and expenditures of both selected international non-governmental non-profit organizations in the Czech Republic shows that over the years revenues grew more for the Czech Red Cross, and vice versa Doctors Without Borders was more successful in reducing their costs. Based on the ratios, it was found that both organizations manage to meet their obligations. The solvency of Doctors Without Borders is 100%, over the years, the Czech Red Cross has not been able to fully cover the costs of the revenues from the main activity. Both organizations have managed to increase their capital turnover over the years, but Doctors Without Borders has more than just once. Doctors Without Borders also have more appropriately chosen fundraising activities, the organization managed to increase the funds invested in donor care almost five times.

Keywords: Non-profit organizations, healthcare, Doctors Without Borders, Czech Red Cross, financing, financial analysis, horizontal analysis, vertical analysis

Obsah

1 Úvod	14
2 Cíl práce a metodika.....	15
2.1 Cíl práce.....	15
2.2 Metodika.....	15
3 Teoretická východiska	18
3.1 Vymezení neziskového sektoru	18
3.2 Neziskové organizace.....	18
3.2.1 Kritéria neziskové organizace.....	18
3.2.2 Globální poslání neziskových organizací.....	20
3.3 Nestátní nezisková organizace.....	21
3.3.1 Negativní vymezení NNO	22
3.3.2 Právní vymezení NNO	22
3.3.3 Ekonomicko-finanční vymezení NNO.....	22
3.3.4 Funkcionální vymezení NNO	23
3.3.5 Členění NNO podle právní normy	23
3.3.6 Členění NNO podle funkce	25
3.3.7 Členění NNO podle jejich činnosti.....	26
3.3.8 Srovnání podnikatelské organizace s NNO	27
3.4 Financování NNO	28
3.4.1 Samofinancování.....	29
3.4.2 Dárcovství.....	30
3.4.3 Veřejné financování	32
3.5 Fundraising NNO	33
3.5.1 Zásady fundraisingu	34
3.5.2 Metody fundraisingu	36
3.6 Financování zdravotnictví	37

3.6.1	Zdravotní systém v ČR	38
3.7	Finanční analýza	39
3.8	Ukazatele finanční analýzy	39
3.8.1	Ukazatel rentability	40
3.8.2	Ukazatel likvidity	40
3.8.3	Ukazatel autarkie	41
3.8.4	Ukazatele aktivity	41
3.8.5	Míra finanční nezávislosti	42
3.8.6	Fundraising Reliance Formula (spolehlivost fundraisingu)	43
3.8.7	Fundraising Efficiency Formula (efektivita fundraisingu)	43
3.9	Horizontální analýza	44
3.10	Vertikální analýza	45
4	Vlastní práce	46
4.1	Český červený kříž	46
4.1.1	Financování a využívání darů	49
4.1.2	Výpočet vybraných finančních ukazatelů	49
4.1.3	Metody fundraisingu Českého červeného kříže	56
4.1.4	Horizontální analýza nákladů a výnosů	58
4.1.5	Horizontální analýza rozvahy	62
4.1.6	Vertikální analýza nákladů a výnosů	66
4.1.6.1	Vertikální analýza rozvahy	69
4.2	Lékaři bez hranic	72
4.2.1	Financování a využívání darů	73
4.2.2	Výpočet vybraných finančních ukazatelů	73
4.2.3	Metody fundraisingu Lékařů bez hranic	79
4.2.4	Horizontální analýza nákladů a výnosů	80
4.2.5	Vertikální analýza nákladů a výnosů	89
4.2.6	Porovnání struktury výnosů a nákladů ČČK a Lékařů bez hranic	94

5 Závěr	95
6 Seznam použitých zdrojů	99
7 Přílohy.....	103

Seznam obrázků

Obrázek 1. Pestoffův welfare trianql.....	21
Obrázek 2 Dárcovská pyramida.....	31

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vzorce finanční analýzy.....	16
Tabulka 2 Počet NNO podle právní formy v letech 2014–2020.....	24
Tabulka 3 Členění NNO podle funkce	26
Tabulka 4 Podnikatelská organizace vs. NNO	28
Tabulka 5 Výhody a nevýhody samofinancování.....	30
Tabulka 6 Ukazatel rentability Český červený kříž	50
Tabulka 7 Ukazatel likvidity Český červený kříž.....	50
Tabulka 8 Ukazatel autarkie z hlavní činnosti Český červený kříž	51
Tabulka 9 Dorovnání nedostatečného financování nákladů z hlavní činnosti hospodářskou činností.....	51
Tabulka 10 Ukazatel aktivity – obrat kapitálu Český červený kříž	52
Tabulka 11 Ukazatel aktivity – doba obratu pohledávek Český červený kříž	52
Tabulka 12 Ukazatel aktivity – doba obratu závazků Český červený kříž.....	53

Tabulka 13 Ukazatel míry finanční nezávislosti Český červený kříž.....	54
Tabulka 14 Fundraising Reliance Formula Český červený kříž.....	54
Tabulka 15 Fundraising Efficiency Formula Český červený kříž.....	56
Tabulka 16 Horizontální analýzy nákladů Český červený kříž.....	58
Tabulka 17 Horizontální analýza výnosů Český červený kříž.....	60
Tabulka 18 Horizontální analýza aktiv Český červený kříž.....	62
Tabulka 19 Horizontální analýza pasiv Český červený kříž.....	64
Tabulka 20 Vertikální analýza nákladů Český červený kříž.....	66
Tabulka 21 Vertikální analýza výnosů Český červený kříž.....	68
Tabulka 22 Vertikální analýza aktiv Český červený kříž.....	69
Tabulka 23 Vertikální analýza pasiv Český červený kříž.....	70
Tabulka 24 Ukazatel likvidity Lékaři bez hranic.....	74
Tabulka 25 Ukazatel autarkie Lékaři bez hranic.....	74
Tabulka 26 Ukazatel aktivity – obrat kapitálu Lékaři bez hranic.....	75
Tabulka 27 Ukazatel aktivity – doba obratu pohledávek Lékaři bez hranic.....	75
Tabulka 28 Ukazatel aktivity – doba obratu závazků Lékaři bez hranic.....	76
Tabulka 29 Ukazatel míra finanční nezávislosti Lékaři bez hranic.....	77
Tabulka 30 Fundraising Reliance Formula Lékaři bez hranic.....	77
Tabulka 31 Fundraising Efficiency Formula Lékaři bez hranic.....	79
Tabulka 32 Horizontální analýza nákladů Lékaři bez hranic.....	80
Tabulka 33 Horizontální analýza výnosů Lékaři bez hranic.....	82

Tabulka 34 Horizontální analýza aktiv Lékaři bez hranic.....	84
Tabulka 35 Horizontální analýza pasiv Lékaři bez hranic	87
Tabulka 36 Vertikální analýza nákladů Lékaři bez hranic	89
Tabulka 37 Vertikální analýza výnosů Lékařů bez hranic	90
Tabulka 38 Vertikální analýza aktiv Lékaři bez hranic.....	91
Tabulka 39 Vertikální analýza pasiv Lékaři bez hranic	92

Seznam grafů

Graf 1 Porovnání doby obratu pohledávek s dobou obratu závazků Český červený kříž... 53	53
Graf 2 Podíl jednotlivých fin. zdrojů na financování Českého červeného kříže	55
Graf 3 Porovnání doby obratu pohledávek s dobou obratu závazků Lékaři bez hranic.....	76
Graf 4 Podíl jednotlivých fin. zdrojů na financování Lékařů bez hranic	78
Graf 5 Struktura příjmů a výdajů Českého červeného kříže a Lékařů bez hranic	94

Seznam použitých zkratek

NO – nezisková organizace

NNO – nestátní nezisková organizace

ČČK – Český červený kříž

ČSČK – Československý červený kříž

LBH – Lékaři bez hranic

NOZ – nový Občanský zákoník

DMS – dárcovská SMS

1 Úvod

Neziskový sektor je v dnešní době jedním z klíčových prvků národního hospodářství. Společnosti přináší mnoho užitečných vlastností, kterými ji napomáhá rozvíjet zejména v životě veřejném. Po roce 1989 mají neziskové organizace opět možnost věnovat se vlastnímu rozvoji. Nevládní sektor je nucen se přizpůsobovat době a veřejným požadavkům, a lze říct, že oproti sektoru ziskovému musí projít daleko většími překážkami, aby organizace fungující v něm byly dostatečně soběstačné. V následujících kapitolách bude patrné, že aby byla nezisková organizace samostatná alespoň z části, musí vynaložit daleko větší úsilí než se pouze přizpůsobovat poptávce. Primární podstatou neziskového sektoru je poskytování a zabezpečení sociálních služeb pro obyvatele. Pomoc poskytovaná neziskovými organizacemi má velmi širokou a různorodou povahu a to: humanitární, vzdělávací, zdravotnickou, právní, environmentální. Bylo by velmi těžké najít oblast života, ve které by se neangažovala nezisková organizace. Tento typ organizace musí být takto všestranný, protože do jisté míry zastupuje roli státu v oblastech, kam vláda nemůže zasahovat nebo z nějakého důvodu nechce. Neoddiskutovatelný je ekonomický přínos neziskových organizací na trhu, protože vytvářejí pracovní místa a dokážou do své struktury začlenit velké počty dobrovolníků, kteří jsou ochotní odvést nespočet hodin bez nároku na odměnu, poté může nezisková organizace nabízet své služby nebo produkty za neúplně tržní cenu či dokonce zadarmo. Přestože podle názvu neziskový sektor nenabídne svým zaměstnancům plat adekvátně na tržní úrovni, disponuje i tak mnoha odborníky, kteří jsou znalí ve specifickém odvětví, a proto je to činí častými partnery státní správy. Již bylo okrajově zmíněno, že nezisková organizace má pro společnost také přínos sociální, poskytují péči v náročných životních situacích, pomáhají zdravotně postiženým, drogově závislým, obětem domácího násilí, lidem bez domova, raněným v ozbrojených konfliktech – lidem, kteří by za jiných okolností mohli být společností odsuzováni nebo úplně odepsáni na základě vytvořených předsudků. Neziskové organizace zastávají podstatnou funkci, která se jim dostává svým jednáním. Udržují tak hodnoty svobodné společnosti, jež nemusí být i v dnešní době úplnou samozřejmostí.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je analýza hospodaření vybraných nestátních neziskových organizací, které působí na území České republiky a poskytují zdravotnickou pomoc. Bude zhodnocena podobnost finančních výsledků na základě struktury příjmů a výdajů a také poměrových ukazatelů organizací Lékařů bez hranic a Českého červeného kříže. Obdobím, pro které budou hodnoceny stanovené cíle, budou roky 2015–2020. Dílčím cílem je posouzení fundraisingových aktivit obou vybraných humanitárních nestátních organizací, zda jsou tyto aktivity vhodným způsobem k získávání finančních prostředků na provozování jejich činnosti.

2.2 Metodika

Tato bakalářská práce se skládá ze dvou částí, a to teoretické a praktické. Obě části jsou rozvedeny v jednotlivých kapitolách a podkapitolách navazujících na jednotlivá témata, která jsou v bakalářské práci probírána.

Teoretická část uvádí teoretické poznatky týkající se problematiky neziskového sektoru obecně a následně podrobněji probírá problematiku samotných neziskových organizací jako je například základní vymezení včetně porovnání neziskové organizace s podnikatelskou firmou. Popis financování a fundraisingu neziskových organizací je v této části také obsažen. V kapitolách teoretické části je také představena klasifikace financování neziskových organizací. Poté se v této části lze dozvědět o možnostech fundraisingu a jeho zásadách vedoucích k úspěšnému navazování kontaktu s dárci. Později je představen zdravotnický sektor České republiky a obecně možnosti financování zdravotnictví. Teoretické poznatky a vzorce týkající se jednotlivých ukazatelů finanční analýzy tato kapitola obsahuje též. Vedle této části je vysvětlena horizontální a vertikální analýza. Informace do literární rešerše byly čerpány z odborných publikací či časopisů. Zdroje informací jsou uvedeny v očíslovaných poznámkách pod čarou s možností dohledatelnosti podrobností o publikacích nebo webových stránkách v seznamu literatury.

Praktická část začíná popisem vybraných neziskových organizací (fungování a historie), kterých se finanční analýza v dalších kapitolách týká. Potom pokračuje v návaznosti na jednotlivé neziskové organizace právě zmiňovanou finanční analýzou za pomoci specifikovaných finančních ukazatelů (v anglickém jazyce jde o financial ratio). Na ukazatele týkající se fundraisingu navazuje popis fundraisingových metod využívaných jednotlivou organizací. U každé organizace je popsán vývoj aktiv a pasiv a výnosů a nákladů ve sledovaném období vypracován pomocí horizontální analýzy a vertikální analýzy.

Pro dosažení požadovaných cílů byly zvoleny následující ukazatele finanční analýzy: rentabilita, likvidita, autarkie, aktivita, míra finanční nezávislosti. K monitorování fundraisingových aktivit a jejich následnému zhodnocení jsou využity ukazatele spolehlivosti fundraisingu a efektivity fundraisingu.

Tabulka 1 Vzorce finanční analýzy

Ukazatel	Výpočet / vzorec
rentabilita nákladů doplňkové činnosti	$= (HV_{DČ} / ND_{DČ}) * 100$
okamžitá likvidita	$= Pe / Kzv$
autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	$= (V_{HČ} / N_{HČ}) * 100$
autarkie hospodářské činnosti na bázi výnosů a nákladů	$= (V_{HoČ} / N_{HoČ}) * 100$
obrat kapitálu	$= V / K$
doba obratu pohledávek	$= O_{po} / (V/360)$
doba obratu závazků	$= O_{zá} / (V/360)$
míra finanční nezávislosti	$= (VK / K) * 100$
Fundraising Reliance Formula	= identifikovaný zdroj / zdroje celkem
Fundraising Efficiency Formula	= fundraisingové výdaje / příjem
absolutní změna	= ukazatel $t+1$ - ukazatel t
procentuální změna	= absolutní změna / ukazatel $t * 100$

Zdroj: Vlastní zpracování podle: KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. 2002 a Nonprofit Financial Ratios [online]

Tabulka obsahuje zvolené ukazatele finanční analýzy, kdy za jejich pomoci bude v praktické části zhodnoceno hospodaření Lékařů bez hranic a Českého červeného kříže. Podobnost finančních výsledků bude stanovena na základě poměrových ukazatelů rentability nákladů doplňkové činnosti, okamžité likvidity, autarkie hlavní činnosti na bázi příjmů a výdajů, autarkie hospodářské činnosti na bázi výnosů a nákladů, obratu kapitálu, doby obratu pohledávek a závazků, míry finanční nezávislosti. Fundraisingové aktivity a jejich vhodná

volba k tomu, aby organizacím sloužily jako další zdroj financí, budou zhodnoceny na základě ukazatelů efektivity fundraisingu (Fundraising Efficiency Formula) a spolehlivosti fundraisingu (Fundraising Reliance Formula). S absolutní a procentuální změnou je počítáno v rámci horizontální analýzy. Význam jednotlivých vzorců ukazatelů je vysvětlen blíže v kapitole 3.8.

Jak u Českého červeného kříže, tak i u Lékařů bez hranic je analyzován rok 2015 až 2020, kdy byla data k výpočtům čerpána z výkazu zisků a ztrát a také rozvah, které byly dostupné na internetových stránkách Veřejného rejstříku a Sbírký zřizovaných Ministerstvem spravedlnosti České republiky. Jednotlivá data z finančních výkazů jsou v tabulkách uvedena jako stav k poslednímu dni účetního období, pokud není uvedeno jinak. Všechny údaje obsažené ve výpočtech jsou v jednotkách tisíců Kč. Procentuální hodnoty jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa, výsledky v podobě celých čísel jsou zaokrouhleny na tři desetinná místa, pokud se nejedná výsledky počtu dnů, ty jsou zaokrouhlené na jedno desetinné místo. K podrobnějšímu nahlédnutí byly přiloženy do příloh struktury finančních výkazů pro poslední sledovaný rok tj. 2020.

Poslední část shrnuje a zhodnocuje získaná data a výsledky financování činnosti vybraných českých poboček mezinárodních nestátních neziskových organizací na základě výstupů finanční analýzy za pomoci výše definovaných poměrových ukazatelů a vertikální i horizontální analýzy.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení neziskového sektoru

Hospodářství každé země je možné rozdělit do dvou sektorů, a to na sektor ziskový (tržní) nebo neziskový (netržní). Ziskové organizace si kladou za cíl dosáhnout zisku z prodaných statků a musí nakládat s financemi z vlastních zdrojů nebo půjček, proto zde vzniká určité podnikatelské riziko. Kdežto podniky neziskového sektoru jsou založeny s hlavním cílem dosáhnouti užitku prostřednictvím veřejné služby. Jejich majetek je financován vlastními zdroji, které jsou čerpány buď ze soukromých zdrojů (zakladatel – zřizovatel) nebo z veřejných.

Sektor neziskový se dále dělí na:

- neziskový veřejný sektor
- neziskový soukromý sektor
- sektor domácností¹

Definicí neziskového soukromého sektoru, která velice souvisí s problematikou této práce, se zabývá podrobněji kapitola 3.3 Nestátní nezisková organizace.

3.2 Neziskové organizace

Pro snadnější porozumění problematice neziskových organizací je zapotřebí definovat základní vymezení takovéto organizace v neziskovém sektoru, jelikož sektor neziskový se od ziskového liší v následujících kritériích, která by měla splňovat nezisková organizace.

3.2.1 Kritéria neziskové organizace

Prvním kritériem neziskové organizace je organizovanost, její struktura musí být tudíž institucionalizovaná. V tomto bodě není důležité, zda je instituce právně ukotvená nebo jinak

¹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, s.10

registrovaná, ale významnou roli hraje reálná institucionalizovanost, která je vyjádřena úrovní té struktury vnitřní. Pod tímto pojmem je možné si v praxi představit, že podnik funguje podle jasně formulované zakládací smlouvy nebo zřizovací listiny, kde je stanoveno:

- organizační struktura
- náplň činnosti
- funkční vymezení organizace ²

Druhým kritériem je to, že by nezisková společnost měla být nezávislá na vládě daného státu čili by měla být soukromá. Nezávislostí na vládě není myšleno oddělení od státních financí, protože tyto finance jsou pro tento typ organizace obrovsky významným zdrojem peněz (Evropa i USA), význam nezávislosti spočívá v neúčasti výkonu funkcí veřejné moci ve veřejné správě, a také v nezapojení v celkové vládní struktuře.³

Třetím a velmi důležitým kritériem je neziskovost organizace. Zisk organizace nesmí být rozdělován mezi vlastníky, zakladatele, management apod. Tento bod zohledňuje cíl organizace, a to že jsou zakládány za jiným účelem, než je samotné podnikání. V praxi je rozdělování zisku mezi členy u různých typů neziskových organizací problematické kvůli tomuto striktnímu pravidlu. ⁴

Samosprávnost je čtvrtým kritériem při zakládání a fungování neziskové organizace. Je vybavená k sebeřízení, a to vnitřní strukturou s vymezenými kontrolními a řídicími pravomocemi. Samosprávná nezisková společnost nepodléhá v činnosti vládě ani soukromému obchodu, je tedy autonomní. ⁵

² HYÁNEK, Vladimír. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. Brno: Masarakova univerzita. 2011, s. 11

³ Salomon, L. M., Anheier, H. K. *Defining of the Nonprofit Sector. A Gross National Analysis*. Manchester University Press, 1997 podle: Hyánek, V. *Neziskové organizace teorie a mýty*, Brno: Masarykova univerzita, v Brně 2011

⁴ HYÁNEK, Vladimír. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. Brno: Masarakova univerzita. 2011, s. 12

⁵ Tamtéž.

Posledním kritériem je dobrovolnost, pod kterým si lze představit dobrovolný element spočívající v účasti dobrovolných zaměstnanců. Intenzita tohoto prvku se může lišit u různých NO, dokonce jej vzít i jako nepovinný. Při založení a fungování organizace v neziskovém sektoru by tedy měla být dodržována výše uvedená pravidla, kdy z nich nejsou všechna úplně závazná (dobrovolnost), anebo není možné jisté NO vzhledem k návaznosti přímo přirovnávat k těmto bodům, například v některých zemích se církevní a náboženské organizace prolínají se státním aparátem. NO by měla být:

1. organizovaná (organized)
2. soukromá (private)
3. nezisková (non-profit distributing)
4. samosprávná (self-governing)
5. dobrovolná (voluntary) ⁶

3.2.2 Globální poslání neziskových organizací

Podle kritéria poslání globálního charakteru se člení NO na veřejně prospěšné organizace a vzájemně prospěšné organizace. Veřejně prospěšné instituce produkují veřejné a smíšené statky spojené s jejich posláním. Tyto statky uspokojují potřeby veřejnosti (charita, ekologie, zdravotnictví, vzdělávání, veřejná správa). Vzájemně prospěšné organizace si kladou za cíl vzájemnou podporu občanů i osob právnických, které se slučují se společným zájmem. Primárně uspokojují své vlastní zájmy, ale jsou kontrolovány veřejnou správou, aby byly tyto zájmy korektní vůči veřejnosti. Lze si pod tím představit například realizaci aktivit v kultuře, profesních zájmů, ochrany zájmů skupin apod.⁷

⁶ Tamtéž

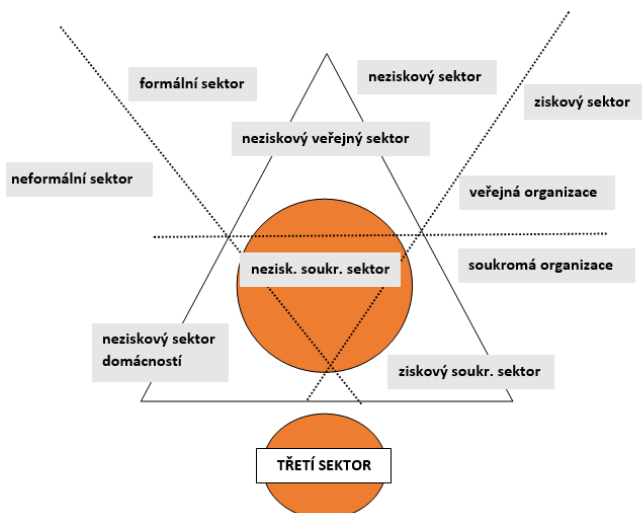
⁷ REKTOŘÍK, Jaroslav., a kol. Organizace neziskového sektoru, Základy ekonomiky, teorie a řízení. Praha: Ekopress, 2010, s. 40

3.3 Nestátní nezisková organizace

Nestátní neziskové organizace (NNO) se řadí do sektoru neziskového soukromého, a proto bude nadefinována základní charakteristika tohoto sektoru. Neziskový soukromý prostor (nebo také třetí sektor) obsahuje subjekty, které jsou zakládány s cílem dosažení přímého užitku. Protože jsou zakladatelé zaměřeni na přímý užitek, vkládají své prostředky do organizace bez předpokladu dosažení zisku. Přímého užitku není možné získat touto cestou. NNO může být podporována z veřejných zdrojů.⁸

Pro lepší zasazení nestátní neziskové organizace do příslušného sektoru slouží diagram níže. Jedná se o Pestoffův welfare triagl. Hranice mezi sektory se ovlivňují a prolínají navzájem. Ve třetím sektoru se právě nachází dobrovolné a neziskové subjekty.⁹

Obrázek 1. Pestoffův welfare triagl

Zdroj: Vlastní zpracování podle Rektorič a kol. *Organizace neziskového sektoru, Základy ekonomiky, teorie a řízení*

⁸ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, s. 13–14.

⁹ REKTOŘÍK, Jaroslav., a kol. *Organizace neziskového sektoru, Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010

3.3.1 Negativní vymezení NNO

„Nestátní nezisková organizace je definována jako organizace nevytvářející zisk k předložení mezi jeho vlastníky, správce nebo zakladatele.“ Z toho vyplývá: „NNO může zisk vytvářet, ale ten není primárním cílem a musí být použit k rozvoji této organizace a plnění jejích cílů.“¹⁰ Pojem negativní vymezení se vztahuje k právě již zmíněnému zisku, protože NNO není zakládána pro zisk a jeho maximalizaci, jak tomu je u podniků v ziskovém sektoru. V britské angličtině je výraz nestátní nezisková organizace jako Non For Profit Organisation a v americké angličtině jako Not For Profit Org. lépe popisný vzhledem k zaměření (proto také negativní vymezení).¹¹

3.3.2 Právní vymezení NNO

Pojem neziskový sektor není v ČR legislativně ukotven. „Nestátní nezisková organizace je právnickou osobou (zákon č. 40/194 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, resp. §18 - §21) založenou k poskytování obecně (veřejně) prospěšných služeb, a to zejména v oblastech ochrany životního prostředí, vzdělávání, výchovy, péče o volný čas jednotlivých skupin obyvatelstva, humanitární, charitativní a sociální péče, zdravotnictví, ochrany života a zdraví, osob, kultury, tělovýchovy a sportu, ochrany zvířat, ochrany památek a dalších.“¹² Církve se tomuto znění vymykají a představují tak samostatnou skupinu.

3.3.3 Ekonomicko-finanční vymezení NNO

V tomto ohledu je NNO organizace, která se nespolehá jen na samofinancování jako tomu je v ziskovém sektoru u podnikatelů, ale usiluje o dobrovolné příspěvky veřejných nebo soukromých subjektů.¹³

¹⁰ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, s. 13–14.

¹¹ Tamtéž

¹² Tamtéž, přesné znění viz: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcanzak/>

¹³ Tamtéž, s. 15

3.3.4 Funkcionální vymezení NNO

Funkce, kterou organizace vykonává je primárním aspektem tohoto vymezení. NNO je v tomto bodě viděna jako subjekt, který reaguje na společenskou potřebu v oblastech jako je například: sociální, zdravotní, kulturní a náboženská.

3.3.5 Členění NNO podle právní normy

„V dnešní době je právní forma neziskové organizace řízena zákoníkem platným od 1.1.2014, který vedl k derogaci¹⁴ občanského zákoníku z roku 1964. Přestože byl v roce 1991 novelizován zákonem č. 509/1991 a dalšími doplňujícími zákony, dnešní doba vyžadovala aktuální právní úpravu...“¹⁵ NOZ vymezuje tedy právní formy NNO:

- spolky a pobočné spolky (dříve občanská sdružení a jejich organizační jednotky, z.s.)
- nadace a nadační fondy
- účelová zařízení církví, zřizované církvemi a náboženskými společnostmi podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností
- obecně prospěšné společnosti (dříve podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, již existující obecně prospěšné společnosti podle něj stále fungují)
- ústavy (z.ú.)
- školské právnické osoby registrované Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy¹⁶

¹⁴ Derogace – zrušení právního předpisu nebo jeho části.

¹⁵ Dnešní právní formy neziskových organizací – NO [online]

¹⁶ Typologie NNO v ČR podle státní politiky vůči NNO v letech 2015–2020 [online]

V tabule níže lze pozorovat počet jednotlivých právních forem v rozmezí let 2014–2020. U všech právních forem neziskových organizací byl v tomto období zaznamenán postupný nárůst v jejich počtu. Pouze u církevních právnických osob tento nárůst není tolik znatelný a počet kolísá mezi 4 042 (největší pokles v roce 2019) až 4 155 organizacemi. Celková hodnota je součtem všech nestátních neziskových organizací zahrnutých do satelitního účtu podle právní formy. To znamená, že do celkového součtu patří například také: školské právnické osoby, vysoké veřejné školy, politické strany a hnutí, komory, honební společenstva, zájmová sdružení právnických osob apod. Obecně lze říct, že počet NNO v České republice rok od roku roste. Data byla čerpána z databáze satelitního účtu neziskových organizací na webových stránkách ČSÚ z tabulky: SA000110 Počet neziskových institucí zahrnutých do satelitního účtu podle právní formy.

Tabulka 2 Počet NNO podle právní formy v letech 2014–2020

rok právní forma	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nadace	490	515	530	533	538	555	562
Nadační fondy	1 331	1 556	1 672	1 797	1 904	2 053	2 152
Obecně prospěšné společnosti	2 867	2 830	2 776	2 719	2 655	2 630	2 627
Zapsané ústavy	142	398	685	892	1 048	1 196	1 258
Církevní právnické osoby	4 117	4 127	4 145	4 152	4 155	4 042	4 050
Spolky	82 778	85 492	88 895	92 176	94 284	100 067	101 834
Organizační jednotky spolku / Pobočné spolky	24 761	25 102	25 239	25 102	24 611	26 032	26 373
Neziskový sektor CELKEM:	129 061	132 953	137 594	140 826	142 664	150 162	152 687

Zdroj: Vlastní zpracování podle: <https://www.czso.cz/>

K dalším hlavním změnám tedy došlo v roce 2014, kdy vznikly ústavy, obecně prospěšné společnosti a zájmová sdružení právnických osob už nesměla nově vznikat. Zanikla sdružení (nahrazena spolky) a organizační jednotky sdružení (aktuálně pobočné spolky). Oddělily se odborové organizace a organizační jednotky odborových organizací, které jsou od roku 2018 rozděleny na odborové organizace a organizace zaměstnavatelů. V roce 2016 došlo k rozdělení církevních organizací na církevní organizace a evidované církevní právnické

osoby, do kterých patří charity, školská zařízení, zdravotnická zařízení vedené církví nebo společností věnující se náboženství.¹⁷

3.3.6 Členění NNO podle funkce¹⁸

Tato množina právnických osob je rozmanitá a nelze ji přesně kategorizovat, proto si níže popíšeme zjednodušenější rozdělení, a to z hlediska funkce.

Servisní NNO svým klientům poskytují přímé služby a řeší tedy přímo problémy veřejnosti. Proto se do této skupiny řadí organizace poskytující sociální služby, dále organizace působící v oblasti zdravotnictví a sociálního začleňování nebo rozvojové spolupráci a humanitární pomoci. Jsou většinou nečlenskými organizacemi usilujícími o svou odbornost. Servisní NNO společně s advokační (viz následující odstavec) mohou splývat a často se tak děje, tudíž poskytují obě funkce zároveň v jistém zastoupení.

Advokační NNO se snaží vést boj za práva vymezených skupin nebo jiných veřejných zájmů. Hlavní náplní jejich činnosti je prosazování změn nebo jejich bránění vůči veřejným nebo soukromým institucím. Brání nerovnosti a nedodržování zásad rovného zacházení. Prosazují se v ochraně menšinových zájmů i veřejných jako například ochrana zdraví, životního prostředí apod. Strukturálně jsou členskými organizacemi (spolky) i nečlenskými (obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy).

Filantropické NNO jsou typicky nadace a nadační fondy a podporují veřejně prospěšné aktivity (finančně, hmotně).

Zájmové NNO jsou v českém neziskovém sektoru nejpočetnější formou organizace. Organizují zájmové činnosti pro své členy nebo s přesahem pro veřejnost, kdy jsou jejich služby poskytovány určitým skupinám. Patří sem organizace v oblasti sportu, kultury

¹⁷ Satelitní účet neziskových institucí [online]

¹⁸ Typologie NNO v ČR podle státní politiky vůči NNO v letech 2015–2020 [online]

nebo tradiční venkovské spolky (Sokol, svazy včelařů, dobrovolní hasiči). Tento typ neziskové organizace je postaven jen na členském principu.

Tabulka níže stručně shrnuje a uceluje popisovanou problematiku v předchozích čtyřech odstavcích.

Tabulka 3 Členění NNO podle funkce

Funkce NNO	Činnost	Struktura
Servisní	Sociální a zdravotní péče	Převážně nečlenské
	Vzdělávání a výzkum	
	Humanitární pomoc a charita	
	Kultura	
	Rozvojová spolupráce	
Advokační	Ochrana životního prostředí	Členské i nečlenské
	Ochrana lidských práv	
	Nediskriminace a rovnost	
	Ochrana menšin a jejich práv	
	Ochrana zvířat	
	Ochrana práv spotřebitelů	
	Boj proti korupci	
	Kulturní aktivity	
Zájmové	Sportovní aktivity	Členské
	Volnočasové aktivity	
	Včelařské, myslivecké a zahrádkářské svazy	
	Komunitní spolky	
Filantropické	Poskytující granty a dary	Převážně nečlenské

Zdroj: Vlastní zpracování podle: <https://svetneziskovek.cz/>

3.3.7 Členění NNO podle jejich činnosti

Předmět činnosti rozlišují tři dostupné klasifikace pro neziskové organizace.

- ICNPO – Mezinárodní klasifikace neziskových organizací / International Classification of Nonprofit Organizations¹⁹ je klasifikace nejčastěji používaná pro mezinárodní srovnání
- COPNI – Systém klasifikace netržních činností OSN / Classification of the Purposes of Nonprofit Institutions, je určená pro sledování účelu, na který byly vydány prostředky neziskové instituce
- OKEČ – Odvětvová klasifikace ekonomických činností (nevýrobních) – klasifikace používaná v ČR pro sledování celého národního hospodářství

Předmětem klasifikace ICNPO a COPNI zní následovně:

1)	Kultura, sport a volný čas	/	Rekreace, sport a kultura
2)	Vzdělávání a výzkum	/	Vzdělávání
3)	Zdraví	/	Zdravotnictví
4)	Sociální služby	/	Sociální péče
5)	Životní prostředí	/	Ochrana životního prostředí
6)	Komunitní rozvoj a bydlení	/	Bydlení
7)	Ochrana práv, obhajoba zájmů, politika	/	Politické strany, odborové org.
8)	Filantropie a dobrovolnictví	/	x
9)	Mezinárodní aktivity	/	x
10)	Náboženství a církve	/	Náboženství
11)	Hospodářská a profesní sdružení, odbory	/	Politické strany, odborové org.
12)	Činnosti ostatní	/	Služby jinde neuvedené ²⁰

3.3.8 Srovnání podnikatelské organizace s NNO

Podle informací v předešlých kapitolách víme, že nestátní neziskovou organizaci necharakterizuje jen hospodaření se ziskem, čímž se od ziskového podniku také liší,

¹⁹ SALOMON, L. M.; ANHEIER, H.K. *Defining the nonprofit sector: A Cross-National Analysis*. p. 70–74

²⁰ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005, s. 27

ale i poslání jednotlivých organizací. Následující tabulka popisuje další odlišnosti mezi těmito dvěma typy organizací:

Tabulka 4 Podnikatelská organizace vs. NNO

	Podnikatelská organizace	Nestátní nezisková organizace
Priority	zisk, kladné hodnoty cash flow poslání hodnoty	poslání, hodnoty minimalizace ztráty, zisk, vyrovnaný rozpočet
Využití zisku a cash flow	přerozdělení mezi majitele nebo akcionáře, částečná reinvestice, možná dobročinnost	reinvestování do činnosti NNO
Odpovědnost managementu	majitelé / akcionáři	členové NNO a širší veřejnost

Zdroj: Vlastní zpracování podle: Boukal, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*, s. 94

3.4 Financování NNO

V předešlých kapitolách bylo uvedeno, že jedním z hlavních cílů neziskové organizace je poslání, k jehož naplnění ale nezisková instituce potřebuje finance. Tyto instituce se nemohou spoléhat pouze na zisk z vlastní činnosti jako podnikatelská organizace, ale musí do svého hospodaření započítat i zisk z jiných zdrojů. Následující část popisuje jednotlivé způsoby financování NNO, kdy jejich činnost může být financována i z veřejných a soukromých zdrojů.²¹

Financování NNO má tedy vícezdrojový charakter. V praxi dochází k jejich kombinaci. Zdroje financování mohou být rozděleny podle následujících kritérií:²²

- dle charakteru zdroje: finanční (peněžní prostředky) a nefinanční (věcné dary, informace, dobrovolnictví)
- dle geografického původu zdroje: domácí a zahraniční

²¹ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada, 2018, s. 38

²² Tamtéž.

- dle prostředků organizace: interní (vlastní činnost) a externí (veřejné, individuální a soukromé zdroje)
- dle způsobu nabytí zdroje: přímé (dary) a nepřímé (daňové úlevy)
- dle typu vlastnictví zdroje: veřejné (státní správa, samospráva, mezinárodní instituce, daňová asignace) a soukromé (individuální dárci, podnikatelé, nadace).

„V dnešní době je postupně vytvářeno tržní prostředí, ve kterém neziskové organizace mohou získávat zdroje financování z prodeje služeb či výrobků pro své účely. U většiny neziskových právních forem je, je-li jim dovoleno podnikání, je v zákoně ustanoveno, že zisk musí být použit na zajištění hlavní činnosti. Při úvaze o rozpočtu organizace, kdy se dbá na rozdělení hlavní a vedlejší (hospodářské) činnosti. Do vedlejší se počítají náklady, které vedou k dosažení zisku při výkonu specifické činnosti.“²³

Finančními zdroji neziskových organizací mohou být vlastní zdroje vznikající z vlastní činnosti, cizí zdroje například formou půjčky, anebo potencionální zdroje, pod kterými si lze představit dary od soukromých osob, nebo peníze z veřejných rozpočtů např. dotace. Organizace by měla hospodařit se zdroji tak, aby byly v poměru vyvážené.²⁴

3.4.1 Samofinancování

Pod tímto termínem je nutné si představit především příjmy z vlastních aktivit, a to včetně těch podnikatelských. Samofinancování je v dnešní době oblíbené, protože jím lze zajistit zdroje, obvykle ty dlouhodobé, které může NNO volně využít a také jimi lze doplňovat zdroje z veřejného rozpočtu a finance od dárců. Lze předpokládat, že pokud dojde k úbytku zdrojů z veřejných rozpočtů, nastane situace, že organizace bude vyvíjet snahu v aktivitách samofinancování. Do těchto aktivit se nejčastěji zahrnuje prodej vlastních výrobků a služeb, příjmy z členských příspěvků (občanská sdružení), příjmy z pronájmu dlouhodobého

²³ VRZÁČEK, Petr a kol. *Krabička poslední záchrany pro neziskové organizace: manuál managementu neziskových organizací*. Praha: Togga ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, Fakultou humanitních studií, 2017, s. 118

²⁴ Tamtéž.

hmotného majetku (kancelářské prostory, vozidla, stroje, tábořiště...), příjmy z nehmotného majetku jako jsou například licence, patenty a také příjmy z úroků.²⁵

Dalším možným významným příjmem doplňkové činnosti může být ziskové hospodaření. Tímto jsou myšleny akce a projekty, které NNO pořádá nebo uskutečňuje. Všechny zmiňované způsoby samofinancování činnosti mají dopad na daň z příjmů právnických osob.²⁶

Aby mohla nezisková organizace začít s určitou formou samofinancování, měla by splňovat jisté aspekty, především by měla mít jasně daný strategický plán, definované poslání a cíle, zkušené zaměstnance v podnikání, precizně vedené účetnictví a silný leadership.²⁷

Tabulka níže shrnuje výhody a nevýhody toho způsobu financování neziskové organizace:

Tabulka 5 Výhody a nevýhody samofinancování

VÝHODY	NEVÝHODY
dodatečné finance	složitost
větší portfolio příjmů	nelze pro všechny organizace
finanční flexibilita	NO nesmí být ve finanční krizi
pozitivní vliv na dárce	zdlouhavé získání financí
povědomí	není náhradou ale doplněním

Zdroj: Vlastní zpracování podle: Boukal, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*, s. 152

3.4.2 Dárcovství

Dárcovství můžeme rozlišovat podle poskytovatele daru, dar neziskové organizaci může poskytnout firma nebo individuální dárce. U firemního dárcovství je klíčem oslovit osobu rozhodující o přidělování financí a získat její pozornost. Také lze využít vazeb na místní komunitu. Společnost, která daruje, může poskytnout pomoc sponzoringem nebo hmotným

²⁵ BOUKAL, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013, s. 151–152

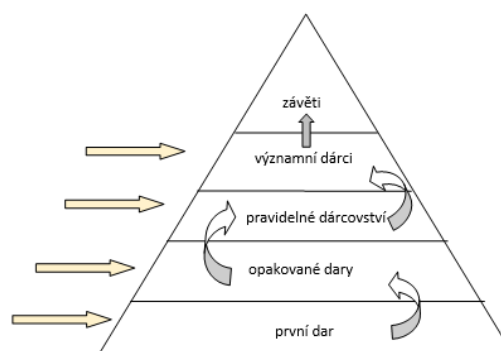
²⁶ STEJSKAL, Jan. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. s. 117

²⁷ BOUKAL, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013, s. 151–152

darem ve formě výrobku nebo slevy na něj. Dalším způsobem je uspořádání sbírky mezi zaměstnanci nebo založení matchingového fondu, kam se posílá část zaměstnaneckého platu. Individuálními dárci jsou například členové organizací nebo dobrovolníci. Přínos pro neziskovou organizaci mohou mít následující činnosti: darování financí, znalostní pomoc, pomoc s provozem. U NNO, které fungují na členském principu, je zdrojem financí pravidelně vybíraný členský příspěvek.²⁸ Možnosti poskytování darů neziskovým organizacím jsou v dnešní době rozmanité a poskytují dárci také například pohodlí v podobě dárcovských SMS. Prosba o finanční pomoc může k dárcům doputovat i do poštovních schránek, na obecní úřady ve formě zapečetěných pokladniček, nebo inzerátů zveřejněných na sociálních sítích nebo v médiích. Zvláštní formou individuálního dárcovství je například závěť. Nezisková organizace by měla v rámci strategie budovat plynulý vztah s dárcovským subjektem a motivovat jej ke spolupráci a nebát se oslovovat nové dárcy.²⁹

Pro podrobnější popis individuálního dárcovství, které může být velmi různorodé, je možné využít pyramidu dárců, která nabízí grafický popis možných fundraisingových metod pro jednotlivé skupiny soukromých dárců. Pyramida je vhodná pomůcka k sestavení plánované péče o dárcy.³⁰

Obrázek 2 Dárcovská pyramida

Zdroj: Vlastní zpracování podle: Machálek, P; Nesrstová, J.: *Základy fundraisingu a projektového managementu*

²⁸ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada, 2018, s.47

²⁹ BOUKAL, Petr a kol. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, s. 72–82

³⁰ ŠEDIVÝ, Marek, MEDLÍKOVÁ, Olga. *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2012. s. 49–50

V jednotlivých patrech pyramidy jsou zobrazeny individuální dárci neziskové organizace. Žluté šipky vedle značí směr, kterým mohou dárci do pyramidy vstoupit. Šipky uvnitř znázorňují cestu postupu dárců v závislosti na péči organizace, kterým dárci oslovuje a získává.³¹ Bližší informace o fundraisingu nabízí kapitola 3.5.

3.4.3 Veřejné financování

Veřejné financování pokrývají instituce veřejné správy, což jsou ministerstva, a samosprávy. Jedná se o financování nestátních neziskových subjektů v rámci dotační politiky. Stát poskytuje pro společnost řadu veřejných služeb, stát ale není jejich jediným dodavatelem.³² „*Jádrem soustavy veřejných rozpočtů je centralizovaný peněžní fond, kterým vláda disponuje a jeho využíváním realizuje fiskální politiku.*“³³ Nestátní neziskové organizace mohou v rámci poskytování veřejných služeb mít čtyři různé podoby:

- výlučná – veřejnou službu poskytuje jen NNO (humanitární pomoc)
- komplementární – veřejná služba poskytovaná NNO je doplňková službě poskytované státem nebo jeho jinou organizací
- alternativní – NNO poskytuje veřejnou službu souběžně se službou poskytovanou státem (církevní, soukromé školy)
- rozvojová – veřejné služby poskytované NNO nesou strategický charakter a rozvíjí společnost (výzkum)

Stát může veřejné služby od NNO zajistit mnoha způsoby – dotací, zakázkou třetím osobám, daňovou úlevou, daňovým osvobozením. Hlavními oblastmi státní dotační politiky ve spojení s NNO je poskytování sociálních služeb, ochrana a podpora zdraví, ochrana životního prostředí, rozvoj a prezentace kultury, ochrana kulturního dědictví,

³¹ MACHÁLEK, Petr, NESRSTOVÁ, Jitka. *Základy fundraisingu a projektového managementu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. s. 76

³² BOUKAL, Petr a kol. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, s. 72–82

³³ VLČEK, Josef. *Makroekonomie a ekonomická analýza*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 26

zapojení do programů EU, bezpečnost provozu atd.³⁴ Dosažitelnost dotací z veřejných zdrojů je závislá právě na poslání neziskové organizace. Jestliže její poslání nabízí rozvoj výše popisovaných oblastí, je zde šance, že organizace na dotaci z veřejných zdrojů dosáhne. Dotace nemusí být jediným zdrojem financování, na který se v rámci veřejného sektoru může nezisková organizace soustředit. Veřejné zdroje poskytují další možnosti:

- zdroje související se zadáním veřejné zakázky
- zdroje ze smluv o poskytování služeb
- zdroje poskytované ze zákona (církve, veřejné a soukromé školy, politické strany)
- ostatní zdroje jako jsou například investiční fondy nadací

Ve veřejném sektoru se nepočítá jen se zdroji státního rozpočtu, ale druhou možností je financování NNO z rozpočtů krajů, měst a obcí. Tyto rozpočty nesou přínos pro NNO regionálního významu.³⁵

3.5 Fundraising NNO

Fundraising blíže vysvětluje například definice z Oxford Learner's Dictionaries jako činnost vybírání peněz pro charitu nebo organizaci, často spojenou s pořádáním společenských akcí nebo zábav.³⁶ Doslova znamená zvyšování nebo budování finančního obnosu sloužícího k určitému cíli. Fundraising je běžnou součástí neziskové organizace, státní dotace a další možnosti financování z veřejného sektoru nejsou stoprocentně zaručené, proto je zapotřebí hledat jiné zdroje k naplňování cílů a poslání neziskové organizace. Pro dlouhodobý úspěch v získávání prostředků je žádoucí, aby organizace zavedla fundraising jako management zdrojů, poté lze definici fundraisingu chápat následovně: jedná se o hledání, získávání a pěstování zdrojů i jejich řízení, které mají pomáhat NO k nabytí prostředků, naplnit poslání

³⁴ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada, 2018, s.48

³⁵ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009, s. 73

³⁶ OXFORD LEARNER'S DICTIONARIES [online]

organizace.³⁷ Samotný fundraising se zrodil v USA a tento pojem se používá od 40. let minulého století.³⁸

3.5.1 Zásady fundraisingu

Aby byly fundraisingové aktivity efektivní, doporučuje se dodržovat následující zásady. Zásada komplexnosti pojednává o budování vztahu mezi dávajícím a obdarovaným. NNO (obdarovaný) si musí být jistá o správnosti svého jednání, pokud by se z této strany jednalo o přetvářku, byla by lehce odhalena, také lze rychle poznat přesvědčení a zápal pro věc. Je pouze na NNO, s jakým přesvědčením jedná a zda chce své donátory přitáhnout, nebo je odpudit. Dalším důležitým faktorem je znalost kontextu probíhajícího fundraisingu. V tomto případě je důležité položit si otázku: proč fundraising vlastně probíhá? Nelze se soustředit pouze na to, aby NNO přežila další rok, i když zásada začlenění s touto možností počítá. Fundraising může být dělán pro přežití, k rozšíření a rozvoji (investice do nových projektů), k omezení závislosti na podporovatelích, k budování podpory stabilního kruhu podporovatelů. Hledání a zkoušení oslovit podporovatele se v praxi snaží více organizací najednou. Snaha motivovat okolí k podpoře závisí na aktivitě vlastní neziskovky – na fundraiserovi (osoba zabývající se získáváním finančních prostředků) i ostatních představitelích NNO. Iniciativa je ve fundraisingu důležitá, proto se tato zásada nazývá zásada aktivity. Hlavním předpokladem pro naplnění zásad je samotná osobnost fundraisera, která nese rysy:

- upřímně a otevřeně komunikuje s lidmi všech úrovní
- aktivně prosazuje přání a cíle
- umí říct o to, co NNO opravdu potřebuje
- umí říkat, ANO i když chce říkat NE
- odmítnutí přijímá bez uražení a ponížení

³⁷HYÁNEK, V. *Neziskové organizace teorie a mýty*, Brno: Masarykova univerzita, v Brně 2011, s. 93

³⁸ BOUKAL, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013, s. 32

- umí vyjádřit přímou kritiku a pochvalu
- jedná s plným nasazením.³⁹

Výše uvedené body naznačují, že osobnost fundraisera by měla být zdravě extrovertní a asertivní. O tom, jak a u koho bude nezisková organizace usilovat o zdroje k pokrytí její činnosti, rozhoduje hned při vzniku. Zdrojová struktura je málokdy v průběhu fungování NNO měněna. Logické je, že neziskovka s veřejně prospěšným zájmem osloví útvary disponující veřejnými rozpočty. Zásada strategičnosti pojednává o pěstování okolí, které sympatizuje s cíli dané NNO. Dále by se také NNO neměla spoléhat na to, že je její okolí obeznámeno ohledně jejího konání: poslání, cílů a motivace k realizaci. Zásada vzdělávání je prvkem úspěšného fundraisingu, kdy by měly být zviditelněny odpovědi na otázky: Jaké je poslání NNO? Pro koho jsou určeny výsledky jednotlivých aktivit? a hlavně Co vede NNO k tomu, aby vynakládala úsilí? Samozřejmě dalším předpokladem a zároveň zásadou je to, že by organizace měla prezentovat pouze pravdivé informace, i přestože nemusí být zcela příjemné. Informace o sobě může NNO uvést například ve výroční zprávě, která je hlavním nástrojem fundraisingové komunikace, protože právě tím zajišťuje otevřenost a je především svědectvím rozhodování. V podnikání fundraisingových aktivit je velmi důležitý pozitivní nadhled na věc. Do osoby fundraisera by měl být, proto obsazen člověk, který nevidí poloprázdnou sklenici, nýbrž poloplnou. Za každou darovanou věc je zapotřebí poděkovat. Každému dárci by měla být poskytnuta také informace, jak se s jeho darem naložilo a plusem pro dáorce je také možnost daňového odpočtu na základě potvrzení, které dárci zašle fundraiser společnosti. Pokud chce společnost udržet dlouhodobý vztah s dárcem, je vhodné rozesílat gratulace k životnímu jubileu či pozvání k návštěvě neziskové organizace nebo naopak jestliže se dáorce dostane do finanční tísně a fundraiser je s touto skutečností obeznámen, je vhodné reagovat s připomenutím minulé spolupráce k povzbuzení v momentálně nepříznivém čase dáorce, takto lze popsat zásadu poděkování. Poslední zásadou je zásada výsledku, která porovnává získané prostředky pomocí konkrétní fundraisingové metody. Fundraiser by se měl řídit etickým kodexem obsahujícím vesměs všechny výše vyjmenované zásady (komplexnost, začlenění, aktivitu, strategičnost,

³⁹ BOUKAL, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013, s. 47–52

vzdělávání okolí, pravdivost, optimismus a poděkování) pro úspěšné vedení fundraisingových aktivit.⁴⁰

Konzultant fundraisingu Mal Warwick se ve své knize + Success: A Mission – Based Guide to Achieving Your Goals (v čj zkráceně Pět strategií pro úspěch fundraisingu) věnuje tomu, jak stanovit cíle získávání finančních prostředků na základě poslání a jak vybrat a implementovat i udržet si správné strategie pro splnění stanovených cílů. Pět strategiemi jsou: Growth – růst, Involment – zapojení, Visibility – viditelnost, Efectivity – efektivita a Stability – stabilita (= GIVES).⁴¹

3.5.2 Metody fundraisingu

Nestátní organizace v minulosti získávaly finance z pořádaných veřejných sbírek, to se však změnilo a jejich význam už není tak velký. Sbírký jsou ale stále využívány v případě krizových situací humanitárního rázu. Dále lze jmenovat dražby a další podobné akce, kde se pravidelně daří organizacím získat až milionové částky. Obrovský potenciál má v souvislosti se získáváním a oslovováním dárců internet, kde mohou probíhat i platby online z pohodlí domova.⁴²

Další metodou je přímý mailing (direct mail), který představuje přímé sdělení v písemné podobě. Zpráva obsahuje informace, které zákazníka vedou ke koupi/darování. Jeho podoba může být pestrá v podobě nabídkového dopisu, pohlednic, letáků, brožur apod. Tento způsob je vhodný pro získání a udržení si pravidelných dárců.⁴³

⁴⁰ BOUKAL, Petr a kol. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013, s. 52–65

⁴¹ volně přeloženo z: <https://philanthropynewsdigest.org/>

⁴² MIHÁLIK, Jan a kol. *Fundraising bez hranic: Získávání darů pro humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci*. Bratislava: PDCD, o.z., 2012, s. 33–34

⁴³ PŘIKRYLOVÁ, Jana. *Moderní marketingová komunikace: 2., zcela přepracované vydání*. Praha: Grada, 2019.

Metody fundraisingu jsou pestré a lze je kombinovat pro daný zdroj. Dalším možným způsobem komunikace je oslovování. Následné aktivity pro získávání financí mohou být: benefiční akce, projekty a s nimi související žádosti o granty, telefonická oslovení, osobní setkání, dárcovské SMS – DMS, odkaz v závěti, členské příspěvky a již zmiňovaná poštovní kampaň.⁴⁴

V návaznosti na dárcovskou pyramidu z kapitoly 3.4.2 vyplývá, že komunikace s dárci je velmi důležitá. Pokud někdo věnuje první dar, je to částečný úspěch, dále by měly nastoupit právě aktivity ze strany neziskové organizace, které dárce utvrdí k dalšímu příspěvku nebo také k nastavení trvalého příkazu. Jestliže je dárce s organizací, kterou pravidelně podporuje a dostává se mu zpětné vazby, že jeho dary slouží, k jeho spokojenosti, může se rozhodnout věnovat NO významný dar. Úplně nejvýše v pyramidě se nachází osoby, které byly nakloněny díky dlouhodobé spolupráci neziskové organizaci natolik, že odkáží významný dar v rámci poslední vůle. Samozřejmě pro každé patro pyramidy jsou odlišně nastavené fundraisingové metody, kdy většina z nich byla vysvětlena v odstavcích výše.⁴⁵

3.6 Financování zdravotnictví

Zdravotní péče a její systém se v různých zemích odlišuje hlavně strukturou vlastnických vztahů a formou a rozsahem státních zásahů. Liší se také přístupem samotných pacientů k jednotlivým druhům péče, a rozsahem i způsobem jejich spoluúčasti. Způsoby financování zdravotnictví lze rozdělit na dva způsoby: přímý a nepřímý. Přímé financování je charakterizováno finanční spoluúčastí občana na hrazení zdravotní péče. Spoluúčast může být různá, minimální až stoprocentní. Podle formy spoluúčasti lze druhy financování rozdělit do tří skupin. V prvním případě je zdravotní péče z větší části hrazena ze soukromého

⁴⁴ ŠEDIVÝ, Marek, MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace: 2., aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Grada, 2011. s. 67–68

⁴⁵ MACHÁLEK, Petr, NESRSTOVÁ, Jitka. *Základy fundraisingu a projektového managementu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. s. 79–80

připojištění a státními transferovými platbami. V dalším případě převažuje povinné pojištění pro početnější část populace a je doplněné přímými platbami, anebo prostředky ze státního rozpočtu. Poslední možností je financování zdravotních služeb z převážně veřejných rozpočtů s minimem doplňkových přímých plateb. Nepřímý způsob financování pracuje se zdroji financí z veřejných rozpočtů, povinného pojištění, dobrovolného pojištění, z darů dobročinných a charitativních sbírek.⁴⁶

3.6.1 Zdravotní systém v ČR

Jako ve většině zemích Evropské unie systém zdravotnictví v České republice funguje na bázi povinného zdravotního pojištění, které je pokryto z platu zaměstnanců nebo je placeno státem osobám, které ho nemohou z nějakého důvodu hradit. Do této skupiny obyvatel se řadí studenti, důchodci, dočasně nezaměstnaní apod.⁴⁷

„Zdravotní pojištění slouží k úhradě zdravotní péče, která má za cíl prostřednictvím zdravotních služeb zlepšit nebo zachovat zdravotní stav či zmírnit utrpení pojištěnce.“⁴⁸

Zdravotní pojištění a jeho podmínky jsou řízeny zákonem č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění. Podle Bismarckovského modelu zdravotnictví je v ČR uplatňován v poskytované zdravotní péči princip solidarity, který uvádí, že všichni občané jsou povinni odvádět platbu za zdravotní pojištění do fondů zdravotních pojišťoven. Z platu je odváděno 13,5 % ze základu, jednu třetinu hradí sám zaměstnanec a dvě třetiny zaměstnavatel. Tuto sazbu zdravotního pojištění odvádí jak zaměstnanci, tak i osoby samostatně výdělečně činné a osoby bez zdanitelných příjmů. Odvody z mezd občanů jsou přerozdělovány nestátním zdravotním pojišťovnám. Případná přímá finanční spoluúčast občanů k hrazení zdravotních služeb by neměla přesáhnout 15 %, většina péče by měla být hrazena

⁴⁶ NOVOTNÝ, Jiří a kol. *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Praha: Nakladatelství VŠE, Oeconomica, 2004. s. 62–63

⁴⁷ Trade-off: Časopis pro českou a slovenskou konkurenceschopnost. Praha, 1/2017. s. 15

⁴⁸ Veřejné zdravotní pojištění [online]

z veřejného pojištění. Finanční spoluúčastí občana jsou nejčastěji příplatky za léky, služby stomatologa a nadstandardní zdravotní pomůcky.⁴⁹

3.7 Finanční analýza

Finanční analýzu lze nejjednodušeji popsat jako systematický rozbor dat, která jsou čerpána z finančních výkazů. Hodnotí se minulost, přítomnost a předpovídá se budoucnost týkající se finančních podmínek. Jednotlivé výstupy finanční analýzy poskytují podklady pro rozhodování o fungování organizace a nastiňují její finanční zdraví. Nástroji finanční analýzy jsou finanční ukazatele, protože přináší odpovědi ohledně zdraví firmy.⁵⁰

3.8 Ukazatele finanční analýzy

V kapitolách výše bylo popsáno, jak se liší nezisková organizace od podnikatelského subjektu. Nezisková organizace si pro posouzení hospodaření vybere ukazatele, které jsou pro ni podstatné a směrodatné. Je relevantní vycházet z konkrétní situace a přizpůsobit jednotlivé ukazatele informacím, které o sobě nezisková firma poskytuje, tím je myšlena výše zmíněná strategie a také to, jak organizace naplňuje své cíle a získává k nim finanční zdroje.⁵¹

Pro objasnění toho, zda organizace využívají finance na fundraising efektivně, pomohou ukazatelé efektivity fundraisingu (fundraising efectivity) a spolehlivost fundraisingu (fundraising reliance).

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi, 7. aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2021. s. 9–10

⁵¹ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýzy municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002

3.8.1 Ukazatel rentability

Rentabilita je schopnost podniku vytvářet nové zdroje. V neziskovém sektoru nehraje roli zisk, ale to, že organizace doplňují hlavní činnost také činností vedlejší. Vzorec pro výpočet rentability nákladů doplňkové činnosti:

$$\text{rentabilita nákladů doplňkové činnosti} = \frac{\text{výsledek hospodaření doplňkové činnosti}}{\text{náklady doplňkové činnosti}} \times 100$$

Výsledná hodnota rentability nákladů je dána v procentech a měla by být dosažena v maximální možné hodnotě.⁵²

3.8.2 Ukazatel likvidity

Likvidita znamená, že organizace má schopnost včasné hradit své závazky vůči věřitelům. Ukazatele likvidity vyjadřují vztah podniku k jeho krátkodobým závazkům.⁵³

Níže je definován výpočet likvidity okamžité (cash position ratio):

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{peníze a jejich ekvivalenty}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Do peněz a jejich ekvivalentů lze zahrnout dle struktury rozvahy peníze a účty v bankách a krátkodobý finanční majetek. Doporučená hodnota pro ziskovou firmu by se měla pohybovat v rozmezí 0,2 – 0,5.⁵⁴

⁵² Tamtéž.

⁵³ Co je to likvidita a proč je pro firmu jedním z klíčových ukazatelů? [online]

⁵⁴ SCHOLLEROVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy: 3. aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2017. s. 17

3.8.3 Ukazatel autarkie

Autarkie udává míru nezávislosti na okolí. Dá se vyhodnotit na bázi výnosově nákladové nebo příjmově výdajové. Má v sobě obsažené účetní principy. Autarkie je uváděna v procentech a jestliže je výsledek ukazatele nižší než sto procent, lze konstatovat, že se organizaci nedaří krýt svoje náklady dosaženými výnosy.⁵⁵

autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů = výnosy z hlavní činnosti / náklady z hlavní činnosti x 100

autarkie hospodářské činnosti na bázi výnosů a nákladů = výnosy z hospodářské činnosti / náklady z hospodářské činnosti x 100

3.8.4 Ukazatele aktivity

Ukazatelé aktivity poukazují na návaznost kapitálu v aktivech a také naznačují míru přeměny kapitálu do žádoucích efektů. Ukazatel aktivity je tedy schopnost organizace využít vložené prostředky do fungování. Obsažené výnosy v tomto ukazateli zachycují hodnotu dotací, členské poplatky a další výnosy hospodářské činnosti, proto byl tento ukazatel zahrnut do analýzy.

obrat kapitálu = výnosy / kapitál. celková pasiva

doba obratu pohledávek = pohledávky / (celkové výnosy za rok / 360)

doba obratu závazků = krátkodobé závazky / (celkové výnosy za rok / 360)

Obrat kapitálu vyjadřuje poměr tržeb a celkového kapitálu, pomůže odpovědět na otázku: Kolikrát se investovaný kapitál obrátí v ročních výsledcích hospodaření organizace?

⁵⁵ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýzy municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002

Pokud vyjde hodnota ukazatele 1 lze konstatovat, že se vložený kapitál se obrátí v ročních tržbách jedenkrát. Hodnota tohoto ukazatele by se měla zvyšovat.⁵⁶

Doba obratu pohledávek přesněji vyjadřuje za kolik dní dojde ke splátce pohledávek subjektem, který dluží. Pro porovnání je vhodné využít dobu určenou pro úhradu odběratelských faktur.⁵⁷ Mělo by být pravidlem, že doba obratu závazků je obecně delší než doba obratu pohledávek, v opačném případě by organizace čelila platební neschopnosti.⁵⁸

Doba obratu závazků vyjadřuje, jak dlouho trvá účetní jednotce hradit závazky z obchodních styků.⁵⁹ Důvody v případě daleko delší doby splatnosti pohledávek, než je doba splatnosti závazků mohou být například způsobené z důvodu tlaku dodavatelů, kteří tlačí dobu splatnosti na minimum a není možnost změny dodavatele případně je organizace limitována výběrem dodavatele s nižšími cenami.⁶⁰

3.8.5 Míra finanční nezávislosti

V předchozích kapitolách bylo vysvětleno, proč nelze hodnotit stejným způsobem ziskový a neziskový sektor. Provozní financování od investičního je nutné u neziskových organizací rozlišovat, proto je vhodné stanovit míru finanční nezávislosti.

⁵⁶ FOTR, Jiří, SOUČEK, Ivan. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. Praha: Grada, 2005. s. 65

⁵⁷ STROUHAL, Jiří, ŽIDLICKÁ, Renata, CARDOVÁ, Zdeňka. *Účetnictví, Velká kniha příkladů*. Brno: BizBooks, 2014. s. 453

⁵⁸ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi, 2. aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2007. s. 105

⁵⁹ STROUHAL, Jiří, ŽIDLICKÁ, Renata, CARDOVÁ, Zdeňka. *Účetnictví, Velká kniha příkladů*. Brno: BizBooks, 2014. s. 453

⁶⁰ SCHOLLEROVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy: 3. aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2017. s. 182

$$\text{míra finanční nezávislosti} = \text{vlastní kapitál} / \text{celkový kapitál} \times 100$$

Její hodnota je vyjádřena v procentech a měla by se podle Kraftové pohybovat minimálně nad padesát procent, však i v tomto případě by se měla organizace začít věnovat důvodům vedoucích k této hranici. Hodnota pod třicet procent by měla být velmi alarmující, poněvadž to může znamenat celkovou nestabilitu. U NO by se měla hodnota pohybovat okolo sedmdesáti procent.⁶¹

3.8.6 Fundraising Reliance Formula (spolehlivost fundraisingu)⁶²

Základna financování neziskové organizace je většinou velmi různorodá a skládá se z více typů zdrojů. V ideálním případě chce mít neziskovka mix příjmů: dary od jednotlivců, granty nadací, vládní zdroje, poplatky za členské příspěvky apod. Výpočet fundraisingové spolehlivosti spočívá ve vydělení každého identifikovaného zdroje příjmů celkovým příjmem organizace:

$$\text{spolehlivost fundraisingu} = \text{identifikovaný zdroj příjmu} / \text{zdroje příjmů celkem}$$

V ideálním případě je požadována kombinace jednotlivých zdrojů, a proto by neměl žádný tok představovat více než 75 % celkových příjmů. Průměr je udáván okolo 30 %, podprůměr 15 % a nadprůměr by neměl přesáhnout 50 %.

3.8.7 Fundraising Efficiency Formula (efektivita fundraisingu)

Neziskové organizace lze hodnotit podle efektivity získávání finančních prostředků k plnění jejich stanoveného cíle a poslání. Tento poměr určuje, kolik finančních prostředků stojí

⁶¹ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýzy municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002

⁶² Nonprofit Financial Ratios [online], překlad vlastní

organizaci získat finance. Pokud chce organizace určit poměr účinnosti fundraisingu, je nutné vydělit všechny darované příjmy celkovými výdaji na fundraising.⁶³

Jestliže by se hodnota efektivity fundraisingu rovnala 2,67 dolarům, tak by každý utracený dolar na fundraisingové aktivity vynesl právě 2,67 dolaru. Jestliže by byla hodnota FEF nižší než jeden dolar například 0,25, firma by ztratila ve fundraisingových aktivitách 0,75 dolaru. Tento ukazatel přehledně odpovídá na otázku, zda nezisková organizace neutrácí moc za fundraising a také zda se neziskové organizaci vrací snaha kladená na fundraisingové aktivity v podobě vyššího zisku.⁶⁴

efektivita fundraisingu = celkové fundraisingové výdaje / celkový fundraisingový příjem

3.9 Horizontální analýza

Horizontální analýza poskytuje organizaci přehled o vývoji jednotlivých položek výkazů účetnictví v čase, nebo o kolik procent se změnil jednotlivé položky. Procentuální vyjádření umožní větší orientaci v určitém čase. Rozbor může být proveden dvěma způsoby, a to v podobě meziročního srovnání, anebo může být provedeno srovnání s výchozím obdobím. V praxi je běžnější uskutečnění analýzy řetězových indexů, protože je meziroční srovnání přínosnější.⁶⁵

absolutní změna = běžné období – předchozí období

procentuální změna = (absolutní změna x 100) / předchozí období

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ JACKSON, M. Peggy, FOGARTY, E. Toni. *Sarbanes-Oxley for Nonprofits: A Guide to Building Competitive Advantage*. Hoboken New Jersey: John Wiley & Sons, 2005. s. 72

⁶⁵ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi, 7. aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2021.s. 79

3.10 Vertikální analýza

Cílem vertikální analýzy je určit podíl jednotlivých majetkových složek na celkových aktivech, nebo podíl zdrojů financování na pasivech, anebo také podíl jednotlivých položek výkazu zisků a ztrát na tržbách. Výstup vertikální analýzy je odpovědí na otázku ohledně změn vzájemných proporcí položek finančních výkazů, anebo také udává, jaká je struktura majetku, kapitálu i následného tvoření zisku. Posuzuje, zda je struktura organizace stabilní nebo je její vývoj odlišný a stojí za to ho sledovat.⁶⁶

⁶⁶ SCHOLLEROVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada, 2012. s. 166

4 Vlastní práce

U Českého červeného kříže i u Lékařů bez hranic je analyzován rok 2015 až 2020, kdy byla potřebná data k výpočtům čerpána z výkazu zisků a ztrát a také rozvah, které byly dostupné na internetových stránkách Veřejného rejstříku a Sbírký zřizovaných Ministerstvem spravedlnosti České republiky. Jednotlivá data z finančních výkazů jsou v tabulkách uvedena jako stav k poslednímu dni účetního období, pokud není uvedeno jinak. Všechny údaje obsažené ve výpočtech jsou v jednotkách tisíců Kč. Procentuální hodnoty jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa, výsledky v podobě celých čísel jsou zaokrouhleny na tři desetinná místa, pokud se nejedná výsledky počtu dnů, ty jsou zaokrouhlené na jedno desetinné místo. K podrobnějšímu nahlédnutí byly přiloženy do příloh struktury finančních výkazů pro poslední sledovaný rok tj. 2020.

4.1 Český červený kříž

Český červený kříž není zcela organizace samostatná, ale je součástí Mezinárodního hnutí Červeného kříže, které je humanitární asociací působící po celém světě a je tvořena třemi složkami. Základním posláním této asociace je primárně princip Humanity, což znamená, že je potřeba celosvětově ve všech okolnostech předcházet a ulehčovat lidskému utrpení, chránit lidské životy a zdraví v ohrožení a obecně zajistit, aby byla lidská bytost ctěna a respektována. Původně se Mezinárodní hnutí zrodilo hlavně k pomoci raněným na bitevním poli bez diskriminace (1. světová válka, H. Dunant). Vznik Červeného kříže se začal psát v roce 1863, kdy byl v Ženevě ustaven výbor, který měl snahu přenést ochranu raněných na mezinárodní úroveň. Na této konferenci byl přijat znak červeného kříže na bílém poli jako symbol ochrany. Národních společností Červeného kříže bylo k poslednímu dni roku 2018 evidováno 191.⁶⁷

Historie Červeného kříže na českém území sahá až do roku 1867, kdy byly schváleny stanovy Vlasteneckého pomocného spolku pro Moravu a spolku pro Království české, což odpovídalo tehdejšímu státnímu uspořádání. Spolky zajišťovaly především vybavení

⁶⁷ JUKL, Marek, MAJRICOVÁ, Jana. Století s Červeným křížem. Praha: H.R.G. spol. s.r.o., 2019. s. 8

a zdravotnický personál pro mobilizační nemocnice. Došlo i k významné události, a to k založení ošetrovatelské školy, první na tehdejší území Rakouska. Spolky poskytovaly i pomoc charitativní, pomáhali vdovám, sirotkům a válečným invalidům a zapojovaly se případně povodní a živelných pohrom. V roce 1919 byl na území tehdejšího Československa založen Československý červený kříž na popud dcery prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka Alice Masarykové. Alice viděla poslání ČSČK hlavně v prevenci a léčbě tuberkulózy a v boji proti podvýživě u dětí. Navrhla provozování sociálních zařízení a výstavbu sanatorií pro chudé. Hygiena i sociální péče byla ve východních částech Československa velmi potřebná. V meziválečném období měl ČSČK možnost se velmi rozvinout, v prvních poválečných letech byl Československý kříž podpořen finančně od občanů USA a samotného Amerického červeného kříže v celkové hodnotě 12 milionů a 111 milionů korun. Prvně po skončení 1. světové války pomáhal ČSČK právě poválečným obětem především činností Pátrací služby, která se týkala válečných zajatců. Pouze v roce 1919 vyřídili 909 tisíc dotazů po osudech zajatců. Po návratu zajišťovali ošacení, ošetření, stravu a pomáhali hledat nové zaměstnání. Československý kříž věnoval úsilí mnohým aktivitám, jako byla zdravotní péče obyvatelstva a jeho zdravotní výchova, založili poradny pro plicní, kožní a pohlavní, zubní choroby. V polovině 20. let bylo na území ČSSR také 41 poraden pro matky s dětmi. Pracovníci ČSČK pomáhali s ošetřením i v terénu. Pro šíření prevence a poskytování domácí zdravotnické péče byly důležité sestry ošetrovatelky. Významným založeným zdravotnickým byla Dětská odborná léčebna v Bukovanech, která se i přes příchod druhé světové války zachovala a slouží svému účelu i dnes.⁶⁸

Roku 1940 byl veškerý majetek v hodnotě 170 milionů předválečných korun Československému kříži zabaven německými okupanty. Mnoho funkcionářů bylo zatčeno nebo posláno do koncentračních táborů. V tehdejší Protektorátu Čechy a Morava byl Červený kříž rozpuštěn. Někteří členové Červeného kříže v pomoci pokračovali odbojovou činností, záchranou vězňů z transportů do vyhlazovacích táborů nebo pochodů smrti. Zdravotníci zasahovali v dubnu 1945 v terezínském táboře, kde propukla epidemie skvrnitého tyfu. Rok 1948 znamenal pro ČSČK ohromnou změnu, kdy došlo ke změně

⁶⁸ JUKL, Marek, MAJRICOVÁ, Jana. Století s Červeným křížem. Praha: H.R.G. spol. s.r.o., 2019. s. 8–11

fungování celé společnosti komunistickým režimem. Červený kříž ztratil svou nezávislost, kterou nabyl v poválečných letech před rokem 1948. Tehdejší režim převzal ČSČK většinu činností, to ale pracovníky kříže nezastavilo, a tak v roce 1960 zorganizovali první bezpříspěvkové darování krve. Dále školili obyvatele v poskytování první pomoci a přiložili ruku k dílu při celostátním očkování. Po sametové revoluci Červený kříž získal opět svou nezávislost a samostatnost a nadále pokračoval v poskytování humanitární pomoci a zřizování uprchlických táborů, pokračoval také v dárcovství krve. V roce 1993 kdy se rozdělilo Československo, byl založen Český červený kříž, který se poté podílel na humanitární pomoci v zahraničí (Rumunsko, Ukrajina, Sýrie).⁶⁹

Červený kříž se obecně řídí Sedmi základními principy, jsou směrnicemi pro jeho činnost, ale také jakýmsi pomyslným klíčem k závoře, která umožňuje Červenému kříži přístup k těm, co potřebují bezodkladnou péči. Princip humanity byl již vysvětlen, dalším je nestrannost, která vylučuje rozdíly v národnosti, rase, náboženství a politickém postoji. Červený kříž sice spolupracuje se světovými vládami, ale uchovává si nezávislost. Neutralita udává absenci Červeného kříže v konfliktech politických ani náboženských a nevyjadřuje se k nim. Snahou je také pomáhat nezištně a dobrovolně. V každém státě může ČK zastupovat pouze jedna národní společnost, což ukládá jednotu. Červený kříž působí celosvětově a národní společnosti jsou zavázány mezi sebou spolupracovat.⁷⁰

Údaje za rok 2016: Mezinárodní hnutí Červeného kříže má přes 90 milionů členů, zaměstnanců a dobrovolníků. Pomoc poskytla okolo 470 milionům lidí v peněžním objemu 850 miliard korun. ČK investuje v poslední době své zdroje do ozbrojených konfliktů (80 %).⁷¹

⁶⁹ Historie Československého a Českého červeného kříže [online]

⁷⁰ JUKL, Marek, MAJRICOVÁ, Jana. Století s Červeným křížem. Praha: H.R.G. spol. s.r.o., 2019.

⁷¹ Tamtéž.

4.1.1 **Financování a využívání darů**

Organizace účtuje ve fondech hlavně o zdrojích tvořících Fond humanity ČČK, který obsahuje individuální dary, dědictví a prostředky získanými veřejnou sbírkou. Dále je účtováno ve Fondu pomoci OS ČČK, ze kterého jsou zejména poskytovány půjčky OS ČČK. (Oblastní spolky Českého červeného kříže). S poskytováním půjčkami a jejich splácením je kromě pohybu těchto finančních prostředků účtováno o snížení závazků o navrácení prostředků zpět do fondu. Čerpání fondů na pokrytí nákladů organizace na konání veřejné sbírky se promítá do výnosového účtu přijatých příspěvků, ostatní čerpání je zaznamenáno v účtu zúčtování fondů. Většina přijatých darů je započtena do fondů. Český červený kříž kromě soukromých dárců získává finance z veřejných zdrojů od ministerstev (zdravotnictví, vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, obrany a zahraničních věcí). Český červený kříž má i dle stanov organizace možnost vykonávat vedlejší hospodářskou činnost za účelem naplnění úkolů spojených s posláním. Finance z vedlejší činnosti jsou využitelné také na hospodárné využití majetku a k úhradě nákladů na vlastní správu. Předmětem doplňkové činnosti může být následující: velkoobchod, maloobchod, ubytovací služby, mimoškolní výchova a vzdělávání apod.⁷²

4.1.2 **Výpočet vybraných finančních ukazatelů**

Kapitoly níže nabízí pohled na finanční výsledky za pomoci poměrových ukazatelů finanční analýzy a ukazatelů, které ucelí pohled na zastoupení získaných finančních zdrojů z fundraisingových aktivit Českého červeného kříže.

⁷² Stanovy ČČK, auditorské zprávy.

Ukazatel rentability

Tabulka 6 Ukazatel rentability Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
výsledek hospodaření doplňkové činnosti	2 578	2 565	4 334	2 981	4 301	7 198
náklady doplňkové činnosti	643	637	1 277	639	1 473	2 865
rentabilita nákladů doplňkové činnosti (%)	400,93	402,67	339,39	466,51	291,99	251,24

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Ukazatel rentability poměřuje zisk se vstupy. Cílem by mělo být podle Kraftové (2002) dosažení nejvyšší možné hodnoty, Červenému kříži se daří do činnosti investovat málo a vytěžovat daleko více, to dokazují hodnoty v celé tabulce 5. Roky 2015, 2016 a 2018 byly velmi úspěšnými, kdy se organizaci podařilo proměnit nízké náklady na činnost v několikrát vyšší výsledek hospodaření vedlejší činnosti. V letech 2019 a 2020 rentabilita klesla tudíž i návratnost investovaných vkladů, ovšem náklady byly i tak pokryty zcela.

Ukazatel likvidity

Tabulka 7 Ukazatel likvidity Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
peníze a jejich ekvivalenty	27 848	27 269	26 996	25 504	21 253	23 558
krátkodobé závazky	5 783	2 719	3 115	2 560	1 814	4 675
okamžitá likvidita	4,815	10,029	8,666	9,963	11,716	5,039

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Hodnoty likvidity přesahují optimální rozmezí 0,2 – 0,5, které uvádí Schollerová (2012) ve své publikaci. Závazky se Českému červenému kříži daří hradit s přehledem. Všechny hodnoty přesahují hodnotu 1, to znamená, že disponoval finančními prostředky, které mohly být dále zhodnoceny.

Ukazatel autarkie

Tabulka 8 Ukazatel autarkie z hlavní činnosti Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
výnosy z hl. činnosti	38 335	37 480	38 862	47 952	53 207	62 243
náklady z hl. činnosti	43 865	42 667	44 324	50 016	58 340	66 533
autarkie hl. činnosti na bázi N/V (%)	87,39	87,84	87,68	95,87	91,2	93,55

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Autarkie ukazuje, zda je organizace samostatná a dokáže tak krýt náklady z dosažených výnosů z hlavní činnosti. Ani v jednom sledovaném roce nepřesáhla hodnota ukazatele 100 %, to znamená, že došlo k nedostatečnému financování nákladů z výnosů, kterých bylo ke konci roku dosaženo. Nutno ale poznamenat, že ČČK provozuje vedlejší hospodářskou činnost a tento údaj s takovýmto nárůstkem nepočítá. Nejvíce se blížil 100% hranici rok 2018 kdy bylo krytí na úrovni 95,87 %, v tomto roce došlo k vyššímu čerpání peněz z fondu Humanity. Nejmenší hodnoty se vyskytly v roce 2015 s 87,39 %. Roky 2015, 2016 a 2017 se od sebe lišily zanedbatelně.

Protože Český červený kříž podniká i doplňkovou činnost, je vhodné stanovit autarkii hospodářské činnosti. Z tabulky 8 vyplývá, že výnosy z hlavní činnosti nepostačovaly k 100% pokrytí nákladů na celkovou činnost organizace, a proto se nabízí ověřit, zda hospodářská činnost tuto nerovnováhu pomohla dorovnat. Ukazatel, který také porovnává výnosy a náklady hospodářské činnosti je uveden hned na začátku kapitoly 4.1.2, je to rentabilita hospodářské činnosti.

Tabulka 9 Dorovnání nedostatečného financování nákladů z hlavní činnosti hospodářskou činností

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
přebytek hospodaření hosp. činnosti	1 935	1 928	3 057	2 342	2 828	4 333
náklady z hl. činnosti	43 865	42 667	44 324	50 016	58 340	66 533
výnosy z hl. činnosti	38 335	37 480	38 862	47 952	53 207	62 243
rozdíl N/V z hl. činnosti	5 530	5 187	5 462	2 064	5 133	4 290
rozdíl N/V – přebytek hospodaření hosp. č.	3 595	3 259	2 405	-278	2 305	-43

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Přebytek hospodaření hospodářské činnosti udává nadbytek získaných výnosů z hospodářské činnosti po pokrytí všech nákladů, které jsou spojené s touto činností.

Tento přebytek byl pak odečten od rozdílu nákladů a výnosů hlavní činnosti, ten ukazuje, kolik peněz Českému červenému kříži chybělo ke 100 % pokrytí všech nákladů. Poslední řádek potom vyjadřuje, jaká suma finančních prostředků byla případně po pokrytí nákladů hlavní činnosti výnosy hospodářské činnosti potřeba, anebo zda se tento nepoměr podařilo dorovnat. Náklady hlavní činnosti by pokryly pouze výnosy z hospodářské činnosti v letech 2018 a 2020.

Ukazatele aktivity

Tabulka 10 Ukazatel aktivity – obrat kapitálu Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
výnosy	40 913	40 045	43 196	50 933	57 508	69 441
kapitál celková pasiva	231 728	229 504	225 002	224 234	224 943	229 788
obrat kapitálu	0,177	0,174	0,192	0,227	0,256	0,302

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Hodnoty ukazatele obratu kapitálu, se pohybují v rozmezí 0,2 – 0,3 (zaokrouhleně), to znamená, že se vložený kapitál do provozu organizace v jednotlivých letech 0,2 x až 0,3 x. Ze strany firmy by měla být podle Součka a Fotra (2005) snaha obrat kapitálu v maximalizovat (s tím i celkové výnosy), což se Českému červenému kříži v průběhu let 2015–2020 podařilo.

Tabulka 11 Ukazatel aktivity – doba obratu pohledávek Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
pohledávky	9 985	6 623	3 767	3 100	2 252	4 397
celkové výnosy za rok / 360	113,647	111,236	119,989	141,481	159,744	192,892
doba obratu pohledávek (den)	88	60	31	22	14	23

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Strouhal a spol (2007) uvádí, že by se doba obratu pohledávek měla blížit splatnosti faktur, proto je pro porovnání nastavena ta nejčastější splatnost, a to 30 dnů. Ve výsledkové tabulce lze pozorovat pouze jednu hodnotu blížící se k stanovenému ideálu, a to bylo v roce 2017. Pozitivní je, že doba obratu pohledávek se od roku 2015 do roku 2019 snižuje i pod hranici 30 dnů. Nejkratší dobu pohledávek Český červený kříž zaznamenal v roce 2019 a poté v roce

2020 nastal nárůst o 9 dní. V celkovém pohledu doba obratu pohledávek od roku 2015 do roku 2016 klesala na doporučené hodnoty, což lze hodnotit velmi pozitivně.

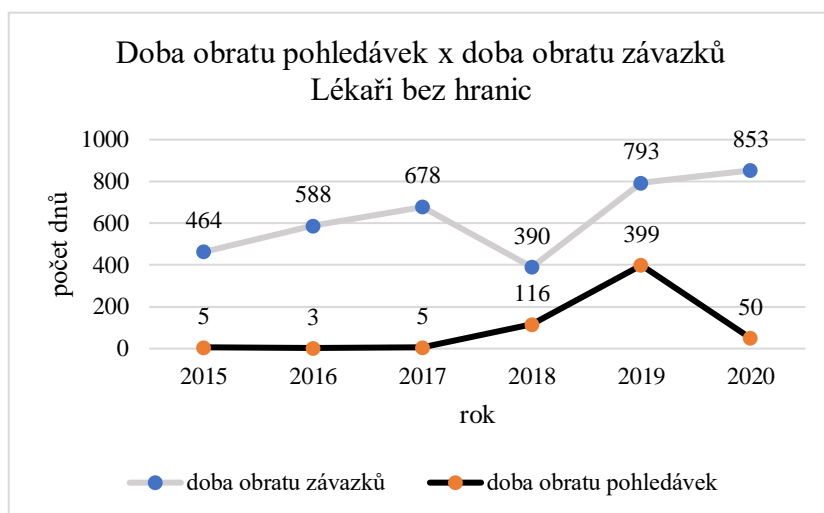
Tabulka 12 Ukazatel aktivity – doba obratu závazků Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
krátkodobé závazky	5 783	2 719	3 115	2 560	1 814	4 675
celkové výnosy za rok / 360	113,647	111,236	119,989	141,481	159,744	192,893
doba obratu závazků (den)	51	24	26	18	11	24

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Tento ukazatel vyjadřuje platební morálku organizace vůči dodavatelům. V případě Českého červeného kříže se doba obratu pohledávek pohybuje od 11 do 51 dnů. Podnik může využívat dodavatelské úvěry, a tak dobu plateb závazků prodloužit, nejdelší byla v roce 2015, a to 51 dnů, nelze ale bohužel říct, zda dodavatel ČČK poskytl dodavatelský úvěr, nebo byla doba splatnosti nastavena na 60 dnů, organizace právě v roce 2015 dodávala zdravotnický materiál a léčivo, potraviny a další pomůcky do Iráku a Nepálu. Nejkratší doba obratu závazků byla v roce 2019.

Graf 1 Porovnání doby obratu pohledávek s dobou obratu závazků Český červený kříž

Zdroj: Vlastní zpracování dle zpracovaných tabulek

K účinnému posouzení doby obratu závazků je potřebné využít i dobu obratu pohledávek, podle Růčkové (2007) by doba obratu závazků měla být delší než doba obratu pohledávek, aby bylo zajištěno finanční zdraví organizace. K porovnání slouží právě graf výše, lze pozorovat, že doba obratu závazků je kratší než doba obratu pohledávek, to mohlo být

způsobeno požadavkem dodavatele na minimální dobu splatnosti závazků ze strany ČČK a také tento výsledek vypovídá o tom, že jako humanitární organizace uvěřuje své odběratele.

Ukazatel míry finanční nezávislosti

Tabulka 13 Ukazatel míry finanční nezávislosti Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
vlastní kapitál	210 912	206 670	203 085	200 216	205 801	205 983
celkový kapitál	231 728	229 504	225 002	224 234	224 943	229 788
míra finanční nezávislosti (%)	91,02	90,05	90,26	89,29	91,49	89,64

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Podle Kraftové (2002) by měla hodnota tohoto ukazatele dosahovat 70 %. Podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu se pohyboval okolo 90 %, a proto je možné konstatovat, že Český červený kříž lze označit na základě tohoto ukazatele za finančně stabilní. To je pravděpodobně způsobeno účtováním nepřevedených výsledků hospodaření do fondů, které byly umístěny do vlastního kapitálu. Dále se ve vlastních zdrojích promítají obdržené dotace a dary na pořízení dlouhodobého majetku, které se pak postupně rozpustily na účet ostatních výnosů.

Fundraising Reliance Formula

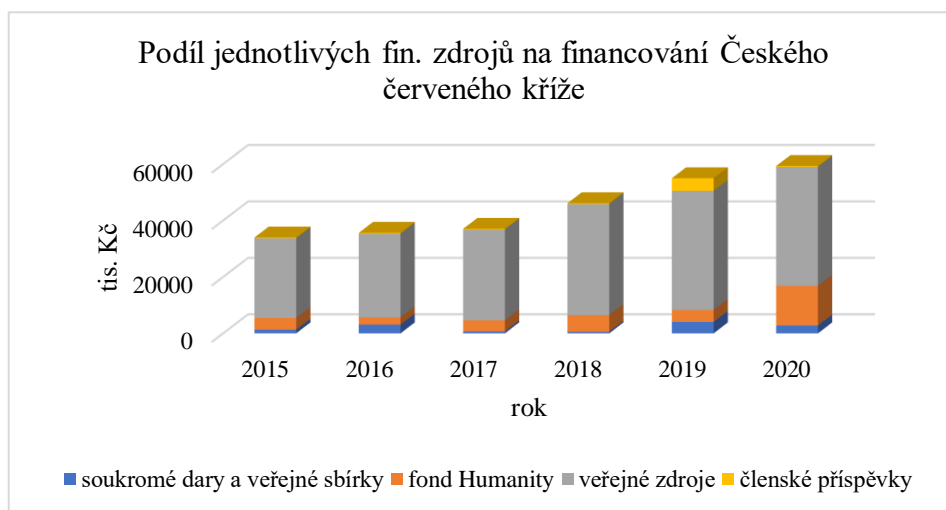
Tabulka 14 Fundraising Reliance Formula Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
soukromé dary a veřejné sbírky	1 299	3 122	677	548	4 034	2 773
	3,86%	8,76%	1,83%	1,19%	7,34%	4,68%
fondy (Humanity)	4 118	2 581	3 930	5 952	4 284	14 069
	12,24%	7,24%	10,61%	12,90%	7,79%	23,72%
veřejné zdroje	28 231	29 611	32 143	39 339	42 173	42 178
	83,90%	83,12%	86,76%	85,28%	76,69%	71,11%
členské příspěvky	330	312	299	288	4 498	290
	0,98%	0,88%	0,81%	0,62%	8,18%	0,49%
CELKEM	33 648	35 626	37 049	46 127	54 989	59 310

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Už od prvního pohledu do tabulky lze konstatovat, že Český červený kříž se jako na finanční zdroj nejvíce spoléhá na čerpání veřejných peněz. Celkový podíl veřejných zdrojů na základu financí se od roku 2015 do roku 2018 byl přes 80 % a v roce 2017 se blížil k 90 %. V roce 2019 a 2020 nastal pokles v podílu veřejných financí na celkových finančních zdrojích, který byl způsoben nedostatečnými výšemi poskytnutých dotací od ministerstev, náklady na projekty, které jsou v rámci dotací financovány přesahovaly výnosy. Ministerstvo zdravotnictví poskytlo na oceňování v roce bezpříspěvkových dárců v roce 2019 dotaci ve výši 8 milionů korun a výsledek hospodaření byl v záporu o 6 tisíc korun. Také finance od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nepokryly v plné výši aktivity pro děti a mládež. V tomto roce a tom následujícím nastal příbytek členských příspěvků (nárůst počtu členů organizace) a oproti roku 2018 přibylo více financí v podobě soukromých darů a veřejných sbírek. V roce 2020 se situace s nedostatečným dotačním financováním opakovala, Ministerstvo vnitra poskytlo dotaci na aktivity spojené s přípravou maskérů, kurz členů a velitelů humanitárních jednotek i jejich cvičením, dále Ministerstvo zahraničních věcí podfinancovalo dotace na materiální vybavení ro zdravotnická zařízení, jednotky Ukrajinského červeného kříže a zdravotnické zařízení provozované v Sýrii, a proto narostl i podíl čerpání peněz z fondu Humanity na spoluúčasti na projektech.

Graf 2 Podíl jednotlivých fin. zdrojů na financování Českého červeného kříže

Zdroj: Vlastní zpracování podle zpracovaných tabulek

Graf výše rekapituluje a názorněji vyobrazuje to, že nezisková organizace Český červený kříž se opravdu nejvíce spoléhá na finanční prostředky poskytované veřejnými institucemi

a veřejné zdroje zastupují tak největší podíl z přijímaných financí za účelem provozování činnosti ČČK. Dále je patrné, že druhý největší podíl na financování mají finance čerpané z fondu Humanity. V objemu výše vyjmenovaných finančních zdrojů jsou zanedbatelné finance získané od soukromých dárců a z veřejných sbírek.

Fundraising Efficiency Formula

Tabulka 15 Fundraising Efficiency Formula Český červený kříž

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
fundraising	1 493	2 656	2 246	2 828	2 231	3 418
soukromé dary a sbírky	1 299	3 122	677	548	4 034	2 773
Fundraising Efficiency Formula	0,9	1,2	0,3	0,2	1,8	0,8

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Jackson a Fogarty (2005) porovnávají zisk z fundraisingových aktivit v dolarech, nicméně lze přejmout tento ukazatel i do české měny, a pravidlo zůstává stejné, pokud organizace docílí zisku většího obnosu financí, než vložila do samotného fundraisingu, lze tuto aktivitu hodnotit jako přínosnou a fungující. Do výdajů na fundraising byly započteny hodnoty čerpané z fondu Humanity a režijní náklady spojené s ním. V roce 2015, 2017 a 2020 Český červený kříž obdržel méně peněz, než vynaložil na fundraising. V roce 2016 se povedlo zhodnotit částku 1 Kč na 1,2 Kč, tedy o 0,2 Kč. Rok 2019 byl v oslovování dárců nejúspěšnější a povedlo se tak z každé koruny investované do aktivity získat 1 korunu a 80 haléřů.

4.1.3 Metody fundraisingu Českého červeného kříže

Český červený kříž je možné podpořit ze strany dárců několika možnými fundraisingovými metodami. Lze darovat jistý finanční příspěvek rovnou na fond Humanity bankovním převodem, on-line platbou, zaslanou DMS (darovací SMS). Částku lze zaslat cíleně na vybraný projekt nebo obecně. Běžné internetové platby lze uskutečnit přes specializovaný portál GIVT, do něhož jsou zapojeny obchody, které věnují část z útraty na Fond humanity ČČK. Organizace se nebrání také materiální pomoci v podobě použitého šatstva.

Také je možné se podílet na budoucnosti Českého červeného kříže i jinak než finančně, ale i aktivně se zapojit do činnosti a stát se členem ČČK nebo dobrovolníkem.

Na aktivity Českého červeného kříže lze přispět na základě přímé korespondence. Finanční prostředky jsou získány pomocí oslovení konkrétních občanů klasickým dopisem nebo e-mailem. Do přímé korespondence nebo té elektronické jsou zařazena různá témata se zaměřením na různé věkové skupiny oslovených, primárně ale seznamují veřejnost s aktivitami, kterým se ČČK věnuje. Dopis je doručen se složenkou s případným malým dárkem. Elektronická komunikace díky její flexibilitě pomáhá více cílit na jisté věkové kategorie. Součástí kampaně elektronického mailingu je vytvoření e-shopu, kde by si potenciální dárci mohli zakoupit zboží vytvořené ve spolupráci se známými umělci. Tato forma fundraisingu byla uvedena do provozu v roce 2016 a pomáhá tak ČČK oslovit několik set tisíc dárců.

4.1.4 Horizontální analýza nákladů a výnosů

Tabulka 16 Horizontální analýzy nákladů Český červený kříž

NÁKLADY	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	20299	88,24	1875	7,83	-2287	-8,85	10975	46,60	5571	16,14
Spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných dodávek	-12648	-45,47	-79	-0,52	-5533	-36,67	5955	63,11	-195	-1,27
Prodané zboží	-59	-11,66	179	40,04	103	16,45	974	-	-180	-22,09
Opravy a udržování	305	103,74	20	3,58	1138	196,55	733	196,51	373	33,75
Cestovné	-99	-41,60	141	101,44	-77	-27,50	281	138,42	-377	-77,89
Náklady na reprezentaci	197	141,73	-140	-41,67	-17	-8,67	-60	-33,52	37	31,09
Ostatní služby	-680	-8,55	1794	24,67	2099	23,15	5444	48,76	-3739	-22,51
Osobní náklady celkem	-208	-2,86	723	10,25	1053	13,54	-589	-6,67	616	7,47
Mzdové náklady	-132	-2,44	558	10,56	874	14,96	-583	-8,68	580	9,45
Zákonné sociální pojištění	-80	-4,56	172	10,27	195	10,56	-847	-41,50	866	72,53
Ostatní sociální pojištění	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00		0,00
Zákonné sociální náklady	4	4,40	-7	-7,37	-16	-18,18	41	56,94	-33	-29,20
Ostatní sociální náklady	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	x
Daně a poplatky celkem	-18	-54,55	2	13,33	-3	-17,65	2	14,29	5	31,25
Ostatní náklady celkem	-2531	-94,79	255	183,45	-149	-37,82	41	16,73	194	67,83
Smluvní pokuty a úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	0	0,00	0	0,00	5	x	-4	-80,00	229	22900,00
Manka a škody	-12	-	0	0,00	64	x	51	79,69	-34	-29,57
Kurzové ztráty	-21	-91,30	9	450,00	-3	-27,27	-3	-37,50	9	180,00
Úroky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dary	-444	-	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Odpis nedobytné pohledávky	0	0,00	120	144,58	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jiné ostatní náklady	-2054	-93,75	43	31,39	-12	-6,67	-3	-1,79	-11	-6,67
Odp. prod. maj. a tv. rez a OP celkem	149	15,49	622	265,81	-6	-0,70	366	43,06	1018	83,72
Poskytnuté příspěvky celkem	11067	104,65	-804	0,00	6541	63,73	-1714	-10,20	-	-89,38
Poskytnuté členské příspěvky	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
NÁKLADY CELKEM	-1204	-2,71	2297	5,30	50655	111,08	9158	18,08	8585	14,35

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

V období 2016/2015 došlo k navýšení nákladů za celkové spotřebované nákupy a nakupované služby celkem oproti minulému období (rok 2015). Náklady na cestovné, prodané zboží a spotřeba materiálu a energie zaznamenaly pokles. V této skupině ale nejvíce poklesly náklady za ostatní služby. Osobní náklady klesly celkově o 208 tisíc korun, a to v zastoupení nákladů na mzdy o 132 tisíc korun, což mohlo být způsobeno snížením počtu zaměstnanců (členů). Položka poskytnuté členské příspěvky je vyškrtuta záměrně, poněvadž ve výkazu zisků a ztrát není zvlášť uvedena. K přijatým členským příspěvkům jsou příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami organizace. Celkové náklady tohoto období klesly o 2,71 %.

V letech 2017/2016 oproti minulému popisovanému období náklady za celkové spotřebované nákupy vzrostly o 7,83 %. Za celkovým nárůstem nákladů na tuto položku stojí nárůst prodaného zboží oproti minulému období 2016/2015. Náklady na reprezentaci klesly o 41,67 %. Červený kříž tedy investoval do své reprezentace méně například v reklamních předmětech nebo občerstvení. Oproti tomu náklady za cestovné narostly o 101,44 %. Největší nárůst ve skupině ostatních nákladů nastal kolonce kurzových ztrát, ke kterým dochází při účtování v cizí měně. Celkové náklady za období 2017/2016 vzrostly o 2 297 000 korun.

Období 2018/2017 se neslo převážně ve slabém poklesu nákladových položek, až na položku opravy a udržování a poskytnuté členské příspěvky. Nejvíce klesly náklady na spotřebu energie a materiálu o 36,67 % a ostatní náklady o 37,82 %. Nejvíce vzrostly náklady na mzdy a s tím i zákonná sociální pojištění. Celkové náklady na provoz české organizace Červeného kříže byly o 111 % vyšší a zároveň nejvyšší v porovnání se všemi sledovanými obdobími.

V období 2019/2018 lze sledovat velký pokles v prodaném zboží. Došlo tedy k významnému omezení nakoupeného zboží nebo výrobků z vlastní činnosti (Noviny Červeného kříže). Náklady na cestovné také stouply o necelých 140 %. Pokles ve mzdových nákladech a sociálním pojištěním mohl být způsoben odchodem pracovníků (meziobdobí, kdy se nenašla náhrada). Manka a škody vzrostly o necelých 80 %. Celkové náklady za toto sledované období narostly, ale oproti letem 2018/2017 pouze o 18,08 %.

V posledním období 2020/2019 došlo k druhému nejnižšímu nárůstu nákladů. Za zmínku stojí nárůst smluvních pokut a úroků z prodlení a ostatních pokut a penále o 229 000 korun. I v kurzových ztrátách došlo k navýšení nákladů. Celkem za toto období narostly náklady o 14,35 %.

Tabulka 17 Horizontální analýza výnosů Český červený kříž

VÝNOSY	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	231	10,79	133	5,61	206	8,22	583	21,50	1160	35,22
Ostatní výnosy celkem	-4303	-49,64	799	18,30	2809	54,39	-551	-6,91	10398	140,08
Úroky	-156	-18,18	-78	11,11	779	124,84	1142	81,40	-567	-22,28
Zúčtování fondů	-1537	-37,32	1349	52,27	2022	51,45	-1668	-28,02	9785	228,41
Kurzové zisky	6	x	-2	17,00	-2	-50,00	1	50,00	-3	-100,00
Jiné ostatní výnosy	-2573	-72,93	-373	39,06	4	0,69	-26	-4,44	1188	-100,00
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv a OP celkem	-80	100,00	2005	x	-2005	100,00	120	x	1135	945,83
Tržby z prodeje dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	-80	100,00	2000	x	-2000	100,00	112	x	1138	1016,07
Tržby z prodeje materiálu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	60,00	-3	-37,50
Přijaté příspěvky celkem	1904	106,25	-2318	62,72	-1090	-79,10	1090	378,47	2355	170,90
Přijaté příspěvky – dary	1823	140,34	-2445	78,32	-129	-19,05	129	23,54	2096	309,60
Přijaté členské příspěvky	-18	-5,45	-13	-4,17	-11	-3,68	11	3,82	-9	-3,01
Provozní dotace celkem	1380	4,89	2532	8,55	7196	22,39	-7196	-18,29	10035	31,22
Provozní dotace	1380	4,89	2532	8,55	7196	22,39	-7196	-18,29	10035	31,22
VÝNOSY CELKEM	-868	-2,12	3151	7,87	7737	17,91	-7737	-15,19	26245	60,76

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

V období 2016/2015 ve výnosové části klesaly ostatní výnosy a také tržby z prodeje majetku. Největší nárůst v tomto období nastal v přijatých příspěvcích, které vzrostly o 1 904 400 korun což je mezi obdobími nárůst o 106,25 %. V této kategorii klesly přijaté členské příspěvky o 5,45 %. Lze říct, že se v tomto období povedlo ČČK oslovit více dárců. Celkové výnosy klesly o 2,12 % tedy o 868 000 korun.

V následujícím období 2017/2016 se výnosům dařilo lépe, a tudíž došlo k jejich navýšení. 1 349 000 korun přibyl ve zúčtovaných fondech – Fond Humanity ČČK. Naopak k razantnímu poklesu došlo v přijatých příspěvcích a darech, proto je možné, že došlo k většímu čerpání financí právě z fondu Humanity. Celkově prošly nárůstem o 7,87 %.

Období 2018/2017 disponovalo druhým nejvyšším nárůstem celkových výnosů v rozmezí let 2015–2020. Narostly výnosy z úroků, a tudíž ostatní celkové výnosy. Došlo k poklesu celkových příspěvků a darů, to nasvědčuje tomu, že fundraisingové aktivity byly méně účinnější, dosvědčuje to i tabulka 15, kdy byla hodnota ukazatele efektivity fundraisingu v roce 2018 pouze 0,2 Kč.

Porovnání výnosů v letech 2019/2018 za pomoci horizontální analýzy ukázalo, že tržby z prodeje materiálu vzrostly o 60 %. Celkové přijaté výsledky také narostly, a to až o 1 090 000 korun. I tak ale ve výsledku celkové výnosy poklesly o 15,19 %. jedná se o největší pokles ve všech sledovaných obdobích.

Poslední období 2020/2019 výnosově vzrostlo až na pár záporných položek. Nejvýznamnější nárůst zaznamenala v tržbách z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Dalšími finančními výnosy pro fungování organizace byly příspěvky a dary, které oproti všem obdobím narostly nejvíce, jednalo se o 2 096 000 korun. Toto období lze označit za neúspěšnější ze všech, protože celková částka výnosů narostla oproti minulému období o 60,76 %.

4.1.5 Horizontální analýza rozvahy

Tabulka 18 Horizontální analýza aktiv Český červený kříž

AKTIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Dlouhodobý majetek celkem	-3702	-1,70	48	0,02	-1541	-0,72	6991	3,29	1779	0,81
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0	0,00	100	x	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nedokončený DNM	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Software	0	0,00	100	x	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	35	0,13	-119	-0,43	-265	-0,96	5504	20,04	1875	5,69
Pozemky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1340	24,40	-425	-6,22
Umělecká díla, předměty a sbírky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stavby	0	0,00	-119	-0,69	0	0,00	5020	29,41	852	3,86
Samostatně movité věci a soubory	44	0,92	0	0,00	-151	-3,13	-734	-15,71	806	20,47
Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Drobný dlouhodobý hm. majetek	-9	-2,54	0	0,00	-114	-33,04	0	0,00	0	0,00
Nedokončený DHM	0	0,00	0	0,00	0	0,00	328	x	192	58,54
Dlouhodobý finanční majetek celkem	24284	14,31	804	0,41	-691	-0,35	1685	0,87	-26149	-13,36
Podíly v ovládaných a řízených osobách	0	0,00	0	0,00	20	0,02	0	0,00	0	0,00
Půjčky organizačním složkám	-2716	-33,98	804	15,24	-682	-11,22	2083	38,59	1953	26,11
Ostatní dlouhodobé půjčky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-407	-0,38	-1101	-1,03
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0	0,00	0	0,00	-20	100,00	0	0,00	0	0,00
Oprávky k DHM celkem	-1021	15,07	-737	9,45	-585	6,85	-198	2,17	-882	9,47
Oprávky k software	0	0,00	0	0,00	-36	x	-37	102,78	-27	36,99
Oprávky ke stavbám	-595	19,36	-515	14,04	-592	14,15	-674	14,12	-775	14,22
Oprávky k samost. mov. věcem a souborům mov. věcí	-435	12,99	-222	5,87	-71	1,77	513	-12,58	-146	4,10
Oprávky k drobnému dlouhodobému hm. majetku	9	-2,54	0	0,00	114	-33,04	0	0,00	0	0,00
Krátkodobý majetek celkem	-4577	-11,59	-2535	-7,26	-1974	-6,10	-4044	-13,30	8524	32,33
Zásoby celkem	-326	-41,58	995	217,25	77	5,30	915	59,80	3730	152,56
Materiál na skladě	-190	-46,23	208	94,12	295	68,76	590	81,49	3479	264,76
Zboží na skladě a v prodejnách	-136	-36,46	787	332,07	-218	-21,29	325	40,32	251	22,19

AKTIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Pohledávky celkem	-3362	-33,67	-2856	-43,12	-667	-17,71	-848	-27,35	2145	95,25
Odběratelé	-1054	-68,44	128	26,34	376	61,24	-359	-36,26	256	40,57
Poskytnuté provozní zálohy	419	96,77	-852	- 100,00	871	x	-188	-21,58	317	46,41
Ostatní pohledávky	0	0,00	-515	-97,35	8	57,14	-20	-90,91	65	3250,00
Pohledávky za zaměstnanci	22	55,00	-3	-4,84	-43	-72,88	11	68,75	-13	-48,15
Daň z přidané hodnoty	0	0,00	0	0,00	18	0,00	50	277,78	17	25,00
Ostatní daně a poplatky	0	0,00	-4	- 100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jiné pohledávky	736	525,71	38	4,34	-257	-28,12	313	47,64	1356	139,79
Dohadné účty aktivní	-3485	-47,75	-2290	-60,04	-1280	-83,99	-105	-43,03	147	105,76
Opravná položka k pohledávkám	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-266	x	-2	0,75
Krátkodobý finanční majetek celkem	-579	-2,08	-273	-1,00	-1492	-5,53	-4251	-16,67	2305	10,85
Pokladna	-34	-48,57	8	22,22	14	31,82	-6	-10,34	-12	-23,08
Bankovní účet	-545	-1,96	-281	-1,03	-1506	-5,59	-4245	-16,68	2238	10,56
Ceniny	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Majetkové cenné papíry k obchodování	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	79	x
Peníze na cestě	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jiná aktiva celkem	-308	-35,20	-401	-70,72	108	65,06	140	51,09	344	83,09
Náklady příštích období	22	42,31	-25	-33,78	136	277,55	-115	-62,16	36	51,43
Příjmy příštích období	-330	-40,10	-376	-76,27	-28	-23,93	255	286,52	308	89,53
AKTIVA CELKEM	-8277	-3,22	513	0,21	-6515	-2,61	2947	1,21	10303	4,19

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Výše uvedená tabulka popisuje vývoj aktiv v letech 2015–2020. Celkově je možné postřehnout, že celková aktiva mají v prvním období klesající charakter ve druhém období došlo k mírnému nárůstu a v dalším období aktiva opět klesla. Poslední dvě sledovaná období aktiva rostla o 1,21 % a 4,19 %.

V období 2016/2015 zaznamenaly největší nárůst ze všech položek jiné pohledávky, které v porovnání s minulým obdobím vzrostly o 736 tisíc korun. Tato položka mohla zahrnovat správní a soudní poplatky nebo jiné sankce, pohledávky, které vznikly v rámci hlavní činnosti Českého červeného kříže. Naopak největší pokles aktiv nastal v tomto období u odběratelů z důvodu uhrazených vydaných faktur.

V období 2017/2016 celkové pohledávky oproti minulému období klesly o 43,12 %. Vzrostla aktiva dlouhodobého finančního majetku zejména položka půjčky organizačním složkám, to znamená, že byly poskytnuty zápůjčky oblastním spolkům ČČK.

V letech 2018/2017 došlo k poklesu aktiv dlouhodobého finančního majetku položky půjčky organizačním složkám, to značí, že byly půjčky oblastních spolků spláceny, a proto klesly o 682 tisíc korun. Celkové zásoby Českého červeného kříže narostly o 5,30 % a v porovnání s předešlými dvěma popisovanými období si tato položka drží rostoucí charakter.

Období 2019/2018 je charakterizováno nárůstem dlouhodobého hmotného majetku zejména pozemků a staveb. U dlouhodobého finančního majetku došlo k lehkému nárůstu aktiv hlavně ve spojení se zápůjčkami organizačním složkám, které vzrostly o necelých 40 %. Příjmy příštích období jsou v porovnání se všemi popisovanými roky na nejvyšší hodnotě 255 tisíc korun, což znamená, že ČČK obdržel v budoucnu výnosy, které souvisely s tímto obdobím.

Roky 2020/2019 jsou zejména charakterizovány nárůstem aktiv celkových zásob, a to o 152,56 %. Vzrostla totiž aktiva materiálu na skladě, a i zboží na skladě a v prodejnách. To znamená, že pořízené zboží bylo zachyceno na skladě a bylo vyskladněno až při spotřebě nebo prodeji.

Tabulka 19 Horizontální analýza pasiv Český červený kříž

PASIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Vlastní zdroje celkem	-2224	-0,96	-4502	-1,96	-768	-0,34	709	0,32	4845	2,15
Jmění celkem	-2564	-1,09	-5356	-2,30	-3451	-1,52	3292	1,47	1497	0,66
Vlastní jmění	-4242	-2,01	-3585	-1,73	-2867	-1,41	5583	2,79	182	0,09
Fondy	1678	6,87	-1771	-6,79	-584	-2,40	-2291	-9,65	1315	6,13
Výsledek hospodaření (VH) celkem	340	-9,45	854	-26,20	2683	-111,56	-2583	929,14	3348	-145,25
Účet výsledku hospodaření	340	-9,45	1214	-37,25	2315	-113,20	-2575	953,70	3348	-145,25
Nerozdělený zisk/neuhrazená ztráta z min. let	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Cizí zdroje celkem	-6053	-23,75	2015	10,37	-2747	-12,81	2238	11,97	5458	26,07
Dlouhodobé závazky celkem	-2716	-14,32	1706	10,49	-2171	-12,09	2092	13,25	1953	10,92
Dohadné účty pasivní	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ostatní dlouhodobé závazky	-2716	-14,32	1706	10,49	-2171	-12,09	2092	13,25	1953	10,92

PASIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Krátkodobé závazky celkem	-3064	-52,98	396	14,56	-555	-17,82	-746	-29,14	2861	157,72
Dodavatelé	-3805	-87,19	929	166,19	-772	-51,88	-23	-3,21	1262	182,11
Přijaté zálohy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	21	x	57	271,43
Ostatní závazky	22	9,40	13	5,08	15	5,58	-284	-100,00	0	0,00
Zaměstnanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0	0,00	1	x	2	200,00	6	200,00	9	100,00
Závazky k institucím soc. zabezp. a veř. ZP	100	48,54	-101	-33,01	3	1,46	35	16,83	192	79,01
Daň z příjmů	0	0,00	456	x	-327	-71,71	-116	-89,92	359	2761,54
Ostatní přímé daně	46	73,02	-51	-46,79	2	3,45	19	31,67	-12	-15,19
Daň z přidané hodnoty	-56	-49,56	-26	-45,61	123	396,77	-31	-20,13	199	161,79
Ostatní daně a poplatky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	x
Závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu	53	21,12	-302	-99,34	449	22450,00	-451	-100,00	592	x
Jiné závazky	144	37,40	-148	-27,98	-17	-4,46	235	64,56	128	21,37
Krátkodobé bankovní úvěry	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dohadné účty pasivní	432	258,68	-375	-62,60	-33	-14,73	-157	-82,20	74	217,65
Jiná pasiva celkem	-182	-25,03	-178	-32,66	-21	-5,72	892	257,80	644	52,02
Výdaje příštích období	-8	-5,13	-86	-58,11	-21	-33,87	307	748,78	227	65,23
Výnosy příštích období	-265	-46,41	-1	-0,33	0	0,00	585	191,80	417	46,85
Kurzové rozdíly pasivní	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
PASIVA CELKEM	-8277	-3,22	-2487	-1,00	-3515	-1,43	2947	1,21	10303	4,19

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

V prvních třech sledovaných obdobích došlo ke snížení pasiv vlastních zdrojů. Největší pokles lze pozorovat v období 2017/2016, obecně ve všech těchto třech obdobích se prohluboval záporný výsledek hospodaření. K úplně nejvyšší ztrátě došlo ale v roce 2019/2018, a to o 929,14 % (- 2 583 000 korun). Výše ztráty se tak v tomto roce prohloubila na maximální hodnotu.

V období 2016/2015 lze pozorovat celkový pokles aktiv o 3,22 %. V tomto období došlo k velkému nárůstu položky dohadných pasivních účtů krátkodobých závazků o 432 tisíc korun. To značí, že Český červený kříž evidoval závazky, které byly splatné do 12. měsíců od rozvahového dne. Nejčastěji se jedná o částky nevyfakturovaných dodávek služeb za energie.

Výsledky pro období 2017/2016 ukazují, že cizí kapitál vzrostl o 2 015 000 korun. Krátkodobé bankovní úvěry v tomto období ale čerpány nebyly. Dohadné účty pasivní oproti minulému období klesly o 62,60 %.

Období 2018/2017 zaznamenalo pokles cizích celkových zdrojů, na čemž se podílel pokles krátkodobých závazků. Dohadné pasivní účty v porovnání s předchozím popisovaným obdobím klesly o 33 tisíc korun. Celková aktiva zaznamenala druhý největší pokles v celém sledovaném období horizontální analýzy pasiv.

Roky 2019/2018 byly významné v již zmíněném prudkém poklesu již záporného výsledku hospodaření, kdy se ztráta prohloubila nejvíce. Nárůst pasiv nastal v položce v jiných celkových pasivech zejména ve výdajích příštích období.

Období 2020/2019 bylo významné zejména v celkovém výsledku pasiv, a to tím, že celková pasiva narostla v porovnání se všemi sledovanými roky nejvíce: o 4,19 %. V žádném sledovaném období Český červený kříž nevyužil krátkodobou finanční pomoc v podobě krátkodobého bankovního úvěru.

4.1.6 Vertikální analýza nákladů a výnosů

Tabulka 20 Vertikální analýza nákladů Český červený kříž

NÁKLADY	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	51,69	55,33	56,66	46,49	57,72	58,62
Spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných dodávek	62,50	35,03	33,09	18,63	25,73	14,00
Prodané zboží	1,14	1,03	1,37	-0,31	1,36	-0,02
Opravy a udržování	0,66	1,29	1,27	0,74	1,85	2,16
Cestovné	0,53	0,32	0,61	0,40	0,81	0,16
Náklady na reprezentaci	0,31	0,78	0,43	0,35	0,20	0,23
Ostatní služby	17,87	16,79	19,88	22,04	27,77	18,82
Osobní náklady celkem	16,32	16,29	17,06	17,43	13,78	12,95
Mzdové náklady	12,17	12,21	12,82	13,26	10,26	9,82
Zákonné sociální pojištění	3,94	3,87	4,05	4,03	2,00	3,01
Ostatní sociální pojištění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zákonné sociální náklady	0,20	0,22	0,19	0,14	0,19	0,12
Ostatní sociální náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Daně a poplatky celkem	0,07	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03
Ostatní náklady celkem	6,00	0,32	0,86	0,48	0,48	0,70
Smluvní pokuty a úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,34

NÁKLADY	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Manka a škody	0,03	0,00	0,00	0,13	0,19	0,12
Kurzové ztráty	0,05	0,00	0,02	0,02	0,01	0,02
Úroky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dary	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpis nedobytné pohledávky	0,00	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné ostatní náklady	4,92	0,32	0,39	0,33	0,28	0,23
Odp. prod. maj. a tv. rez a OP celkem	2,16	0,54	1,88	1,68	2,03	3,27
Poskytnuté příspěvky celkem	23,76	25,56	22,51	33,17	250,93	23,30
Poskytnuté členské příspěvky	x	x	x	x	x	x
NÁKLADY CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Vertikální analýza nákladů v tabulce výše uvádí procentuální podíl k celkovým nákladům, udává tedy, jak se jednotlivé položky nákladů podílely na celkových nákladech. Ve všech sledovaných letech mají největší podíl na celkových nákladech Českého červeného kříže spotřebované nákupy a nakupované služby zejména spotřeba energie a neskladovatelných pohledávek, i když v meziročním porovnání měly tyto náklady klesající tendenci až na mírný nárůst v roce 2019. Druhou položkou podílející se na celkových nákladech ze skupiny spotřebovaných nákupů a služeb byly ostatní služby. V rámci vertikální analýzy měly druhý největší podíl osobní náklady, hlavně ty mzdové. Naopak nejméně se na osobních nákladech podílely zákonné sociální náklady. Nejmenší podíl měly ve sledovaných šesti letech osobní náklady na celkových nákladech v roce 2020. V poskytnutých příspěvcích nastal největší procentuální podíl v roce 2019, celkové poskytnuté příspěvky se podílely na celkových nákladech 250,93 %.

Tabulka 21 Vertikální analýza výnosů Český červený kříž

VÝNOSY	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	5,23	5,92	5,80	5,32	7,63	6,41
Ostatní výnosy celkem	21,19	10,90	11,96	15,66	17,18	25,66
Úroky	2,10	1,75	1,44	2,75	5,89	2,85
Zúčtování fondů	10,07	6,45	9,10	11,69	9,92	20,26
Kurzové zisky	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00
Jiné ostatní výnosy	8,62	2,38	1,35	1,15	1,30	2,52
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv a OP celkem	0,20	0,00	4,64	0,00	0,28	1,81
Tržby z prodeje dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	0,20	0,00	4,63	0,00	0,26	1,80
Tržby z prodeje materiálu	0,00	0,00	0,00	0,01	0,02	0,01
Přijaté příspěvky celkem	4,38	9,23	3,19	0,57	3,19	5,38
Přijaté příspěvky – dary	3,18	7,80	1,57	1,08	1,57	3,99
Přijaté členské příspěvky	0,81	0,78	0,69	0,57	0,69	0,42
Provozní dotace celkem	69,00	73,94	74,41	77,24	74,41	60,74
Provozní dotace	69,00	73,94	74,41	77,24	74,41	60,74
VÝNOSY CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Z vertikální analýzy výnosů v tabulce výše vyplývá, že největší podíl na celkových výnosech Českého červeného kříže mají provozní dotace. Ty až do roku 2019 stoupaly a podílely se na celkových výnosech 69 % - 77,24 %. V roce 2019 začaly provozní dotace mírně klesat. Druhou položkou, která se nejvíce podílela na výnosech organizace ČČK byly ostatní výnosy, z nichž nejvyšších hodnot dosahovalo zúčtování fondů. Nejvíce se finance z fondů podílely na celkových výnosech v roce 2020 s 25,26 %, kdy bylo dosaženo nejvíce finančních prostředků ve fondu Humanity, což znázorňuje i graf č. 2 podíl jednotlivých finančních zdrojů na financování Českého červeného kříže.

4.1.6.1 Vertikální analýza rozvahy

Tabulka 22 Vertikální analýza aktiv Český červený kříž

AKTIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Dlouhodobý majetek celkem	84,65	85,97	85,82	87,48	89,28	86,38
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0,00	0,00	0,04	0,04	0,04	0,04
Nedokončený DNM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Software	0,00	0,00	0,04	0,04	0,04	0,04
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10,81	11,19	11,12	11,31	13,41	13,60
Pozemky	2,14	2,21	2,20	2,26	2,78	2,50
Umělecká díla, předměty a sbírky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stavby	6,68	6,91	6,84	7,03	8,98	8,96
Samostatně movité věci a soubory	1,86	1,94	1,93	1,92	1,60	1,85
Pěstitelské celky trvalých porostů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Drobný dlouhodobý hm. majetek	0,14	0,14	0,14	0,10	0,09	0,09
Nedokončený DHM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,20
Dlouhodobý finanční majetek celkem	65,97	77,92	78,08	79,89	79,62	66,21
Podíly v ovládaných a řízených osobách	31,67	32,72	32,66	33,54	33,14	31,81
Půjčky organizačním složkám	3,11	2,12	2,44	2,22	3,04	3,68
Ostatní dlouhodobé půjčky	41,68	43,07	42,98	44,13	43,44	41,26
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Oprávky k DHM celkem	-2,63	-3,13	-3,42	-3,75	-3,79	-3,98
Oprávky k software	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,03	-0,04
Oprávky ke stavbám	-1,19	-1,47	-1,68	-1,97	-2,22	-2,43
Oprávky k samost. mov. věcem a souborům mov. věcí	-1,30	-1,52	-1,61	-1,68	-1,45	-1,45
Oprávky k drobnému dlouhodobému hm. majetku	-0,14	-0,14	-0,14	-0,10	-0,09	-0,09
Krátkodobý majetek celkem	15,35	14,03	12,98	12,52	10,72	13,62
Zásoby celkem	0,30	0,18	0,58	0,63	0,99	2,41
Materiál na skladě	0,16	0,09	0,17	0,30	0,53	1,87
Zboží na skladě a v prodejnách	0,15	0,10	0,41	0,33	0,46	0,54
Pohledávky celkem	3,88	2,66	1,51	1,28	0,92	1,72
Odběratelé	0,60	0,20	0,25	0,41	0,26	0,35
Poskytnuté provozní zálohy	0,17	0,34	0,00	0,36	0,28	0,39
Ostatní pohledávky	0,21	0,21	0,01	0,01	0,00	0,03
Pohledávky za zaměstnanci	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Daň z přidané hodnoty	0,00	0,00	0,00	0,01	0,03	0,03
Ostatní daně a poplatky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné pohledávky	0,05	0,35	0,37	0,27	0,39	0,91
Dohadné účty aktivní	2,84	1,53	0,61	0,10	0,06	0,11
Opravná položka k pohledávkám	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,11	-0,10
Krátkodobý finanční majetek celkem	10,83	10,95	10,82	10,50	8,64	9,20

AKTIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Pokladna	0,03	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
Bankovní účet	10,80	10,94	10,80	10,47	8,62	9,15
Ceniny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Majetkové cenné papíry k obchodování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03
Peníze na cestě	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiná aktiva celkem	0,34	0,23	0,07	0,11	0,17	0,30
Náklady příštích období	0,02	0,03	0,02	0,08	0,03	0,04
Příjmy příštích období	0,32	0,20	0,05	0,04	0,14	0,25
AKTIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Vertikální analýza aktiv, která je zpracována v tabulce výše udává, kolik procent z celkových aktiv zastupují jednotlivé skupiny majetku. Dlouhodobý hmotný majetek se podílel na celkovém kapitálu v průběhu let zaokrouhleně 85-89 %. Největší 89% podíl měl dlouhodobý majetek v roce 2019. Dlouhodobý finanční majetek se na celkovém podílu aktiv účastnil zaokrouhleně od 66 % až po 80 %. Největší zastoupení na tomto podílu měly ostatní dlouhodobé půjčky. Krátkodobý majetek zastupuje pouze 12,5 – 15 % aktiv v rozmezí šesti sledovaných let. Položky krátkodobého majetku neměly velké zastoupení vůči celkovým aktivům. Největší podíl byl zaznamenán v položce bankovní účet, který se v roce 2015–2018 pohyboval mezi 10-11 %. Nejmenší hodnota byla v roce 2019, a to 8,62 %.

Tabulka 23 Vertikální analýza pasiv Český červený kříž

PASIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Vlastní zdroje celkem	90,09	92,20	91,30	92,30	91,49	89,70
Jmění celkem	91,49	93,50	92,27	92,19	92,42	89,29
Vlastní jmění	82,00	83,02	82,41	82,42	83,70	80,41
Fondy	9,49	10,48	9,87	9,77	8,72	8,89
Výsledek hospodaření (VH) celkem	-1,40	-1,31	-0,98	0,11	-0,94	0,41
Účet výsledku hospodaření	-1,40	-1,31	-0,83	0,11	-0,94	0,41
Nerozdělený zisk/neuhrazená ztráta z min. let	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cizí zdroje celkem	9,91	7,80	8,70	7,70	8,51	10,30
Dlouhodobé závazky celkem	7,38	6,53	7,29	6,50	7,27	7,74
Dohadné účty pasivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní dlouhodobé závazky	7,38	6,53	7,29	6,50	7,27	7,74

PASIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Krátkodobé závazky celkem	2,25	1,09	1,26	1,05	0,74	1,82
Dodavatelé	1,70	0,22	0,60	0,29	0,28	0,76
Přijaté zálohy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,03
Ostatní závazky	0,09	0,10	0,11	0,12	0,00	0,00
Zaměstnanci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Závazky k institucím soc. zabez a veř. ZP	0,08	0,12	0,08	0,09	0,10	0,17
Daň z příjmů	0,00	0,00	0,19	0,05	0,01	0,15
Ostatní přímé daně	0,02	0,04	0,02	0,02	0,03	0,03
Daň z přidané hodnoty	0,04	0,02	0,01	0,06	0,05	0,13
Ostatní daně a poplatky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu	0,10	0,12	0,00	0,19	0,00	0,23
Jiné závazky	0,15	0,21	0,15	0,15	0,24	0,28
Krátkodobé bankovní úvěry	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dohadné účty pasivní	0,06	0,24	0,09	0,08	0,01	0,04
Jiná pasiva celkem	0,28	0,22	0,15	0,14	0,50	0,73
Výdaje příštích období	0,06	0,06	0,03	0,02	0,14	0,22
Výnosy příštích období	0,22	0,12	0,12	0,13	0,36	0,51
Kurzové rozdíly pasivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PASIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Z výsledků vertikální analýzy pasiv, které obsahuje tabulka výše, je patrné, kolik procent z celkových pasiv činí jednotlivé skupiny finančních zdrojů (vlastní kapitál, cizí zdroje apod.). Celkové jmění Českého červeného kříže zastupuje zaokrouhleně 89–94 % celkových pasiv. Výsledky hospodaření jsou kromě dvou let v záporném procentuálním zastoupení. V roce 2018 se podílel na celkových pasivech 0,11 % a v roce 2020 0,41 %. Dlouhodobé závazky se na celkovém podílu aktiv podílely ve sledovaných letech více než závazky krátkodobé.

4.2 Lékaři bez hranic

Nebo také Médecins Sans Frontières a Doctors Without borders je humanitární nezisková organizace, která poskytuje zdravotnickou péči na místech postižených přírodní katastrofou, válečným konfliktem, epidemií nebo vyloučeným ze zdravotní péče. Pomáhají nestranně, nezávisle a neutrálně.⁷³

Skupina mladých dobrovolných lékařů v roce 1968 reagovala na záběry dětí, které trpěly hladomorem v důsledku oddělení jižní provincie Biafra od Nigérie, jejíž území bylo obklíčeno nigerijskými vojáky a obyvatelé sužoval hladomor. Červený kříž v reakci na tuto situaci vyzval k pomoci dobrovolníky a na to se vypravil na pomoc do Baifry šestičlenný tým. Byli svědky toho, jak byli civilisté vražděni a doslova umírali hladu, proto otevřeně kritizovali tamní vládu i Červený kříž za chování v takovéto krizi. V tu dobu formující organizace Lékařů bez hranic se rozrůstala o další členy a položili tak základy novému typu humanitární pomoci, která se věnovala tomu nejhlavnějšímu, a to pomoci trpícím obyvatelům, politiku a náboženství nebrali na vědomí. Založení lékařské organizace iniciovali novináři Tonus, Raymond Borel a Philippe Bernier. Lékaři bez hranic oficiálně vznikli 22. prosince 1971 a tvořilo je 300 dobrovolníků s různým zaměřením. Jejich přesvědčením bylo, že na lékařskou péči má právo každý bez toho, jakého pohlaví je, jaké rasy a náboženství nebo názorového přesvědčení či politické příslušnosti. Potřeby lidí mají pro tuto organizaci větší význam než hranice státu. Oficiálně první misí Lékařů bez hranic se konala v roce 1972 v hlavním městě Nikaraguy Managua, bylo zničené zemětřesením, při kterém přišlo o život okolo 10. – 30. tisíci lidmi. V roce 1974 pomáhali obyvatelům Hondurasu postiženým hurikánem, který způsobil záplavy. Rok 1975 se nesl v duchu pomoci uprchlíkům v Kambodže. První mise prověřily připravenost Lékařů bez hranic, kdy byli lékaři na místě bez podpory a potřebných zásob. Hnutí se tímto začalo rozdělovat na dva tábory, a to na tábor, který požadoval organizovanost a ten druhý, který pevnou organizaci odmítal. První tábor se nechtěl stát dalším Červeným křížem, ale cítil, že pevnější struktura je nutná. V roce 1979 členové Lékařů bez hranic odhlasovali

⁷³ Kdo jsme [online]

pevnou organizační strukturu. Druhá polovina se osamostatnila a založili organizaci Lékaři světa. Nová podoba Lékařů bez hranic získala pověst profesionální organizace, kterou si dodnes nese. Od roku 1980 působí Lékaři bez hranic ve 28 zemích světa a zaměstnávají přes 30 tisíc lidí. Na kontě mají od založení 100 miliónů ošetřených pacientů. Kritika a očitě svědectví humanitárních podmínek po celém světě je jak trnem v oku vlád zemí, kde zasahují, ale veřejně odhalují nespravedlnosti, které by měly být v 21. století nevidány. V roce 1999 Lékaři bez hranic obdrželi Nobelovu cenu za mír především za průkopnické humanitární práce organizace na několika kontinentech.⁷⁴

4.2.1 **Financování a využívání darů**

Pro zachování finanční a operační nezávislosti Lékaři bez hranic převážně nepřijímají finanční prostředky od vlád a mezinárodních institucí, pokud je přijmou, tak pouze v omezené míře. Podpora soukromých dárců je pro tuto organizaci stěžejní a činí celosvětově okolo 95 %. Organizace se zavázala, že minimálně 80 % celosvětových výdajů vynaloží primárně na aktivity související s posláním (humanitární a zdravotnická pomoc, svědectví tzv. *social mission*). Česká pobočka je jednou z těch mladších, protože byla zřízena v roce 2006. V roce 2018 tvořily příjmy z veřejných rozpočtů pouze 2 % celosvětových příjmů. Náklady organizace (zejména dárcovství a budoucí investice) v ČR byly pokryty z dotací partnerské švýcarské sekce.⁷⁵

4.2.2 **Výpočet vybraných finančních ukazatelů**

Kapitoly níže nabízí pohled na finanční výsledky za pomoci poměrových ukazatelů finanční analýzy a ukazatelů, které ucelí pohled na zastoupení získaných finančních zdrojů z fundraisingových aktivit organizace Lékařů bez hranic.

⁷⁴ Naše historie [online]

⁷⁵ Jak využíváme naše dary [online]

Ukazatel rentability

Tento ukazatel závisí na hospodaření s doplňkovou činností, Lékaři bez hranic k udržení finanční nezávislosti a politické neutrality nepřijímají finance jinak, než od soukromých dárců a ve výročních zprávách není patrné, že by tato humanitární organizace doplňkovou činnost vykonávala. Jestliže jsou náklady na doplňkovou činnost nulové jsou také nulové výnosy. Dle vzorce rentability nákladů doplňkové činnosti dělit nulu nulou nelze.

Ukazatel likvidity

Tabulka 24 Ukazatel likvidity Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
peníze a jejich ekvivalenty	50 259	67 083	78 173	32 637	60 587	101 524
krátkodobé závazky	46 171	61 650	70 789	38 903	110 860	98 801
okamžitá likvidita	1,089	1,088	1,104	0,839	0,547	1,028

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Lékařům bez hranic se podle výsledků likvidity daří hradit veškeré jejich závazky. Peníze v průběhu let tvoří 55 % až 110 % závazků. Optimálně by se hodnota podle Schollerové (2017) měla pohybovat od 0,2 do 0,5. Nejvíce se tomuto rozmezí blíží rok 2019, kdy byla hodnota likvidity 0,55. Ostatní roky přesahují kromě roku 2018 hodnotu 1, to znamená, že v těchto letech mohlo dojít k zhodnocení volných finančních prostředků organizace.

Ukazatel autarkie

Tabulka 25 Ukazatel autarkie Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
výnosy z hl. činnosti	35 816	37 722	37 588	35 947	50 334	41 702
náklady z hl. činnosti	35 816	37 722	37 588	35 947	50 334	41 702
autarkie hl. činnosti na bázi N/V (%)	100	100	100	100	100	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Z výsledků autarkie hlavní činnosti na bázi nákladů a výnosů je patrné, že Lékaři bez hranic jsou velmi soběstační, poněvadž mají dostatečně pokryté náklady dosaženými výnosy ve

všech sledovaných letech. Hodnota 100 % je v tomto případě tou nejpříznivější variantou. Podle všeho organizace Lékařů bez hranic investuje tolik, kolik se jí povede získat. Ve výroční zprávě z let 2015, 2016, 2017 je uvedeno, že část nákladů organizace v ČR bylo pokryto z dotace partnerské švýcarské sekce Lékařů bez hranic, která byla určena na rozvoj dárcovství a investice z budoucích příjmů.

Ukazatele aktivity

Tabulka 26 Ukazatel aktivity – obrat kapitálu Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
výnosy	35 816	37 722	37 588	35 947	50 334	41 702
kapitál celková pasiva	51 492	69 088	80 282	45 138	120 926	107 963
obrat kapitálu	0,696	0,546	0,468	0,796	0,416	0,386

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Z výsledků tohoto ukazatele je patrné, že se vložený kapitál do fungování firmy vrátí v jednotlivých letech 0,4 x – 0,7 x. V roce 2018 byla hodnota ukazatele na nejvyšší hodnotě, což lze hodnotit pozitivně, protože tento ukazatel je v zájmu firmy maximalizovat.

Tabulka 27 Ukazatel aktivity – doba obratu pohledávek Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
pohledávky	485	279	548	11 558	55 764	5 823
celkové výnosy za rok / 360	99,5	104,8	104,4	99,9	139,8	115,8
doba obratu pohledávek (den)	5	3	5	116	399	50

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Podle Strouhala (2007) by měla hodnota doby obratu pohledávek odpovídat splatnosti faktur. Nejčastější doba splatnosti faktur je 30 dní, a proto jsou výsledné hodnoty porovnávány s tímto údajem. Výše v tabulce vidíme, že nejnižší je pouze v prvních třech sledovaných letech poté rapidně v letech 2018 a 2019 narůstala. Vysokou hodnotu pohledávek v roce 2019 způsobily jiné pohledávky vůči Médecins Sans Frontieres International a Médecins Sans Frontieres Switzerland z titulu přefakturace výdajů vynaložených společností na projekt realizovaný skupinou Médecins Sans Frontieres v České republice a také pohledávky vzniklé na základě pozůstalostí z dědictví. V letech 2018 a 2019 bylo vhodné problém řešit, tudíž snížit hodnoty tohoto ukazatele splatností

pohledávek. Rok 2020 nedodrhuje standardních 30 dní, ale v porovnání je tato hodnota s hodnotami let 2018 a 2019 zanedbatelná, a tudíž došlo k nápravě.

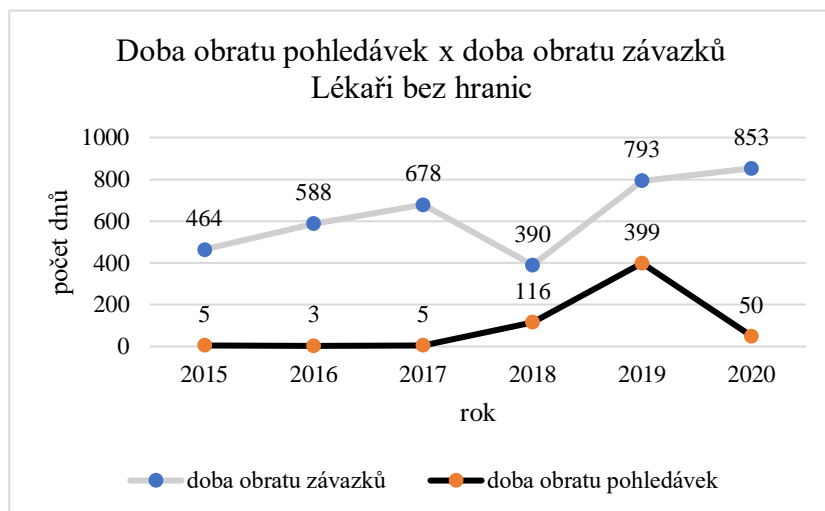
Tabulka 28 Ukazatel aktivity – doba obratu závazků Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
krátkodobé závazky	46 171	61 650	70 789	38 903	110 860	98 801
celkové výnosy za rok / 360	99,5	104,8	104,4	99,9	139,8	115,8
doba obratu závazků (den)	464	588	678	390	793	853

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

V teoretické části této práce bylo zmíněno, že doba obratu závazků, je ukazatelem aktivity, který vyjadřuje schopnost splácet dodavatelům, která je vyjádřena ve dnech a v tomto příkladě se pohybovala od 390–853 dnů, což je velmi dlouhý časový údaj. Je tedy velmi pravděpodobné, že Lékaři bez hranic využívali dodavatelských úvěrů tudíž se jim podařilo vyjednat si velmi výhodné dodací lhůty. Nejkratší dobu splatnosti závazků zaznamenal rok 2018 a 2015. Ostatní leta převýšila hodnotu 500 dnů.

Graf 3 Porovnání doby obratu pohledávek s dobou obratu závazků Lékaři bez hranic

Zdroj: Vlastní zpracování dle zpracovaných tabulek

Růčková (2007) doporučuje porovnat dobu obratu závazků s dobou obratu pohledávek, aby se určil stav organizace, zda je schopna splácet své závazky vůči dodavatelům včas v porovnání se schopností splácení odběratelů. Doba obratu závazků by měla převyšovat tu obsahující pohledávky, což lze vidět na grafu 3. I přestože jsou žádané vysoké hodnoty

závazkového obratu, tak s mnohem vysokými hodnotami může dojít ke při s dodavateli, pro které pak organizace ponese riziko a také může zrušit dodávky. Porovnané hodnoty se k sobě přiblížily nejvíce v roce 2018.

Ukazatel míry finanční nezávislosti

Tabulka 29 Ukazatel míra finanční nezávislosti Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
vlastní kapitál	5 320	7 438	9 493	11 558	10 066	9 162
celkový kapitál	51 492	69 088	80 282	45 138	12 0926	10 7963
míra finanční nezávislosti (%)	10,33	10,77	11,82	25,61	8,32	8,49

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu organizace je velmi nízký a pohybuje se od 8,3 – 25,6 %, a proto je nutné konstatovat, že jsou Lékaři bez hranic v souvislosti s poměrem mezi vlastním kapitálem a celkovým finančně nestabilní. Opět je zde nutné připomenout, že organizace se snaží být politicky neutrální a finančně nezávislá, a tento fakt se podepisuje i na velikosti vlastního kapitálu. Také se na nízkém vlastním kapitálu podílí to, že organizace nemá žádné zisky z hospodářské činnosti z minulých období i toho současného uvažujeme-li rok 2015 až 2020.

Fundraising Reliance Formula

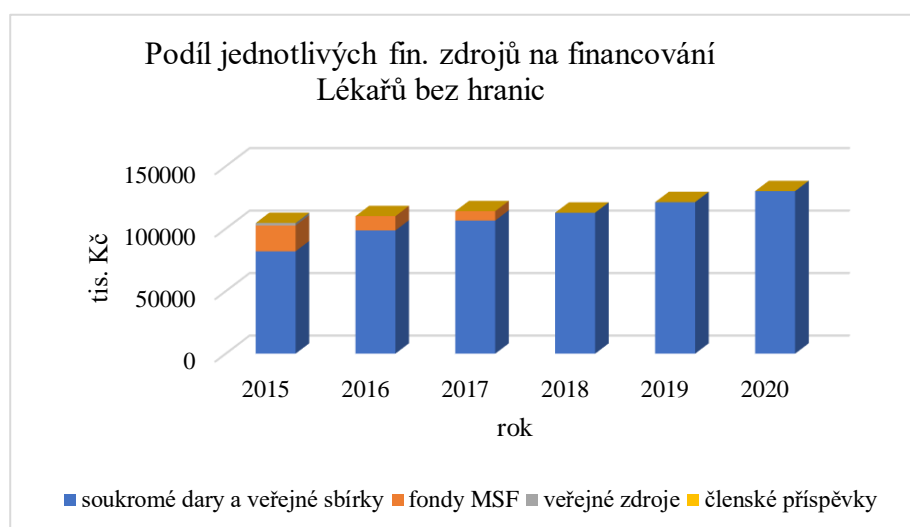
Tabulka 30 Fundraising Reliance Formula Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
soukromé dary a veřejné sbírky	81 917	98 624	106 485	112 805	121 288	130 092
	78,33%	89,62%	93,38%	100,00%	100,00%	100,00%
fondy (MSF)	20 657	11 423	7 544	0	0	0
	19,75%	10,38%	6,62%	0,00%	0,00%	0,00%
veřejné zdroje	2 000	0	0	0	0	0
	1,91%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
členské příspěvky	0	0	0	0	0	0
	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
CELKEM	10 4574	11 0047	11 4029	112 805	121 288	130 092

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv 2015–2020

Základ financování podle tabulky 30 tvoří majoritně soukromé dary a případné finance plynoucí z veřejných sbírek. Jak už zde bylo kolikrát zmíněno, tato organizace pro zachování neutrality financuje své poslání hlavně z přijatých darů soukromých dárců, což potvrzuje první řádek tabulky. V roce 2015 česká pobočka přijala dotace od českého Ministerstva zahraničních věcí na projekt zdravotnické pomoci v Nigeru v hodnotě 2 miliony korun a hodnota zastoupení ve finančních zdrojích této položky byla necelé 2 % celkového součtu zdrojů. Dále čeští Lékaři bez hranic v letech 2015–2017 čerpali finance z fondu od společnosti Médecins Sans Frontières Switzerland ke krytí provozních nákladů pobočky. V letech 2018–2020 pobočka žádné finance od švýcarské organizace nečerpala. Členské příspěvky tato organizace nepřijímá, a proto tvoří nulový podíl na zdrojích financování.

Graf 4 Podíl jednotlivých fin. zdrojů na financování Lékařů bez hranic

Zdroj: Vlastní zpracování dle zpracovaných tabulek

Graf uvedený výše názorněji rekapituluje podíl jednotlivých zdrojů financí na financování činností Lékařů bez hranic. Modře jsou nejvíce zastoupené soukromé dary a finance plynoucí z pořádaných veřejných sbírek ve všech letech, což opět dokazuje závislost této organizace na darech od soukromých dárců. Z veřejných zdrojů byly čerpány finance v rozmezí sledovaných let pouze jednou, a to v roce 2015. Druhým nejvíce zastoupeným zdrojem financování je čerpání finančních prostředků z fondu MSF.

Fundraising Efficiency Formula

Tabulka 31 Fundraising Efficiency Formula Lékaři bez hranic

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
rozvoj dárcovství	26 515	26 600	25 862	23 725	27 000	28 700
soukromé dary	81 917	98 624	106 485	112 805	121 288	130 092
Fundraising Efficiency Formula	3,1	3,7	4,1	4,8	4,5	4,5

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv 2015–2020

Fogarty a Jackson (2005) interpretují ukazatel efektivnosti fundraisingu jako poměr nákladů na fundraising a příjmů plynoucí z nich. Hodnoty v tabulce neklesají pod hodnotu jedné koruny, to znamená, že fundraisingové aktivity Lékaři bez hranic zhodnocují ve svůj prospěch, a to v průměru o 3,1 koruny. V roce 2018 získali z jedné investované koruny nejvíce za celé sledované období, a to 4,8 korun. Od roku 2015 do roku 2018 efektivita podniknutých fundraisingových aktivit vůči dárcům rostla, poslední dva roky byla hodnota získaných financí na jednu korunu, která byla investována, pouze 4,5 korun (zaokrouhleně, jinak 4,49 Kč a 4,53 Kč). Lze konstatovat, že Lékaři bez hranic s postupem let více a více investovali do fundraisingových aktivit a s tím rostla i hodnota přijatých obnosů od dárců.

4.2.3 Metody fundraisingu Lékařů bez hranic

Jakými způsoby lze podpořit Lékaře bez hranic? Každý si z nabízeného portfolia možností může na oficiálních webových stránkách najít způsob, kterým organizaci přispěje. Originální možností je zapojit se do virtuálního světa a stát se tak členem týmu Lékařů bez hranic. Pomoc spočívá ve vytvoření virtuální nemocnice v roli vedoucího mise a vybavení jí. Do košíku lze vložit zdravotnické pomůcky v podobě skalpelů, antibiotik a dalšího potřebného náčiní na provozování mise. Zakoupené produkty nedorazí na adresu dárců, ale nýbrž do reálné nemocnice Lékařů bez hranic. Dárce dostane názorným i hravým způsobem do svého povědomí, jaké pomůcky jsou k provozování misí zapotřebí. Je možné porovnávat dárce vybudovanou nemocnici s ostatními dárci. Lékaři bez hranic na internetových stránkách vyzývají k uspořádání dárcovské sbírky spojenou s kulturní, sportovní či vzdělávací akcí nebo v rámci kruhu rodinném při příležitosti oslav, svátků apod. Každá taková akce totiž může pomáhat. Zapojit se do pomoci této humanitární organizaci

také lze v projektu Missing Maps (chybějící mapy) a vytvářet tak mapy podle satelitních snímků přímo z pohodlí domova. Tyto mapy by měly pomáhat v oblastech, pro které neexistují dostatečně podrobné mapy. Zaučování nebo zdokonalování se v dovednostech spojených s tvořením map je možné každý měsíc na Mapathonu (mapový maraton). Dárci mohou využít klasické cesty darování pomocí bankovního příkazu jednorázového nebo pravidelného, ale také lze přispět v kryptoměně Bitcoin, kdy na účet Lékařů bez hranic dorazí české koruny. Pro vzdělávání a osvětu veřejnosti jsou dostupné dokumentární filmy, které vznikly ve spolupráci právě s Lékaři bez hranic. Stopáž jednotlivých filmů je různá a každý se zabývá určitým tématem (ebola, cesta vyléčených pacientů za lepším životem, překážky ve válečných konfliktech a příběhy lékařů apod.). Poslední možností je záchrana životů zanecháním odkazu po dárcově smrti, a to díky závěti.

4.2.4 Horizontální analýza nákladů a výnosů

Tabulka 32 Horizontální analýza nákladů Lékaři bez hranic

NÁKLADY	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	1370	5,05	-1869	-6,56	-3592	-13,50	2334	10,14	-2600	-10,26
Spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných pohledávek	3362	65,60	-1179	-13,75	1291	17,45	x	x	-195	-2,00
Prodané zboží	-67	-17,96	244	79,74	-156	-28,36	1078	12,41	-180	106,51
Opravy a udržování	-104	-57,78	-67	-88,16	-8	-88,89	-225	-57,11	0	0,00
Cestovné	-117	-17,92	143	26,68	-15	-2,21	-1	-100,00	-527	-84,19
Náklady na reprezentaci	73	80,22	99	60,37	-606	-89,25	-38	-5,72	-54	-46,96
Ostatní služby	-1777	-8,63	-1109	-5,89	-4513	-25,49	1477	11,19	-1646	-11,22
Osobní náklady celkem	313	3,75	1461	16,88	1935	19,13	1810	15,02	707	5,10
Mzdové náklady	209	3,32	1084	16,68	1482	19,53	1362	15,02	981	9,40
Zákonné sociální pojištění	102	4,98	369	17,15	407	16,14	496	16,94	-334	-9,75
Ostatní sociální pojištění	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Zákonné sociální náklady	2	x	4	200,00	46	766,67	-48	-92,31	0	0,00
Ostatní sociální náklady	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	60	x
Daně a poplatky celkem	-10	-76,92	21	700,00	-23	-95,83	41	4100,00	-41	-97,62
Ostatní náklady celkem	84	30,77	-63	-17,65	-72	-24,49	365	109,61	-308	-44,13

NÁKLADY	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Smluvní pokuty a úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	0	0,00	8	x	-7	-87,50	-1	-100,00	5	x
Manka a škody	35	x	-6	-17,14	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kurzové ztráty	-1	-3,03	-4	-12,50	40	142,86	257	377,94	-256	-78,77
Úroky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dary	0	0,00	0	0,00	33	x	-6	-18,18	-26	-96,30
Odpis nedobytné pohledávky	83	x	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jiné ostatní náklady	-24	-10,39	22	10,63	2	0,87	115	49,78	-31	-8,96
Odp. prod. maj. a tv. rez a OP celkem	149	175,29	316	135,04	-1	-0,18	9837	1791,80	-6390	-61,53
Poskytnuté příspěvky celkem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poskytnuté členské příspěvky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
NÁKLADY CELKEM	1906	5,32	-134	-0,36	-1641	-4,37	14387	40,02	-8632	-17,15

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

V období 2016/2015 vzrostly celkové spotřebované nákupy o 5,05 %. V této skupině nejvíce narostly náklady na reprezentaci, druhý největší nárůst v této skupině zaznamenala položka spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných pohledávek. Největší pokles 57,78 % zaregistrovaly náklady na opravy a údržbu o 104 tisíc korun. Mzdové náklady oproti minulému období narostly o 209 tisíc korun oproti tomu položka daní klesla o 10 tisíc v porovnání s minulým obdobím. Obecně lze konstatovat, že v tomto sledovaném čase náklady až na pár položek spíše rostly, tím jsou myšleny i celkové náklady (o 5,32 %).

V období 2017/2016 celkové spotřebované nákupy klesly o 6,56 %. Největší nárůst zaznamenala položka prodaného zboží, která se nachází také v této skupině. Opět klesaly náklady na opravy a údržbu tentokrát o 67 tisíc korun. Daně v tomto sledovaném období vrostly o 21 tisíc korun. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek opět v porovnání i s obdobím 2016/2016 rostly. Celkové náklady klesly o 134 tisíc korun, což je 0,36 %.

V navazujícím období 2018/2017 celkové spotřebované nákupy opět zaznamenaly pokles o 13,5 %. Kromě spotřeby materiálu, energie a neskladovatelných pohledávek, které vzrostly o 17,45 % všechny ostatní položky jako prodané zboží, opravy a udržování a náklady

na reprezentaci klesaly. Nelze si nevšimnout obrovské změny se stoupajícím trendem v zákonných a sociálních nákladech, to bylo pravděpodobně způsobeno platbami zaměstnaneckých nákladů na zlepšení pracovních a sociálních podmínek. Daně oproti dvěma popisovaným obdobím klesly o 23 tisíc korun. Celkové náklady opět klesly a tentokrát o 4,37 %, což dělá 1 641 000 korun.

Období 2019/2018 nezaznamenalo tolik poklesů v nákladových položkách, jako v minulém období. Lze říci, že převahu mají položky nákladů, které rostou. O 41 tisíc korun vrostly například daně a o 257 tisíc kurzové ztráty, které vznikly v důsledku časového nesouladu mezi pořízením zboží (humanitární pomoc) a jeho úhradou. Jak bylo hned na začátku popsáno, trend nákladů rostl a s tím i celkové náklady skončily na 14 387 000 korun.

Páté a poslední období naopak zaznamenalo celkový pokles nákladů. Nejvíce klesly náklady na prodané zboží, a naopak nejméně na spotřebu materiálu a energií. Kurzové ztráty oproti minulému období klesly o 256 tisíc korun. Položka darů klesla o necelých 100 %. Celkové náklady klesly o 8 632 000 korun.

Tabulka 33 Horizontální analýza výnosů Lékaři bez hranic

VÝNOSY	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	-63	-16,28	318	98,15	-170	-26,48	-318	-67,37	-142	-92,21
Ostatní výnosy celkem	11613	81,37	3221	12,44	6066	20,84	-18655	-53,04	20190	122,24
Úroky	-24	100,00	1	100,00	3	300,00	0	0,00	1	25,00
Zúčtování fondů	11255	79,27	2915	11,45	6782	23,91	-18664	-53,10	20185	122,57
Kurzové zisky	1	100,00	1	100,00	16	1600,00	22	129,41	10	25,64
Jiné ostatní výnosy	381	777,55	306	71,16	-735	-99,86	5	500,00	-6	x
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv a OP celkem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1819	x	-13833	-73,51
Tržby z prodeje dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18755	100,00	-334	-9,75
Tržby z prodeje materiálu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	64	100,00	-61	-95,31
Přijaté příspěvky celkem	-9644	-45,58	-3673	-31,90	-7537	-96,14	14541	4799,01	-14547	-98,00
Přijaté příspěvky – dary	-9644	-45,58	-3673	-31,90	-7537	-96,14	14541	4799,01	-14547	-98,00

VÝNOSY	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Přijaté členské příspěvky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Provozní dotace celkem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Provozní dotace	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
VÝNOSY CELKEM	1906	5,32	-134	-0,36	-1641	-4,37	14387	40,02	-8632	-17,15

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

V období 2016/2015 došlo k nárůstu výnosů ze skupiny úroků, zúčtovaných fondů a jiných ostatních výnosů, což mohlo být způsobeno nabytím zásob drobného a dlouhodobého majetku od jiného subjektu. Celkový nárůst všech výnosů byl o 81,37 %. Naopak přijaté dary klesly o 45,58 %. Celkové výnosy v období 2016/2015 vzrostly o 1 906 000 korun.

V období 2017/2016 výnosová skupina tržby za vlastní výkony za zboží oproti minulému období 2016/2015 vzrostla o 318 tisíc korun 98,15 %. Celkové přijaté příspěvky ale bohužel klesly o 3 373 000 korun, ale není to o tolik jak v předchozím popisovaném období. Celková hodnota výnosů klesla nepatrně o 134 000 korun, což je nejmenší pokles ve všech sledovaných obdobích, která byla nebo budou detailněji popsána.

Období 2018/2017 zaznamenalo daleko více poklesů ve výnosových položkách než v tom předchozím. Neopominutelnými položkami s největším klesajícím trendem jsou jiné ostatní výnosy a přijaté dary, kterých bylo v porovnání o 7 537 000 korun méně. Celkových výnosů se dotkl již více znatelný pokles o 1,6 milionu korun.

Výnosy v období 2019/2018 ze všech sledovaných období nejvíce narostly. Hlavní položkou, která se na tomto stoupaní podílela, byly přijaté dary. Dary konečně zaznamenaly pozitivní nárůst, a to o 5 129 000 korun, což znamená, že se trend po třech sledovaných obdobích znatelně navýšil. Celkové výnosy tohoto období činily 50 334 000 korun a vzrostly tak oproti minulému období o 14 387 000 korun.

Období 2020/2019 bylo po výnosové stránce opět s klesajícími tendencemi. Ostatní výnosy díky zúčtování fondů vyrostly o 122,24 %. Nižší tržby z prodeje materiálu a prudký pokles přijatých darů ovlivnil negativně celkový výsledek výnosů tohoto období a to tak, že o 17,15 % poklesl.

Tabulka 34 Horizontální analýza aktiv Lékaři bez hranic

AKTIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Dlouhodobý majetek celkem	981	299,09	-491	-37,51	-259	-31,66	3538	632,92	-3754	-91,63
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	1215	528,26	0	0,00	290	20,07	-121,00	x	242	14,99
Nedokončený DNM	0	0,00	0	0,00	121	x	-121,00	-100,00	0	0,00
Software	1445	x	0	0,00	169	11,70	0,00	0,00	0	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	0	0,00	58	16,96	0	0,00	3949	987,25	-3896	-89,58
Pozemky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Umělecká díla, předměty a sbírky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stavby	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Samostatně movité věci a soubory	0	0,00	58	41,73	-197	-100,00	250	0,00	0	0,00
Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nedokončený DHM	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3896	x	-3896	-100,00
Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Oprávký k DHM celkem	-234	95,90	-549	114,85	-549	53,46	-290	18,40	-100	5,36
Oprávký k software	-176	308,77	-517	221,89	-505	67,33	-246	19,60	-57	3,80
Oprávký ke stavbám	-21	24,42	-20	18,69	-20	15,75	-21	14,29	-20	11,90
Oprávký k samost. mov. věcem a souborům mov. věcí	-37	36,63	-12	8,70	-24	16,00	-23	13,22	412	-209,14
Krátkodobý majetek celkem	16615	32,47	11685	17,24	-34885	-43,90	72250	162,07	-9209	-7,88
Zásoby celkem	204	128,30	-21	-5,79	-6	-1,75	-187	-55,65	19	12,75

AKTIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Materiál na skladě	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Zboží na skladě a v prodejnách	204	128,30	-21	-5,79	-6	-1,75	-187	-55,65	19	12,75
Pohledávky celkem	-206	-42,47	269	96,42	11010	2009,12	44206	382,47	-49941	-89,56
Odběratelé	0	0,00	34	x	15	44,12	55119	112487,76	-53770	-97,47
Poskytnuté provozní zálohy	-143	-35,48	7	2,69	87	32,58	155	43,79	-47	-9,23
Ostatní pohledávky	-7	-43,75	-5	-55,56	2	50,00	26	433,33	-21	-65,63
Pohledávky za zaměstnanci	-56	-84,85	-1	-10,00	-9	-100,00	3	x	-3	-100,00
Ostatní přímé daně	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jiné pohledávky	0	0,00	234	x	10915	4664,53	-11097	-99,53	3900	7500,00
Dohadné účty aktivní	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Krátkodobý finanční majetek celkem	16824	33,47	11090	16,53	-45536	-58,25	27950	85,64	40937	67,57
Pokladna	-13	-34,21	3	12,00	4	14,29	12	37,50	33	75,00
Bankovní účet	16838	33,53	11085	16,53	-45540	-58,28	27938	85,69	95424	1579,08
Ceniny	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Peníze na cestě	-1	100,00	2	-100,00	0	0,00	0	0,00	-20	x
Jiná aktiva celkem	-207	-79,31	347	642,59	-353	-88,03	281	585,42	-224	-68,09
Náklady příštích období	-207	-79,31	347	642,59	-353	-88,03	281	585,42	-224	-68,09
Příjmy příštích období	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
AKTIVA CELKEM	17596	34,17	80282	116,20	-23950	-34,67	75788	167,90	-12963	-10,72

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Výše uvedená tabulka na straně 84 a 85 zobrazuje stav aktiv v letech 2015–2020. Z horizontální analýzy je možné zjistit, že celková aktiva mají v prvních dvou letech rostoucí charakter, poté v období 2018/2017 klesla a rok poté opět rostla. Rok 2020 je v rámci

celkových pasiv charakterizován menším poklesem o 10,72 %. Největší pokles ale nastal v období 2018/2017 o 34,67 %.

V období 2016/2015 zaznamenaly úplně ze všech položek největší procentuální nárůst oprávků s software, i přestože klesly oproti minulému období v absolutní změně o 176 tisíc korun. To znamená, že došlo oproti minulému období k odpisům software Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku procentuálně narostly, ale změna absolutní byla stále záporná, dělala mínus 234 tisíc korun. Celkové pohledávky zaznamenaly pokles aktiv, z nichž nejvíce klesly pohledávky vůči zaměstnancům, to znamená, že došlo k jejich úhradě.

V období 2017/2016 došlo k poklesu dlouhodobého majetku oproti předchozímu období. Došlo také k poklesu zásob o 21 tisíc korun, za čímž stojí pokles položky zboží na skladě a prodejnách, kdy došlo k jeho spotřebě nebo prodeji. Krátkodobý finanční majetek v tomto období zaznamenal nárůst aktiv k jejich největšímu příbytku na bankovním účtu o 11 085 000 korun.

Období 2018/2017 bylo významné zejména v poklesu oběžných aktiv o 43,90 % tedy o 34 885 000 korun. Krátkodobý finanční majetek je charakterizován poklesem až o 58,25 %, kdy došlo k největší záporné změně na bankovním účtu, kde aktiva klesla o 45 540 000 korun.

V letech 2019/2018 byla zaznamenána největší nárůstová změna v dlouhodobém hmotném majetku. Na straně aktiv u odběratelů došlo k obrovskému nárůstu aktiv o 55 119 000 korun, to značí nezaplacené pohledávky ze strany odběratelů.

V období 2020/2019 došlo k opětovnému nárůstu aktiv na bankovním účtu o 95 424 000 korun a pohledávky oproti minulému popisovanému období klesly ve všech položkách kromě jiných pohledávek o necelých 97 % a nejvýznamnější pokles byl zaznamenán u pohledávek odběratelů o 53 770 000 korun, kdy došlo k jejich úhradě.

Tabulka 35 Horizontální analýza pasiv Lékaři bez hranic

PASIVA	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Vlastní zdroje celkem	2118	39,81	2055	27,63	-3168	-33,37	3741	59,15	-904	-8,98
Jmění celkem	2118	39,81	2055	27,63	-3168	-33,37	3741	59,15	-904	-8,98
Vlastní jmění	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Fondy	2118	39,82	2055	27,63	-3258	-34,32	3831	61,45	-904	-8,98
Výsledek hospodaření (VH) celkem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Účet výsledku hospodaření	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nerozdělený zisk/neuhrazená ztráta z min. let	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Cizí zdroje celkem	15478	33,52	9139	14,82	-31881	-45,04	71952	184,93	-12059	-10,88
Dlouhodobé závazky celkem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dohadné účty pasivní	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Krátkodobé závazky celkem	15479	33,53	9139	14,82	-31886	-45,04	71957	184,97	-12059	-10,88
Dodavatelé	73	21,73	657	160,64	34	3,19	5711	519,18	-5601	-82,23
Přijaté zálohy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ostatní závazky	-29	-65,91	-5	-33,33	-10	-100,00	0	0,00	0	0,00
Zaměstnanci	77	21,45	0	0,00	179	41,06	229	37,24	55	6,52
Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0	0,00	0	0,00	0	0,00	54	x	-37	-68,52
Závazky k institucím soc. zabez a veř. ZP	50	25,64	21	8,57	84	31,58	131	37,43	19	3,95
Daň z příjmů	20	250,00	-28	-100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ostatní přímé daně	23	46,94	-5	-6,94	30	44,78	62	63,92	0	0,00
Daň z přidané hodnoty	105	525,00	-61	-48,80	-13	-20,31	188	368,63	-159	-66,53
Ostatní daně a poplatky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	x
Závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Jiné závazky	0	0,00	0	0,00	35689	x	-35689	-100,00	94382	x
Krátkodobé bankovní úvěry	15450	34,95	8539	14,31	-68198	-100,00	101040	x	-	-
Dohadné účty pasivní	-290	-30,49	-6	-0,91	346	52,82	231	23,08	321	26,06
Jiná pasiva celkem	-1	-100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Výdaje příštích období	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Výnosy příštích období	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kurzové rozdíly pasivní	-1	-100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
PASIVA CELKEM	17596	34,17	11194	16,20	-35144	-43,78	75788	167,90	-12963	-10,72

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Horizontální analýza pasivních účtů Lékařů bez hranic ukazuje, že pasiva prvních dvou sledovaných roků nabývala kladných hodnot, však v období 2018/2017 došlo k poklesu pasiv a v období poté zase vzrostla. Poslední roky 2019/2020 zaznamenal menší pokles než

v období 2018/2017 (-43,78 %) a to -10,72 %. Nelze tedy jednoznačně konstatovat, že pasiva ve sledovaných letech klesala, a tudíž ubývaly závazky.

Období 2016/2015 bylo obecně významné nejvyšším nárůstem celkových pasiv o 17 596 000 korun, což činilo 34,17 % v meziročním srovnáním. To značí nárůst zdrojů financování. Největší změnu vlastního jmění zaznamenala položka fondů o necelých 40 %. Znatelnější nárůst byl registrován u daně z přidané hodnoty o 525 %.

Léta 2017/2016 zaznamenala další nárůst v položce fondy. Celkové vlastní jmění také opět vzrostlo o 27,63 %. Významněji narostly krátkodobé závazky dodavatelům o 657 000 korun, které značí závazky vůči nim za dodané zboží a materiál. Daň z přidané hodnoty zaznamenala pokles a hodnota popisována v minulém období se snížila o 48,80 %.

V období 2018/2017 došlo k poklesu vlastního jmění ve spojení s poklesem fondů 3 258 000 korun. Také ubylo krátkodobých závazků, kdy nejvíce poklesla položka ostatních závazků. Závazky vůči dodavatelům již tak markantně nenarostly, jako tomu bylo v předešlém období, které bylo sledováno. Krátkodobé bankovní úvěry klesly o 68 189 000 korun.

Roky 2019/2018 zaznamenaly největší nárůst pasiv vlastního jmění ze všech popisovaných období, fondy narostly až o 61,41 % tedy o 3 831 000 korun. V tomto období přibylo také nejvíce závazků krátkodobých, a to zejména dodavatelské závazky o 5 711 000 korun.

V období 2020/2019 došlo ke splacení krátkodobých závazků vůči dodavatelům, protože byl zaznamenán pokles těchto pasiv. Poklesly také závazky vůči zaměstnancům. Celková pasiva tohoto období klesla, a tudíž i celkový kapitál o 12 963 000 korun procentuálně o 10,72 %.

4.2.5 Vertikální analýza nákladů a výnosů

Tabulka 36 Vertikální analýza nákladů Lékaři bez hranic

NÁKLADY	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	75,68	75,49	70,78	64,02	50,36	54,55
Spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných pohledávek	14,31	22,74	19,68	x	19,40	22,96
Prodané zboží	1,04	0,81	1,46	24,17	0,34	-0,03
Opravy a udržování	0,50	0,20	0,02	1,10	0,00	0,00
Cestovné	1,82	1,42	1,81	0,00	1,24	0,24
Náklady na reprezentaci	0,25	0,43	1,81	1,85	0,23	0,15
Ostatní služby	57,50	49,88	47,11	36,70	29,15	31,23
Osobní náklady celkem	23,29	22,94	26,91	33,52	27,53	34,93
Mzdové náklady	17,56	17,23	20,18	25,23	20,72	27,37
Zákonné sociální pojištění	5,72	5,70	6,71	8,15	6,80	7,41
Ostatní sociální pojištění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zákonné sociální náklady	0,00	0,01	0,02	0,14	0,01	0,00
Ostatní sociální náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14
Daně a poplatky celkem	0,04	0,01	0,06	0,00	0,08	0,00
Ostatní náklady celkem	0,76	0,95	0,78	0,93	1,39	0,94
Smluvní pokuty a úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,01
Manka a škody	0,00	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00
Kurzové ztráty	0,09	0,08	0,07	0,19	0,65	0,17
Úroky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dary	0,00	0,00	0,00	0,09	0,05	0,00
Odpis nedobytné pohledávky	0,00	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné ostatní náklady	0,64	0,55	0,61	0,64	0,69	0,76
Odp. prod. maj. a tv. rez a OP celkem	0,24	0,62	1,46	1,53	20,63	9,58
Poskytnuté příspěvky celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté členské příspěvky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NÁKLADY CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Vertikální analýza nákladů výkazu zisků a ztrát udává kolik procent z celkových nákladů činí jednotlivé složky. Nejvíce se na celkových nákladech podílela složka ostatní služby, která byla procentuálně zastoupená v průběhu sledovaných let od 31,23 % až po 57,50 %.

Náklady na prodané zboží do roku 2018 nepřesahovaly 1,5 % ale k podstatnému nárůstu došlo právě v tomto roce a podílely se tak na celkových nákladech 24,17 %. Druhou nejpočetnější položkou, která se podílela na celkových nákladech Lékařů bez hranic byly celkové osobní náklady, za jejím vysokém procentuálním zastoupení se podílely hlavně mzdové náklady, které byly nejvyšší v roce 2020 – 27,37 %.

Tabulka 37 Vertikální analýza výnosů Lékařů bez hranic

VÝNOSY	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	1,08	0,86	1,71	1,31	0,31	0,03
Ostatní výnosy celkem	39,85	68,62	77,43	97,84	32,81	88,02
Úroky	0,07	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01
Zúčtování fondů	39,64	67,48	75,47	97,78	32,72	87,89
Kurzové zisky	0,00	0,00	0,00	0,05	0,08	0,12
Jiné ostatní výnosy	0,14	1,14	1,96	0,00	0,00	0,00
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv a OP celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	37,39	11,96
Tržby z prodeje dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	0,00	0,00	0,00	52,17	6,80	7,41
Tržby z prodeje materiálu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,01
Přijaté příspěvky celkem	59,07	30,52	20,86	0,84	29,49	0,71
Přijaté příspěvky – dary	59,07	30,52	20,86	0,84	29,49	0,71
Přijaté členské příspěvky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní dotace celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní dotace	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VÝNOSY CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát 2015–2020

Největší podíl na výnosech Lékařů bez hranic mají podle vertikální analýzy výnosů přijaté příspěvky a dary, to opět potvrzuje závislost této organizace na příspěvcích od dárců. Nejvíce se dary podílely na celkových výnosech v roce 2015 59,07 % a poté následující tři roky klesal až do roku 2018 na hodnotu 0,84 %. Tato nízká hodnota byla vykompenzována výnosy ze zúčtování fondů, které se na celkovém podílu výnosů účastnily 97,78 %. Nejméně přijatých příspěvků se podílelo v roce 2020 0,71 %. V posledních dvou

sledovaných letech přibyly do celkových výnosů tržby z prodeje materiálu, které se na celkovém podílu výnosů podílely minimálně 0,13 % pro rok 2019 a 0,01 % pro rok 2020. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku se prvně podílely na celkovém výsledku výnosů v roce 2018 52,17 % lze tedy uvažovat, že došlo k prodeji majetku.

Tabulka 38 Vertikální analýza aktiv Lékaři bez hranic

AKTIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Dlouhodobý majetek celkem	0,64	1,89	1,18	1,24	3,39	0,32
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0,45	2,09	2,09	3,84	1,33	1,72
Nedokončený DNM	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,00
Software	0,00	2,09	2,09	3,58	1,33	1,49
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	0,66	0,50	0,58	0,89	3,60	0,42
Pozemky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umělecká díla, předměty a sbírky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stavby	0,39	0,29	0,29	0,45	0,17	0,19
Samostatně movité věci a soubory	0,27	0,20	0,29	0,00	0,21	0,23
Pěstitelské celky trvalých porostů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedokončený DHM	0,00	0,00	0,00	0,00	3,22	0,00
Dlouhodobý finanční majetek celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oprávky k DHM celkem	-0,47	-0,69	-1,49	-3,49	-1,54	-1,82
Oprávky k software	-0,11	-0,34	-1,09	-2,78	-1,24	-1,44
Oprávky ke stavbám	-0,17	-0,15	-0,18	-0,33	-0,14	-0,17
Oprávky k samost. mov. věcem a souborům mov. věcí	-0,20	-0,20	-0,22	-0,39	-0,16	0,20
Krátkodobý majetek celkem	99,36	98,11	115,02	98,76	96,61	99,68
Zásoby celkem	0,31	0,53	0,50	0,74	0,12	0,16
Materiál na skladě	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zboží na skladě a v prodejnách	0,31	0,53	0,50	0,74	0,12	0,16
Pohledávky celkem	0,94	0,40	0,79	25,61	46,11	5,39
Odběratelé	0,00	0,00	0,05	0,11	45,62	1,29
Poskytnuté provozní zálohy	0,78	0,38	0,39	0,78	0,42	0,43
Ostatní pohledávky	0,03	0,01	0,01	0,01	0,03	0,01
Pohledávky za zaměstnanci	0,13	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Ostatní přímé daně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné pohledávky	0,00	0,00	0,34	24,70	0,04	3,66
Dohadné účty aktivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobý finanční majetek celkem	97,61	97,10	113,15	72,30	50,10	94,04
Pokladna	0,07	0,04	0,04	0,07	0,04	0,07
Bankovní účet	97,53	97,06	113,11	72,23	5,00	93,98
Ceniny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Peníze na cestě	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,02
Jiná aktiva celkem	0,51	0,08	0,58	0,11	0,27	0,10

AKTIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Náklady příštích období	0,51	0,08	0,58	0,11	0,27	0,10
Příjmy příštích období	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AKTIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Výsledná tabulka vertikální analýzy pasiv znázorňuje, jaký měly podíl jednotlivé složky uvedené v tabulce na celkových aktivech. Z tabulky je patrné, že největší podíl na celkových aktivech zastávala obecně v průběhu let položka krátkodobý majetek, přičemž nejvíce zastoupenou položkou byl krátkodobý finanční majetek, celkem podílově zastupoval 50,10 % - 113,15 %, nejvíce v roce 2019 a nejméně v roce 2017. Podíl dlouhodobého hmotného majetku je na celkových aktivech zanedbatelný, protože nepřekročil v rozmezí let 2015 až 2020 více než 4 %. Nejvyšší podíl měl dlouhodobý hmotný majetek v roce 2019 3,60 %. Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku dosahovaly záporných hodnot, a proto je i jejich podíl na celkových aktivech záporný z důvodu součtu všech odpisů.

Tabulka 39 Vertikální analýza pasiv Lékaři bez hranic

PASIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Vlastní zdroje celkem	10,33	10,77	11,82	14,01	8,32	8,49
Jmění celkem	10,33	10,77	11,82	14,01	8,32	8,49
Vlastní jmění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	10,33	10,76	11,82	13,81	8,32	8,49
Výsledek hospodaření (VH) celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Účet výsledku hospodaření	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nerozdělený zisk/neuhrazená ztráta z min. let	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cizí zdroje celkem	89,67	89,23	88,18	86,20	91,68	91,51
Dlouhodobé závazky celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dohadné účty pasivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé závazky celkem	89,67	89,23	88,18	86,19	91,68	91,51
Dodavatelé	0,65	0,59	1,33	2,44	5,63	1,12
Přijaté zálohy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní závazky	0,09	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00
Zaměstnanci	0,70	0,63	0,54	1,36	0,70	0,83
Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,02
Závazky k institucím soc. zabezp. a veř. ZP	0,38	0,35	0,33	0,78	0,40	0,46
Daň z příjmů	0,02	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní přímé daně	0,10	0,10	0,08	0,21	0,13	0,15

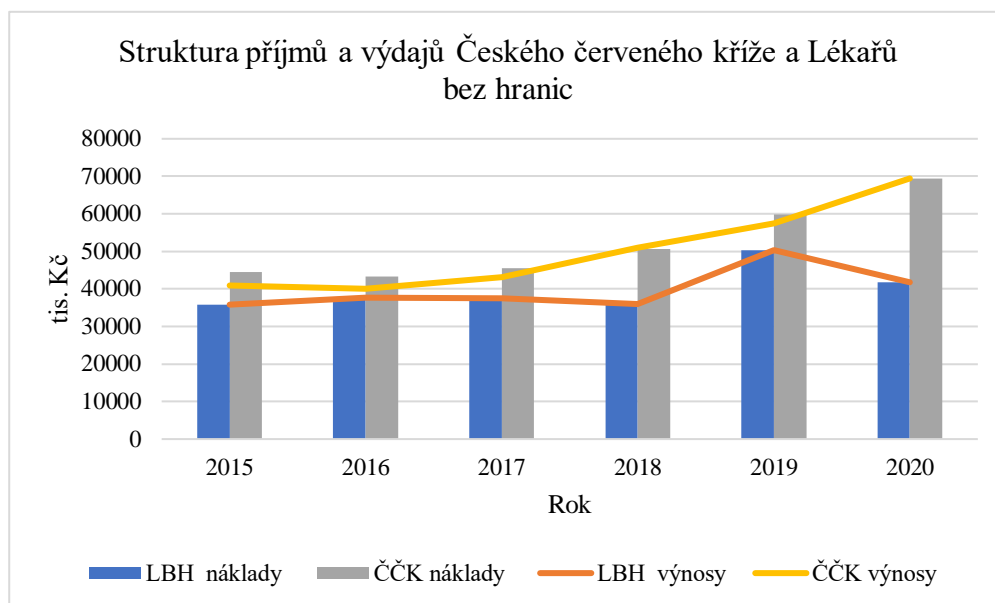
PASIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Daň z přidané hodnoty	0,04	0,18	0,08	0,11	0,20	0,07
Ostatní daně a poplatky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Závazky ve vztahu ke státnímu rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné závazky	0,00	0,00	0,00	79,07	0,00	87,42
Krátkodobé bankovní úvěry	85,86	86,35	84,95	0,00	83,56	0,00
Dohadné účty pasivní	1,85	0,96	0,82	2,22	1,02	1,44
Jiná pasiva celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdaje příštích období	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy příštích období	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kurzové rozdíly pasivní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PASIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvah 2015–2020

Největší podílové zastoupení na celkových pasivech je viditelné u položky krátkodobých závazků, na nichž se nejvíce podílely krátkodobé bankovní úvěry. V letech 2017 a 2018 se tato položka ale na celkových pasivech nepodílela vůbec. Druhou položkou s největším zastoupením v celkových pasivech bylo jmění, kdy jej tvořily fondy v rozmezí sledovaných let od 8,32 % v roce 2019 do 13,81 % v roce 2018. Závazky dodavatelům se na celkových pasivech podílely velmi málo a to od 0,65 % pro rok 2015 do 5,63 % v roce 2019.

4.2.6 Porovnání struktury výnosů a nákladů ČČK a Lékařů bez hranic

Graf 5 Struktura příjmů a výdajů Českého červeného kříže a Lékařů bez hranic

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát ČČK a LBH 2015-2020

Graf 5, který je uveden výše přehledněji prezentuje strukturu celkových výnosů a nákladů obou vybraných organizací v časovém rozmezí šesti let, a to od roku 2015 do roku 2020. V nákladech i výnosech je započítána i činnost hospodářská a její konečné výsledky. Při pohledu na vývoj nákladů, tak lze vidět, že u ČČK měly rostoucí tendenci kromě roku 2016, kdežto náklady Lékařů bez hranic kromě roku 2019 spíše klesaly, dařilo se jim tedy výdaje na činnost a plnění jejich cílů snižovat. Výnosy Českého červeného kříže čili žlutá křivka v grafu má také rostoucí tendenci jako měl vývoj nákladů a je z ní patrné, že po přičtení výnosů hospodářské činnosti k výnosům z té hlavní, dojde k pokrytí celkových nákladů ve dvou letech, a to 2018 a 2020, to byly roky, ve kterých výnosy přesáhly hladinu celkových nákladů. Tento jev byl dokázán již v tabulce 9 na straně 51. Lékaři bez hranic hospodářskou činnost nevykonávají, proto se do těchto výsledků započítaly pouze hodnoty zisků a nákladů z hlavní činnosti. Z průběhu oranžové výnosové křivky je patrné, že došlo ve všech letech k pokrytí nákladů výnosy nabyté hlavní činností.

5 Závěr

Rozboru rozvahy a výkazů zisků a ztrát se věnovala horizontální i vertikální analýza. Horizontální analýza aktiv Českého červeného kříže zaznamenala klesající i mírně rostoucí charakter zejména v období 2017/2016 a 2020/2019. Pasiva pak do období 2019/2018 klesala a poté rostla, v posledním období až o 4,19 %. Aktiva i pasiva v rámci horizontální analýzy Lékařů bez hranic měla spíše rostoucí charakter. Vertikální analýza výkazů zisků a ztrát objasnila, jaký podíl měly jednotlivé položky těchto výkazů na celkových výnosech nebo nákladech. Největší podíl na výnosech Českého červeného kříže měly provozní dotace a u Lékařů bez hranic se jednalo o přijaté příspěvky a dary, což velmi vypovídá o hospodaření jednotlivých organizací zejména v tom, na jakými finančními zdroji financují svou činnost a případně jak se zaměřují na oslovování dárců, kteří se podílí právě na těchto významných finančních zdrojích.

Dle horizontální analýzy nákladů Českého červeného kříže kromě roku 2015 náklady rostly. Jednou z nejvyšších nákladovou položkou byla položka opravy a udržování. Náklady Lékařů bez hranic byly kromě období 2016/2015 a 2019/2018 klesající, v roce 2019/2018 narostla nejvíce nákladová skupina odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv opravných položek. Horizontální analýza výnosů Českého červeného kříže byla kromě dvou období rostoucí, a to nejvíce v období 2019/2020, kdy největší změnu zaznamenala položka tržeb z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Výnosy Lékařů bez hranic byly kromě třech období, kdy došlo k poklesu, rostoucí. Největší výnosový nárůst nastal v období 2019/2018 díky obdržení darů od dárců.

Ukazatel rentability poměří zisk a vstupy doplňkové hospodářské činnosti. Český červený kříž může dle jejich stanov vykonávat vedlejší činnost, která ale nesmí odporovat cílům organizace. Rentabilita ČČK se pohybovala v letech 2015–2020 v rozmezí 251,24 – 466,51 %. Takto vysoká čísla znamenají, že se Českému červenému kříži dařilo zhodnocovat náklady jimi provozované vedlejší činnosti. Naopak Lékaři bez hranic neprovozují žádnou doplňkovou hospodářskou činnost a spoléhají se tak na jiné zdroje financování. Z tohoto důvodu nemohl být ukazatel rentability pro Lékaře bez hranic uveden.

Další ukazatel vyjadřoval schopnost hrazení závazků vybraných neziskových organizací. Českému červenému kříži se podle dosažených hodnot nejen daří splácet své závazky,

ale i disponoval nadbytečnými finančními prostředky, které mohly být více zhodnoceny. Hodnoty likvidity ČČK přesahovaly totiž doporučené optimální rozmezí. Organizace Lékařů bez hranic na tom je z hlediska tohoto ukazatele obdobně, hodnoty se pohybovaly nad doporučeným rozmezím, což značí nejen jejich schopnost splácení krátkodobých závazků, ale také že ve všech letech kromě roku 2018 mohly být přebytečné finanční prostředky využity k navýšení.

O schopnosti krytí nákladů z dosažených výnosů vypovídá ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů. Tento ukazatel hodnotí celkovou platební samostatnost dané organizace. Ideální hodnota by měla dosahovat 100 %. V případě Českého červeného kříže se hodnoty ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí 87,39 – 95,85 %. Tyto hodnoty svědčí o tom, že aktivity ČČK nebyly v průběhu let dostatečně financovány výnosy z hlavní činnosti, ale je nutné zopakovat, že Český červený kříž provozuje činnost vedlejší, kdy je možné výnosy z této činnosti, vykompenzovat. Možnost dorovnání nákladů na činnost Českého červeného kříže z výnosů hospodářské činnosti byla ověřena, výsledkem bylo že, výnosy hospodářské činnosti by postačovaly ke stoprocentnímu vyrovnání nákladů pouze v letech 2018 a 2020. Další možností kompenzace by bylo čerpání financí z fondu Humanity. Kdežto hodnota ukazatele autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů byla pro Lékaře bez hranic příznivější, dokonce ideální se 100 %. Lékaře bez hranic lze označit jako velmi finančně soběstačné, i přestože neprovozují žádnou doplňkovou činnost. Výsledné hodnoty působí tak, že Lékaři bez hranic investují tolik, kolik jim podaří získat.

K dalšímu hodnocení hospodaření vybraných neziskových organizací bylo využito třech ukazatelů aktivity. Je doporučeno, aby se obrat kapitálu v průběhu let zvyšoval, což se dělo u obou pozorovaných organizací. Českému červenému kříži se vložený kapitál do provozu vrátil 0,2 x až 0,3 x a u Lékařů bez hranic 0,4 x – 0,7 x. Je samozřejmé že v zájmu je tento ukazatel maximalizovat, a proto na tom byli lépe Lékaři bez hranic. Dobu obratu pohledávek a závazků nejpřesněji popisuje graf 1 a 3, nejpozitivněji by vystihovala finanční zdraví organizace situace, kdy je doba obratu závazků delší oproti době pohledávek. Český červený kříž se v průběhu pozorovaných let vyskytl v opačné situaci, což mohlo značit specifické požadavky dodavatele, kvůli čemu došlo k úvěrování odběratelů. Lékaři bez hranic splnili podmínku delší doby obratu závazků v porovnání s dobou obratu pohledávek.

Ukazatel míry finanční nezávislosti, poměruje vlastní a celkový kapitál organizace, a tudíž osvětluje finanční nezávislost (stabilitu). K pozitivnímu hodnocení je třeba dosáhnout výsledku minimálně 70 %. Český červený kříž tuto hranic překonal (89,29 – 91,49 %). Lékaři bez hranic dosáhli hodnot 8,3 – 25,6 %, což je nedostačující. Podíl vlastního kapitálu k celkovému kapitálu je nízký, ale možným důsledkem může být, že neprovozují žádnou doplňkovou činnost.

Cílem této práce bylo zhodnocení finančních výsledků těchto neziskových organizací, z hlediska poměrových ukazatelů lze konstatovat, že se obě organizace sobě v celkovém porovnání finančních výsledků liší zanedbatelně. Z hlediska ukazatele rentability nebylo možné organizace porovnávat. Pokud by se tedy do porovnání nezakomponoval tento ukazatel, tak by na tom byli Lékaři bez hranic o trochu lépe. Z hlediska horizontální analýzy nákladů se dařilo náklady více snižovat Lékařům bez hranic, naopak výnosy více rostly v meziročním srovnání Českému červenému kříži.

K posouzení zastoupení finančních zdrojů a vhodného nastavení fundraisingových aktivit sloužily dva ukazatele neziskových organizací. Spolehlivost fundraisingu (Fundraising Reliance Formula) prezentovalo zastoupení finančních zdrojů organizace, Český červený kříž nejvíce finanční podpory získává z veřejných zdrojů (ministerstva) a Lékaři bez hranic se kvůli své neutralitě a politické nestrannosti naopak nejvíce spoléhají na soukromé dary. Lékaři bez hranic donedávna nepůsobili na misích na území České republiky, což se změnilo s příchodem epidemie viru COVID-19 a ani v této situaci nepřijali finance z veřejného rozpočtu. Efektivita fundraisingu (Fundraising Efficiency Formula) je interpretována jako poměr nákladů na fundraising a příjmů z nich získaných. Českému červenému kříži se podařilo zhodnotit vložené finance na fundraisingové aktivity pouze ve dvou letech, a to pouze o 0,2 a 0,8 Kč (porovnáno s vkladem každé jedné koruny) tedy v roce 2016 1,2x a v roce 2019 1,8x. Lékaři bez hranic oproti tomu do fundraisingu investovali ve sledovaných letech daleko více peněz než ČČK, to je způsobené tím, že se Lékaři bez hranic spoléhají nejvíce na dary od soukromých dárců, a tudíž musí vyvíjet více aktivit vůči nim. V průběhu let se Lékařům bez hranic povedlo zhodnotit finance vložené do fundraisingu 3x – 5x. Tímto bylo potvrzeno, že objem fundraisingových aktivit vyvolá pozitivní změnu v množství získaných peněžních prostředků. Existuje tedy přímá úměrnost mezi

vykonávanými fundraisingovými aktivitami organizací a celkovým ziskem finančních prostředků, které z provozovaných aktivit plynou.

Vzhledem k nedávným událostem ve světě, který se snažil bojovat proti viru COVID-19 se zvýraznila důležitost a nezastupitelnost neziskových organizací ve společnosti. Právě tyto organizace byly schopné pružně reagovat na neznámou probíhající situaci. Pomáhali těm nejslabším a nemocným a také zřizovaly pomocné linky určené právě těmto ohroženým skupinám.

6 Seznam použitých zdrojů

1. BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.
2. HYÁNEK, Vladimír. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2011. ISBN:978-80-210-5651-0.
3. SALOMON, L. M., ANHEIER, H. K. *Defining of the Nonprofit Sector. A Cross National Analysis*. Manchester University Press, 1997. ISBN: 978-07-190-4902-6.
4. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení* / Jaroslav Rektořík a kolektiv. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. ISBN:80-86119-41-6.
5. ŠKARABELOVÁ, Simona, ed. *Definice neziskového sektoru: sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, c2005. ISBN 80-239-4057-0.
6. PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-2360-5.
7. VRZÁČEK, Petr. *Krabička poslední záchrany pro neziskové organizace: manuál managementu neziskových organizací*. Praha: Togga, spol. s.r.o. ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, Fakultou humanitních studií, 2017. ISBN 978-80-7476-116-4.
9. BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing, 2013. Expert. ISBN 978-80-247-4487-2.
10. STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.
11. MEDLÍKOVÁ, Olga a Marek ŠEDIVÝ. *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-7662-0.
12. VLČEK, Josef. *Makroekonomie a ekonomická analýza*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-794-3.

13. MIHÁLIK, Jan a kol. *Fundraising bez hranic: Získávání darů pro humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci*. Bratislava: PDCD, o.z., 2012. ISBN 978-80-89563-04-3.
14. PŘIKRYLOVÁ, Jana. *Moderní marketingová komunikace*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2649-1.
15. MACHÁLEK, Petr a Jitka NESRSTOVÁ. *Základy fundraisingu a projektového managementu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5518-6.
16. NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0792-7.
17. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-3124-2.
18. KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. V Praze: C.H. Beck, 2002. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.
19. SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert. ISBN 978-80-271-0413-0.
20. FOTR, Jiří a Ivan SOUČEK. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. Praha: Grada Publishing, 2005. Expert. ISBN 80-247-0939-2.
21. STROUHAL, Jiří a Renata ŽIDLICKÁ. *Účetnictví: velká kniha příkladů*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1515-2.
22. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2007. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-1386-1.
23. JACKSON, M. Peggy, FOGARTY, E. Toni. *Sarbanes-Oxley for Nonprofits: A Guide to Building Competitive Advantage*. Hoboken New Jersey: John Wiley & Sons, 2005. ISBN: 978-0-471-73199-3.
24. JUKL, Marek, MAJRICOVÁ, Jana. *Století s Červeným křížem*. Praha: H.R.G. spol. s.r.o., 2019. ISBN: 978-0-471-73199-3.

25. Trade-off: Časopis pro českou a slovenskou konkurenceschopnost. Praha, 1/2017, ročník II.

Internetové zdroje

26. *Dnešní právní formy neziskových organizací – NO* [online]. [cit.2021-30-11]. Dostupné z: <<https://bezvavejska.cz/dnesni-pravni-formy-neziskovych-organizaci-no/9>>

27. *Typologie NNO v ČR podle státní politiky vůči NNO v letech 2015–2020* [online]. [cit.2021-01-12]. Dostupné z: <<https://svetneziskovek.cz/management/typologie-nno-v-cr-podle-statni-politiky-vuci-nno-v-letech-2015-2020>>

28. *Satelitní účet neziskových organizací* [online]. [cit.2021-03-12]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/nufile/dgk5v8jb/SUNI%202005_2019.pdf>

29. *Veřejné zdravotní pojištění* [online]. [cit.2021-18-02]. Dostupné z: <<https://www.mzcr.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>>

30. *The Five Strategies for Fundraising Success* [online]. [cit.2021-18-02]. Dostupné z: <<https://philanthropynewsdigest.org/features/book-reviews/the-five-strategies-for-fundraising-success>>

31. *Kdo jsme* [online]. [cit.2021-18-02]. Dostupné z: <<https://www.lekari-bez-hranic.cz/kdo-jsme>>

32. *Naše historie* [online]. [cit.2021-18-02]. Dostupné z: <<https://www.lekari-bez-hranic.cz/nase-historie>>

33. *Co je to likvidita a proč je pro firmu jedním z klíčových ukazatelů?* [online]. [cit.2021-18-02]. Dostupné z: <<https://cashbot.cz/blog/co-je-to-likvidita-a-proc-je-pro-firmu-jednim-z-klicovych-ukazatelu/>>

34. *Nonprofit Financial Ratios* [online]. [cit.2021-18-02]. Dostupné z: <<https://www.gierschgroup.com/News/NonprofitFinancialRatios>>

35. *Okamžitá likvidita (Cash Position Ratio)* [online]. [cit.2021-25-02]. Dostupné z: <<https://managementmania.com/cs/okamzita-likvidita>>

36. *70+ poměrových ukazatelů používaných ve FinAnalysis* [online]. [cit.2021-25-02].

Dostupné z: <<https://www.finanalysis.cz/pouzite-pomerove-ukazatele.html>>

37. *Historie Československého a Českého kříže* [online]. [cit.2021-25-02]. Dostupné z:

<<https://www.cervenýkriz.eu/historie-csck-a-cck>>

7 Přílohy

Příloha č. 1: Dopis přímé korespondence Českého červeného kříže, prosinec 2021

V Praze dne 1. prosince 2021

Vážená paní, vážený pane,

Český červený kříž je národní společností Mezinárodního Červeného kříže a Červeného půlměsíce na území České republiky. Jeho aktivity jsou spojené s oblastí sociální a zdravotní, ale poskytuje také pomoc v případech mimořádných událostí, a to včetně zahraniční humanitární pomoci. Díky podpoře našich přispěvatelů můžeme realizovat mnoho humanitárních projektů. Dovoďte mi, abych v tomto předvánočním čase hovořil o Červeném kříži a aktivitách, které podnikáme společně s dětmi a pro děti.

Jedním z takových zařízení je **Dětská odborná léčebna Charlotty G. Masarykové v Bukovanech**, ve které se léčí děti trpící nemocemi horních cest dýchacích, astmatem, alergiemi, kožními chorobami, obezitou či podvýživou. Vedle odborného léčebného programu v podobě výplachů, kloktání, dechové gymnastiky, pobytů v solné jeskyni a dalšího je důležitým článkem v péči o chronicky nemocné děti také pobyt v klimaticky příznivém prostředí s vyloučením škodlivých vlivů, což můžeme dětem u nás v malebné přírodě u Orlické přehrady nabídnout. Tato léčebná kombinace přináší ovoce. U našich malých pacientů se daří zkracovat dobu léčby, snižuje se spotřeba antibiotických léčiv, zvyšuje se obranyschopnost a imunita dětského organismu, a na to jsme skutečně velmi hrdí.

Abychom mohli být i nadále úspěšní v tom, co děláme, potřebujeme i Vaši pomoc. Rádi bychom v příštích letech rozšířili doprovodné a edukační programy, které posilují dětem jemnou i hrubou motoriku a zábavnou formou pomáhají stírat handicap dětí trpících chronickou chorobou oproti dětem zdravým. Děti by s nadšením uvítaly vybavení dílny hrmčífským kruhem, nové sportovní hřiště v areálu naší zahrady a dovybavení herny. My bychom naopak rádi pořídili nový konvektomat do kuchyně, průmyslovou pračku a kvalitní nábytek do jídelny.

Pokud nám můžete přispět, pomozte. Děkujeme!

Více informací o dalších aktivitách ČČK naleznete na internetových stránkách www.cervenyrkiz.eu. Své dotazy nám pište na e-mailovou adresu cervenyrkiz@cervenyrkiz.eu nebo volejte na číslo **251 104 217**.

Přeji Vám poklidný předvánoční čas.

RNDr. Josef Konečný
ředitel Úřadu ČČK

www.cervenyrkiz.eu

Vše osobní údaje chráníme v souladu s platnými právními předpisy. Více informací najdete na: <http://www.cervenyrkiz.eu/cz/osobni-udaje.aspx>

Zdroj: Dostupné z: <https://www.cervenyrkiz.eu/archiv-e-mailu>

Příloha č. 2: Virtuální nemocnice Lékařů bez hranic

Stavíme nemocnice tam, kde je to nejvíce potřeba. Pomozte nám je vybavit.

Váš příspěvek: 0 Kč

Skóre nemocnic

Moje nemocnice

Staňte se členem týmu Lékařů bez hranic

Vijte se do role vedoucího mise a vybavte vlastní virtuální nemocnici. Přivzte i své příbuzné, známé nebo týmy a společně pomozte těm, kteří to potřebují nejvíce. Vybarvte ve vaší nemocnici každé šedé políčko.

Vybavit vlastní nemocnici

Pomozte léčit tuberkulózu →

Přispějte na boj s podvýživou →

Pomozte zajistit pitnou vodu →

Kupte lékařům základní vybavení →

Pomozte ochránit děti před nemocemi →

Přispějte na chirurgickou péči →

Zajistěte nezbytné vybavení uprchlíkům →

Pomozte zlepšit péči o matku a dítě →

Přidat

Zdroj: Dostupné z: <https://www.nemocnice-bez-hranic.cz/>

Příloha č. 3: Tabulka virtuálních nemocnic s uvedenou vybranou částkou

Zdroj: Dostupné z: <https://www.nemocnice-bez-hranic.cz/>

Příloha č. 4: Struktura aktiv v roce 2020 v tis. Kč – Český červený kříž

Aktiva	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
Dlouhodobý maj. celkem	219 514	22 1293
DNHM maj. celkem	100	100
Ostatní DNHM majetek	0	0
DHM celkem	32 969	34 844
Pozemky	6 382	6 407
Umělecká díla, sbírky	0	0
Stavby	22 090	22 942
Hmotné movité věci a jejich soubory	3 938	4 744
Drobný dlouhodobý majetek	231	231
Nedokončený DHM	328	520
Dlouhodobý fin.maj.celkem	195 763	196 615
Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	81 479	81 479
Zápůjčky organizačním složkám	7 481	9 434
Ostatní DFM	0	0
Oprávky k DM celkem	-9 318	-10 266
Oprávky k DHNM	0	0
Oprávky ke stavbám	-5 449	-6 224
Oprávky k SW	-73	-100
Oprávky k samost. hmot. věcem a souborům	-3 565	-3 711
Oprávky k drobnému DHM	-231	-231
Krátkodobý maj. celkem	26 364	34 888
Zásoby celkem	2 445	6 175
Pohledávky celkem	2 252	4 397
Odběratelé	0	0
Poskytnuté provoz. zálohy	683	1 000
Pohledávky za zaměstnanci	27	14
Ostatní pohledávky	2	67
Daň z přidané hodnoty	68	85
Jiné pohledávky	970	2 326
Dohadné účty aktivní	139	286
KFM celkem	21 253	23 558
Pokladna	52	40
Ceniny	0	0
Účty v bankách	21 201	23 439
Jiná aktiva celkem	414	758
Náklady příštích období	70	106
Příjmy příštích období	344	652
Aktiva celkem	245 878	256 181

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy ČČK 2020

Příloha č. 5: Struktura pasiv v roce 2020 v tis. Kč – Český červený kříž

Pasiva	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
Vlastní zdroje celkem	224 943	229 788
Jmění celkem	227 248	228 745
Vlastní jmění	205 801	205 983
Fondy	21 447	22 762
VH celkem	-2 305	1 043
Účet výsledku hospodaření	0	1 043
VH ve schvalovacím řízení	-2 305	0
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta	0	0
Cizí zdroje celkem	20 935	26 393
Rezervy celkem	0	0
Dlouhodobé závazky celkem	17 883	19 836
Ostatní dlouhodobé závazky	17 883	19 836
Krátkodobé závazky celkem	1 814	4 675
Dodavatelé	693	1 955
Přijaté zálohy	21	78
Ostatní závazky	0	0
Zaměstnanci	0	0
Ostatní závazky vůči zaměstnancům	9	18
Závazky k ISZZ	243	435
Daň z příjmů	13	372
Ostatní přímé daně	79	67
Ostatní daně a poplatky	0	1
Závazky k SR	0	592
Dohadné účty pasivní	34	108
Jiné závazky	599	727
Krátkodobé bank. úvěry	0	0
Ostatní krátkodobé výpomoci	0	0
Jiná pasiva celkem	1 238	1 882
Výdaje příštích období	348	575
Výnosy příštích období	890	1 307
Pasiva celkem	245 878	256 181

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy ČČK 2020

Příloha č. 6: Struktura nákladů v roce 2020 v tis. Kč – Český červený kříž

Náklady	hlavní činnost	hospodářská	celkem
Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	39 618	477	40 095
Spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných dodávek	24 808	19	24 827
Prodané zboží	522	134	656
Opravy a udržování	1 358	121	1 479
Cestovné	107	0	107
Náklady na reprezentaci	156	0	156
Ostatní služby	12 667	203	12 870
Osobní náklady celkem	8 701	157	8 858
Mzdové náklady	6 592	123	6 715
Zákonné sociální pojištění	2 026	34	2 060
Ostatní sociální pojištění	0	0	0
Zákonné sociální náklady	80	0	80
Ostatní sociální náklady	3	0	3
Daně a poplatky celkem	13	8	21
Ostatní náklady celkem	472	8	480
Smluvní pokuty a úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	231	0	231
Manka a škody	81	0	81
Kurzové ztráty	13	1	14
Úroky	0	0	0
Dary	0	0	0
Odpis nedobytné pohledávky	0	0	0
Jiné ostatní náklady	147	7	154
Odp. prod. maj. a tv. rez a OP celkem	795	1 439	2 234
Poskytnuté příspěvky celkem	15 934	0	15 934
Poskytnuté členské příspěvky	15 934	0	15 934
Náklady celkem	65 533	2 865	68 398

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy ČČK 2020

Příloha č.7: Struktura výnosů v roce 2020 v tis. Kč – Český červený kříž

Výnosy	hlavní činnost	hospodářská	celkem
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	1 846	2 608	4 454
Ostatní výnosy celkem	14 481	3 340	17 821
Úroky		1 978	1 978
Zúčtování fondů	14 069	0	14 069
Kurzové zisky	0	0	0
Jiné ostatní výnosy	412	1 336	1 748
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv a OP celkem	0	1 250	1 250
Tržby z prodeje dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	0	1 250	1 250
Tržby z prodeje materiálu	5	0	5
Přijaté příspěvky celkem	3 733	0	3 733
Přijaté příspěvky – dary	2 773	0	2 733
Přijaté členské příspěvky	290	0	290
Provozní dotace celkem	42 178	0	42 178
Provozní dotace	42 178	0	42 178
Výnosy celkem	62 243	7 198	69 441

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy ČČK 2020

Příloha č. 8: Struktura aktiv v roce 2020 v tis. Kč – Lékaři bez hranic

Aktiva	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
Dlouhodobý maj. celkem	4 097	343
DNHM maj. celkem	1 614	1 856
Software	1 614	1 614
Ostatní DNHM majetek	0	242
DHM celkem	4 349	453
Pozemky	0	0
Umělecká díla, sbírky	0	0
Stavby	203	203
Hmotné movité věci a jejich soubory	250	250
Drobný dlouhodobý majetek	0	0
Nedokončený DHM	3 896	0
Dlouhodobý fin.maj.celkem	0	0
Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0
Zápůjčky organizačním složkám	0	0
Ostatní DFM	0	0
Oprávky k DM celkem	-1 866	-1 966
Oprávky k DHNM	0	0
Oprávky ke stavbám	-168	-188
Oprávky k SW	-1 501	-1 558
Oprávky k samost. hmot. věcem a souborům...	-197	-215
Oprávky k drobnému DHM	0	0
Krátkodobý maj. celkem	116 829	107 620
Zásoby celkem	149	168
Zboží na skladě a prodejnách	149	168
Pohledávky celkem	55 764	5 823
Odebíratelé	55 168	1 398
Poskytnuté provoz. zálohy	509	492
Pohledávky za zaměstnanci	3	0
Ostatní pohledávky	32	11
Daň z přidané hodnoty	0	0
Jiné pohledávky	52	3 952
Dohadné účty aktivní	0	0
KFM celkem	60 587	101 524
Pokladna	44	77
Ceniny	0	0
Účty v bankách	60 543	101 497
Jiná aktiva celkem	329	105
Náklady příštích období	329	105
Příjmy příštích období	0	0
Aktiva celkem	120 926	107 963

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy LBH

Příloha č. 9: Struktura pasiv v roce 2020 v tis. Kč – Lékaři bez hranic

Pasiva	Stav k prvnímu dni účet. období	Stav k poslednímu dni účet. období
Vlastní zdroje celkem	10 066	9 162
Jmění celkem	1 066	9 162
Vlastní jmění	1	1
Fondy	10 065	9 161
VH celkem	0	0
Účet výsledku hospodaření	0	0
VH ve schvalovacím řízení	0	0
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta	0	0
Cizí zdroje celkem	110 860	98 801
Rezervy celkem	0	0
Dlouhodobé závazky celkem	0	0
Ostatní dlouhodobé závazky	0	0
Krátkodobé závazky celkem	110 860	98 801
Dodavatelé	6 811	1 210
Přijaté zálohy	0	0
Ostatní závazky	0	0
Zaměstnanci	844	899
Ostatní závazky vůči zaměstnancům	54	17
Závazky k ISZZ	481	500
Daň z příjmů	0	0
Ostatní přímé daně	159	159
Daň z přidané hodnoty	239	80
Ostatní daně a poplatky	0	1
Závazky k SR	0	0
Dohadné účty pasivní	1 232	1 553
Jiné závazky	101 040	94 382
Krátkodobé bank.úvěry	0	0
Ostatní krátkodobé výpomoci	0	0
Jiná pasiva celkem	0	0
Výdaje příštích období	0	0
Výnosy příštích období	0	0
Pasiva celkem	120 926	107 963

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy LBH

Příloha č. 10: Struktura nákladů v roce 2020 v tis. Kč – Lékaři bez hranic

Náklady	hlavní činnost	hospodářská	celkem
Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	22 749	0	50 334
Spotřeba materiálu, energie a neskladovatelných dodávek	9 574	0	9 767
Prodané zboží	-11	0	169
Opravy a udržování	1	0	1
Cestovné	99	0	626
Náklady na reprezentaci	61	0	115
Ostatní služby	13 025	0	14 971
Osobní náklady celkem	14 566	0	13 859
Mzdové náklady	11 412	0	10 431
Zákonné sociální pojištění	3 090	0	3 424
Ostatní sociální pojištění	0	0	0
Zákonné sociální náklady	4	0	4
Ostatní sociální náklady	60	0	0
Daně a poplatky celkem	1	0	42
Ostatní náklady celkem	390	0	698
Smluvní pokuty a úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	5	0	0
Manka a škody	0	0	0
Kurzové ztráty	69	0	325
Úroky	0	0	0
Dary	1	0	27
Odpis nedobytné pohledávky	0	0	0
Jiné ostatní náklady	3 115	0	346
Odp. prod. maj. a tv. rez a OP celkem	3 996	0	10 386
Poskytnuté příspěvky celkem	0	0	0
Poskytnuté členské příspěvky	0	0	0
Náklady celkem	41 702	0	50 334

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy LBH

Příloha č. 11: Struktura výnosů v roce 2020 v tis. Kč – Lékaři bez hranic

Výnosy	hlavní činnost	hospodářská	celkem
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	12	0	154
Ostatní výnosy celkem	36 707	0	16 517
Úroky	5	0	4
Zúčtování fondů	36 653	0	16 468
Kurzové zisky	49	0	39
Jiné ostatní výnosy	0	0	6
Tržby z prodeje maj., zúčtování rezerv a OP celkem	4 986	0	18 819
Tržby z prodeje dlouhodobého hmot. a nehmot. majetku	4 683	0	18 755
Tržby z prodeje materiálu	3	0	64
Přijaté příspěvky celkem	297	0	14 844
Přijaté příspěvky – dary	297	0	14 844
Přijaté členské příspěvky	0	0	0
Provozní dotace celkem	0	0	0
Provozní dotace	0	0	0
Výnosy celkem	41702	0	50334

Zdroj: Vlastní zpracování dle auditorské zprávy LBH